71 let | Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 28. decembra 2018

Leto LXXI, št. 104, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Elan so prodali finskemu skladu

Begunjski Elan po dobrih treh letih, odkar je v lasti družbe Wiltan Enterprises, prehaja v roke finsko-luksemburškega sklada KJK. Transakcija bo po pričakovanjih zaključena v sredini prihodnjega leta, če jo bo odobrila agencija za varstvo konkurence.

Marjana Ahačič

Begunje – Iz begunjskega Elana so tik pred božičnimi prazniki sporočili, da so njegovi družbeniki, ki jih zastopa družba Wiltan Enterprises, ki je v lastništvu in upravljanju sklada VR Capital iz Londona, s finskim skladom KJK podpisali pogodbo o prodaji in prenosu stotih odstotkov poslovnega deleža družbe.

Elan bo tako, če bo šlo po načrtih, do sredine prihodnjega leta prešel v lastništvo sklada KJK III, letos ustanovljenega sklada zasebnega kapitala v vrednosti 250 milijonov evrov. Sodi pod okrilje KJK Management, ki je upravljavec alternativnih investicijskih skladov s sedežem v Luksemburgu, in je v Sloveniji že navzoč v podjetjih Kovinoplastika Lož, Iskra ISD, Don Don, Tomplast in v Pekarni Grosuplje.

Dosedanji lastniki Elana so prodajo družbe napovedali že letošnjo pomlad, ko so zaradi dobrega poslovanja Elana prejeli interes za nakup tega podjetja. Takrat so za prodajo najeli svetovalno podjetje Freitag & Co. in napovedali, da bi Elan novega lastnika lahko dobil še pred koncem leta. Že spomladi so ob napovedi prodaje zaposleni izrazili pričakovanje, da za novega lastnika dobijo strateškega partnerja in da se jim zdi smiselno, da se Elan proda kot celota. Obstoječi delničarji so sicer Elan od državnih lastnikov kupili julija 2015 in v podjetje investirali skoraj deset milijonov evrov ter povečevali število zaposlenih, ki jih je sedaj okoli osemsto.

Družba Elan po dobrih treh letih spet menja lastnika. / Foto: Gorazd Kavčič

Odločilne so bile tri minute

Kot kaže, bo drugo leto v primerjavi z letošnjim občutno zmanjšano financiranje javnih del. To so občutili tudi v Domu upokojencev Kranj, saj jim javnih del niso odobrili zgolj zato, ker so z oddajo vloge zamudili tri minute.

Vilma Stanovnik

Kranj – Na Zavodu RS za zaposlovanje so novembra objavili javno povabilo za izbor programov javnih del za leto 2019. S programom javnega dela Družabništvo in spremljanje so se prijavili tudi pri Domu upokojencev Kranj, kjer pa so prejšnji teden presenečeni dobili odgovor, da njihova ponudba ni bila sprejeta. V Domu upokojencev Kranj so tako praznike pričakali zaskrbljeni, zato so ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Kseniji Klampfer pisali pismo.

▸ 3. stran

Foto: Tina Dokl

V Domu upokojencev Kranj so razočarani, saj jim zaposleni prek javnih del veliko pomenijo.

Nepremičninski trg blizu rekordu

Cene nepremičnin pri nas so rasle tudi v prvi polovici letošnjega leta, ko so se približale rekordu iz leta 2008.

Aleš Senožetnik

Kranj – Geodetska uprava je pred kratkim objavila poročilo o slovenskem nepremičninskem trgu za prvo polletje letošnjega leta, v katerem ugotavljajo, da se je tudi v tem obdobju nadaljevala rast, ki sicer traja že od leta 2015. A ob tem dodajajo, da se stanje na tem področju umirja.

▸ 3. stran

Naslednja številka Gorenjskega glasa bo zaradi praznika izšla že dan prej kot običajno, torej v ponedeljek, 31. decembra.

Priloga: **deželne novice**

ŠPORT

Kamničanke odbojkarske pokalne prvakinje

Končan je Pokal Slovenije v odbojki. Naslova sta se tretjič veselila Calcit Volley v ženski konkurenci in enajstič ACH Volley pri moških. Odbojkarice Calcita Volleya so bile v finalu s 3 : 1 boljše od Nove KBM Branik. 11

KMETIJSTVO

Krave z življenjsko mlečnostjo sto ton mleka

Društvo rejcev črno-belega goveda v Sloveniji je nagradilo rejce za posebne rejske dosežke in rejce devetnajstih črno-belih krav, ki so v zadnjem letu presegle življenjsko mlečnost sto tisoč kilogramov mleka. 12

GG+

Vedno sem rad delal – in tudi danes je tako

Franci Ažman je svoje podjetje ustanovil že pred več kot petdesetimi leti. Čeprav sta vajeti vsak na svojem področju že pred nekaj leti prevzela sin in hči, ostaja vpet v delo, ki je, kot pravi, zanj enostavno način življenja. 18

GG+

Ne počutim se kot kakšna legenda

Moško alpsko smučanje ima dve veleslalomski zmagi na tekmah svetovnega pokala. Pod prvo je podpisan Boris Strel, pod drugo Žan Kranjec. »Ne počutim se kot kakšna legenda, sem pa ponosen na to zmago,« pravi Žan. 19

VREME

Danes bo sprva nekaj več oblačnosti, popoldne bo sončno. Jutri bo delno jasno. V nedeljo bo pretežno oblačno.

−4/5 °C

jutri: delno jasno

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Na koga čaka letošnji zlati orel?

Dnevi okrog novega leta bodo v športnem uredništvu Televizije Slovenija že tradicionalno posvečeni prenosom tekem s 67. novoletne skakalne turneje, na kateri je lansko leto slavil Kamil Stoch. Na TV SLO 2 si boste lahko ogledali vse tekme in dan pred njimi tudi kvalifikacije z vseh štirih skakalnic – Oberstdorf (29. in 30. decembra 2018), Garmisch-Partenkirchen (31. decembra 2018 in 1. januarja 2019), Innsbruck (3. in 4. januarja 2019) in Bischofshofen (5. in 6. januarja 2019). RTV Slovenija podarja enemu naročniku Gorenjskega glasa skakalno kapo Peter Smučarske zveze Slovenije. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Kdo od slovenskih skakalcev je v preteklosti že osvojil zlatega orla? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 9. januarja 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

PRAZNIČNI DELOVNI ČAS:

PONEDELJEK, 31. DECEMBRA 2018
od 8. do 13. ure

Srečno 2019

Gorenjski Glas

Darilo izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme PETER ARH iz Preddvora.
www.gorenjskiglas.si

Komunalna podjetja zadovoljna

Poslanci državnega zbora so prejšnji teden sprejeli interventni zakon o odpadni embalaži, ki ga pozdravljajo tudi komunalna podjetja na Gorenjskem.

Aleš Senožetnik

Komunalna podjetja pozdravljajo interventni zakon o odpadni embalaži. Žal jim je le, da je bil sprejet tako pozno (fotografija je simbolična). / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – Državni zbor je prejšnji teden sprejel interventni zakon o odpadni embalaži in odpadnih nagrobnih svečah. Zakon predvideva, da bo država stroške za odvoz nakopičene embalaže in sveč prevzela nase, strošek pa bo imela pravico izterjati od podjetij, ki niso opravila svojega dela. Kot je poudaril minister za okolje in prostor Jure Leben, je zakon kljub svoji interventni naravi nastal v širokem soglasju z različnimi deležniki, vključno s predstavniki komunalnega gospodarstva, ki se nadejajo, da bodo z zakonom vendarle rešili težavo kopičenja odpadkov, država pa računa, da bo z zakonom rešila varnostni, sanitetni in ekološki problem, ki se vleče že več mesecev.

Za mnenje o zakonu smo povprašali tudi nekatera komunalna podjetja na Gorenjskem, ki rešitve, ki jih uvaja zakon, pozdravljajo. V Komunali Kranj menijo, da bo zakon stvari premaknil z mrtve točke, in računajo, da bodo odslej lahko odpadno embalažo sproti oddajali družbam za odpadno embalažo in se jim ta ne bo več kopičila na dvoriščih. »Predvidevamo, da bodo posamezne družbe uporabile vsa sredstva, ko bo prišlo do izterjav države za povračilo stroškov, kar se bo zopet odrazilo pri izvajalcih javnih služb. Žal nam je le to, da je bil ta zakon sprejet šele sedaj, ko je naše podjetje za potrebe nemotenega izvajanja zbiranja odpadne embalaže v letošnjem letu imelo kar 75 tisoč evrov dodatnih stroškov,« še dodajajo na kranjski komunali.

Kot pravijo v jeseniškem komunalnem podjetju Jeko, je bilo hitro ukrepanje potrebno za zmanjševanje nakopičenih količin in z njimi povezanih tveganj za okolje. »Predlagani zakon daje zakonsko podlago za interventno ukrepanje države, ki je potrebno zaradi odvrnitve tveganja za zdravje ljudi, onesnaževanja okolja, do katerega bi privedlo kopičenje komunalne odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč,« komentirajo v jeseniškem komunalnem podjetju, kjer dodajajo, da bi kasnejši sprejem zakona lahko imel nepopravljive posledice. »Zakon uvaja dobre rešitve in menimo, da bo rešitev učinkovita, saj se bodo kupi odpadne komunalne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč odpeljali na recikliranje,« še dodajajo.

Zakon pozdravljajo tudi v Publikusu, saj se bodo rešili nakopičene odpadne embalaže v letošnjem letu, dodajajo pa, da bo glavna težava v tem, koliko časa bo trajal odvoz odpadkov. »Problematično je predvsem to, da ločeno zbrana mešana odpadna embalaža ne bo odstranjena čez noč, saj bo država morala najprej izpeljati celoten postopek izbire izvajalca po klasičnem sistemu javnega naročanja, kar pa se glede na naše izkušnje lahko zavleče za nekaj mesecev. Če nekaj rešuješ interventno, pomeni, da se je v sistemu nekaj zalomilo, tako da si v bližnji prihodnosti predvsem želimo, da bi država sprejemala kvalitetne sistemske rešitve, ki bodo preprečevale, da se zgodi situacija, ki smo ji bili in smo ji še priča na področju celovite oskrbe ločeno zbrane mešane odpadne embalaže,« pojasnjujejo v Publikusu, ki na Gorenjskem upravlja zbirni center v Suhadolah in skrbi za odvoz odpadkov v Komendi in Kamniku.

Zahteve za donacijo ni treba vlagati vsako leto

Cveto Zaplotnik

Kranj – V finančni upravi opažajo, da nekateri zavezanci ob koncu leta vlagajo zahtevo za dodelitev dela dohodnine za donacijo isti organizaciji, ki ji sicer namenjajo del dohodnine že vrsto let. Ponovno vlaganje zahteve ni potrebno, saj že enkrat vložena zahteva velja nedoločen čas, pojasnjujejo v finančni upravi in dodajajo, da morajo zavezanci vložiti novo zahtevo le v primeru, če želijo spremeniti svojo odločitev in nameniti donacijo komu drugemu kot doslej. Davčni organ namreč glede donacij upošteva zadnjo veljavno zahtevo, s katero razpolaga na dan 31. decembra.

Zakon o dohodnini omogoča zavezancem, da lahko največ 0,5 odstotka odmerjene dohodnine namenijo za donacijo eni ali največ petim organizacijam, med katerimi prevladujejo humanitarne, zdravstvene, kulturne, športne in religiozne organizacije ter organizacije s področja zaščite in reševanja. Če donacijo namenijo eni organizaciji, se ji dodeli največ 0,5 odstotka dohodnine; v primeru, da donacijo porazdelijo med pet organizacij, pa vsaki pripada 0,1 odstotka. Višina donacije je odvisna od višine odmerjene dohodnine in ne vpliva na vračilo oziroma doplačilo dohodnine. To pomeni, da zavezanec, ki se odloči za donacijo, ni v ničemer finančno prikrajšan. Če pa se za donacijo ne odloči, gre 0,5 odstotka dohodnine (skupaj s preostalimi 99,5 odstotka) v državni proračun.

Za donacijo dela dohodnine se je doslej odločila približno tretjina zavezancev, ki na leto skupno več kot pet tisoč upravičenim organizacijam namenijo okoli 4,5 milijona evrov.

Novo pri družinskih prejemkih

S prvim januarjem bodo stopile v veljavo spremembe pri družinskih prejemkih in državnih štipendijah.

Mateja Rant

Kranj – Glede na ugotovitve republiškega statističnega urada, da je bila gospodarska rast v preteklem letu v Sloveniji 4,9-odstotna, so izpolnjeni pogoji za prenehanje začasne omejitve oziroma znižanja določenih pravic. Zato se bodo s 1. januarjem sprostili varčevalni ukrepi na področju družinskih prejemkov, so pojasnili na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Po novem bo očetovsko in starševsko nadomestilo znašalo sto odstotkov osnove (doslej devetdeset odstotkov), materinsko nadomestilo bo neomejeno, starševsko nadomestilo pa bo omejeno na 2,5-kratnik povprečne plače (prej dvakratnik). Dodatek za veliko družino bodo prejele vse velike družine ne glede na njihov materialni položaj, zvišal se je tudi cenzus za pridobitev državne štipendije. Do omenjene štipendije bodo odslej upravičeni dijaki in študenti iz družin z dohodki pod 659,30 evra neto povprečno na družinskega člana, medtem ko je doslej cenzus znašal 576,89 evra. Do državne štipendije naj bi bilo tako po novem upravičenih okrog 8500 dijakov oziroma študentov več. Državna štipendija v zadnjem dohodkovnem razredu znaša 35 evrov za mladoletne in sedemdeset evrov za polnoletne upravičence. Ob tem na ministrstvu opozarjajo, da centri za socialno delo o upravičenosti do štipendije ne bodo odločali po uradni dolžnosti, ampak samo na podlagi vloge, ki jih je mogoče oddati od začetka decembra dalje. Študentska organizacija Slovenije študente in dijake poziva, naj preverijo, ali so zaradi novih sprememb postali upravičenci do prejemanja državne štipendije. Vlagatelji, ki doslej niso bili upravičeni do štipendije, morajo vlogo oddati v decembru, da bi štipendijo prejeli že z januarjem. Vloge morajo vložiti tudi tisti, ki jim je bila štipendija v preteklosti zavrnjena zaradi preseganja cenzusa, kakor tudi vlagatelji, ki jim državna štipendija v študijskem letu 2018/2019 miruje zaradi preseganja cenzusa.

Vsem, ki bodo imeli 1. januarja veljavno pravico do materinskega, očetovskega oziroma starševskega nadomestila pa posebne vloge ne bo treba oddajati, saj jim bodo centri za socialno delo novo odločbo izdali po uradni dolžnosti. Prvo višje izplačilo nadomestila bodo prejeli v februarju. Posebne vloge ni treba oddajati tudi dosedanjim upravičencem do dodatka za veliko družino oziroma tistim, ki so vlogo oddali letos, saj bodo o tej pravici prav tako odločali po uradni dolžnosti. Po novem bodo do dodatka upravičene vse družine s tremi oziroma več otroki pod pogojem, da ima eden od staršev in otroci skupno stalno prebivališče v Sloveniji. Do dodatka za velike družine bo po novem upravičenih približno štiri tisoč družin več, izplačilo dodatka za prihodnje leto pa je predvideno v aprilu, še dodajajo na ministrstvu.

Nepremičninski trg blizu rekordu

1. stran

Trgovanje z nepremičninami je nekoliko manjše kot v prvi polovici lanskega leta, kar na geodetski upravi v največji meri pripisujejo pomanjkanju ponudbe na trgu ter rasti cen. Te so bile v prvi polovici leta sicer v povprečju še pod rekordom iz leta 2008, vendar so se jim precej približali.

V prvi polovici leta je bilo sklenjenih 17.500 poslov z nepremičninami, skupna vrednost kupoprodajnih pogodb za vse vrste nepremičnin pa je znašala nekaj manj kot 1,2 milijarde evrov. Za primerjavo: v prvem polletju leta 2015 je bilo sklenjenih za okoli osemsto milijonov evrov poslov.

Največji delež na nepremičninskem trgu predstavlja trgovanje s stanovanji (38 odstotkov), sledijo hiše (26,5 odstotka), zemljišča (10,4 odstotka), preostanek pa predstavljajo pisarne, industrijske nepremičnine, trgovski, storitveni in gostinski lokali, garaže, parkirni prostori ter kmetijska in gozdna zemljišča.

Vse bolj se zmanjšuje prodaja novih stanovanj, ta je znašala le štiri odstotke, kar na geodetski upravi pripisujejo izpraznitvi zalog prvič vseljivih stanovanj, zgrajenih v času krize, in trenutnega pomanjkanja novogradenj. Povprečna cena stanovanj se je tako od leta 2015 pa do prvega polletja letošnjega leta povzpela s 1.440 evrov na 1.750 evrov za kvadratni meter.

Zaradi pomanjkanja ponudbe se zmanjšuje prodaja novih stanovanj. / Foto: Gorazd Kavčič

Cene stanovanj so bile v gorenjski prestolnici še nekoliko nad slovenskim povprečjem. Za kvadratni meter stanovanja v Kranju bi odšteli 1.810 evrov (16-odstotna rast glede na prvo polovico leta 2015), kar je sicer še vedno manj kot v Ljubljani ali okolici, kjer je cena presegla mejo dveh tisočakov.

Za hišo s pripadajočim zemljiščem pa je v Sloveniji v povprečju treba odšteti 128 tisoč evrov, torej 22 tisočakov več kot pred dobrimi tremi leti. Dražja so tudi zazidljiva zemljišča. Večina teh je bila v zadnjem času prodana za gradnjo družinskih hiš v lastni režiji, malo pa je bilo nakupov za gradnjo večjih stanovanjski ali poslovnih kompleksov. Za kvadratni meter morajo kupci odšteti 58 evrov, leta 2015 je bilo treba zanj plačati 46 evrov. V zadnjih letih je zrasla cena tudi kmetijskim in gozdnim zemljiščem, čeprav se rast v zadnjem obdobju umirja. Tako je letos kvadratni meter kmetijskega zemljišča stal 1,53 evra, kar je šest odstotkov več kot pred tremi leti, gozdnega pa 0,55 evra oziroma dvajset odstotkov več kot v prvi polovici leta 2015.

Odločilne so bile tri minute

1. stran

»Ne vemo več, kaj narediti v teh turbulentnih časih, ko ne dobimo ustreznega kadra, od bolničarjev-negovalcev, socialnih oskrbovalcev, medicinskih sester do kuharjev in pomočnikov. Z reorganizacijo dela nam zaenkrat v celoti uspeva pokrivati tako nego kot oskrbo. Ne predstavljamo pa si po 23 letih, ko smo imeli za družabništvo in pomoč vsa leta zaposlene javne delavce, ostati brez njih, kajti dodatnega zaposlovanja delavcev za izvajanje družabništva na račun oskrbe, ki jo stanovalci že tako težko plačujejo, si nikakor ne predstavljamo,« je med drugim zapisala direktorica Doma upokojencev Kranj Zvonka Hočevar in pojasnila, da so kot vzrok, da jim niso odbrili programa javnega dela, navedli, da je bila vloga zavrnjena, ker so jo oddali tri minute prepozno. Njihov hišnik je namreč, ker je bila na pošti vrsta, vlogo oddal, ko je bila ura 8 in 4 minute, obravnavali pa so le vloge, ki so bile oddane do 8. ure in 1 minute.

Pojasnilo ministrstva

Za mnenje smo prosili Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti, kjer so nam odgovorili, da je skrbnica programov Javnih del na Zavodu RS za zaposlovanje Mojca Ulaga, pojasnila, da je strokovna komisija ugotovila, da je ponudnik Dom upokojencev Kranj sicer pravočasno oddal formalno popolno ponudbo, ki izpolnjuje vse pogoje javnega povabila, da pa razpoložljiva sredstva javnega povabila Območne službe Kranj za sklop programov javnih del s področja socialnega varstva omogočajo le sprejetje ponudb, ki so prispele do dne 5. decembra 2018 do 8.01, ob upoštevanju dodatnih meril za izbor.

»V javnem povabilu je navedeno, da v primeru, da razpoložljiva sredstva javnega povabila ne omogočajo sprejetja vseh istočasno prejetih ponudb, ki so popolne ter izpolnjujejo vse pogoje javnega povabila ter osnovno merilo, se ponudbe oceni glede na dodatna merila, ki so navedena v javnem povabilu. Strokovna komisija je glede na razpoložljiva sredstva za sklop programov javnih del s področja socialnega varstva lahko predlagala sprejem ponudb, ki so prispele ob 8. uri. Ponudbe, ki so prispele ob 8.01, je strokovna komisija ocenila glede na dodatna merila in predlagala sprejem ponudb, ki so dosegle najvišje število točk na dodatnih merilih in po vrstnem redu, kot ga določa javno povabilo. Ker je bila ponudba Doma upokojencev Kranj prejeta 5. 12. 2018 ob 8. uri in 4 minute, torej po navedenem datumu in času, ko so bila razdeljena vsa razpoložljiva sredstva, je strokovna komisija predlagala, da se ponudba ponudnika ne sprejme,« pojasnjujejo na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kjer so glede razpisa javnih del pred kratkim prejeli tudi odprto pismo, namenjeno tako njim kot vladi. V njem Socialna zbornica Slovenije ostro obsoja zmanjšanje financiranja javnih del v letu 2019. V primerjavi z letošnjim letom bo prihodnje leto na voljo 1700 mest manj.

Zaposlitev je pomembna

»Podpiramo sicer dvig denarne socialne pomoči, vendar menimo, da je za socialno varnost prav tako pomembno zagotavljanje delovnih mest. Marsikateri prejemnik denarne socialne pomoči je preko javnih del iz prejemnika pomoči postal davkoplačevalec. Pomembno pa je, da zaposlena oseba pridobi ne socialne varnosti, pač pa izkušnje. Pridobi tudi samozavest, socialno mrežo, kar vse ji omogoča kakovostnejše življenje,« pravijo na socialni zbornici Slovenije pa tudi številni drugi podpisniki pisma, ki vlado in pristojno ministrstvo pozivajo, naj tudi v letu 2019 zagotovita vsaj enako višino sredstev za izvajanje javnih del kot v letošnjem letu.

Javna dela se v Sloveniji izvajajo že več kot 25 let. Izvajajo se po različnih regijah in kot posebna oblika zaposlovanja ponujajo priložnost zaposlitve dolgotrajno brezposelnim in socialno izključenim.

KOMENTAR
Mateja Rant

Manj je več

Vsako leto smo pred prazničnimi dnevi priča enakim prizorom neopisne gneče v okolici nakupovalnih središč. Vlada paničen strah pred tem, da kakšen dan ne bomo mogli v trgovino, zato se kupci prerivajo med nakupovalnimi policami s polnimi vozički kot v pričakovanju naravne katastrofe, ki nas bo vsaj za kakšen teden odrezala od preostalega sveta in si je zato treba ustvariti zaloge hrane in pijače, saj je samo od tega odvisno naše preživetje.

A v tej predpraznični nakupovalni evforiji se vsakič znova resnično izkaže le to, da nam manjka predvsem ene stvari, ki pa je ni mogoče kupiti v trgovini – zmernosti. To se potem pokaže tudi ob bogato obloženih prazničnih mizah, ko se je tudi najtrdnejšim značajem težko upreti skušnjavam v obliki vseh vrst dobrot, ki nas vabijo s krožnikov. Posledica vsega tega ni samo kilogram in pol več, ki ga po raziskavah v povprečju pridobimo med prazniki, ampak tudi povečan obisk na urgenci, ugotavljajo strokovnjaki Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Zato so pred prazniki izdali svarilo, da ne le pri alkoholu, temveč tudi pri prazničnih pojedinah velja pravilo zmernosti oziroma načelo »manj je več«. Kot opozarjajo, se zaradi prevelike količine nezdrave, mastne, sladke in nasploh težko prebavljive praznične hrane lahko pojavijo prebavne težave in se poslabšajo kronične bolezni. Podobno opozorilo, v katerem prav tako opozarjajo na zmernost pri prehranjevalnih navadah med prazniki, je izdal tudi Nacionalni inštitut za javno zdravje. Pomembno se je zavedati, svarijo, da ni vsak dan praznik in da nekatera živila neugodno vplivajo na zdravje. Mednje sodijo predvsem energijsko bogata živila z veliko maščob, sladkorja in soli, po načinu priprave pa predvsem ocvrta. In prav s tako hrano najpogosteje obložimo praznično mizo, zato mogoče velja upoštevati vsaj njihov nasvet, naj izbiramo manjše porcije, pri čemer so nam lahko v pomoč manjši krožniki, pred vsakim obrokom pa popijmo kozarec vode ali nesladkanega čaja, kar nas vsaj malo nasiti in odvrne od pretiranega uživanja hrane.

Prav ta opozorila pa so mogoče lahko tudi priložnost, da se spomnimo na pravi pomen in obudimo pravi čar teh praznikov, ki ni le v množici daril, ki jih nihče ne potrebuje, in obilici hrane, ki neprebavljena obleži v želodcu ali celo smeteh. To naj bo predvsem priložnost, da si vzamemo čas zase in za bližnje in se mogoče namesto po prenapolnjenih in hrupnih trgovskih središčih sprehodimo po praznično okrašenih ulicah. To nas skoraj nič ne stane, bodo pa zato spomini na praznike toliko bogatejši.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Rekordno leto za Fraport

Zgornji Brnik – Ljubljansko letališče, ki spada med najhitreje rastoča v regiji, v iztekajočem se letu beleži novo rekordno rast prometa. Lani je preko brniškega letališča potovalo nekaj malega manj kot 1,7 milijona potnikov, s čimer so presegli prejšnji rekord iz leta 2008, kot pa sporočajo iz družbe Fraport Slovenija, bodo do konca letošnjega leta presegli 1,8 milijona prepeljanih potnikov in tako zabeležili novo rekordno rast v tem segmentu. Potniki lahko sicer iz osrednjega slovenskega letališča sicer z enajstimi rednimi letalskimi prevozniki neposredno letijo na 34 različnih destinacij, že pred časom pa so v družbi napovedali tudi prihod prevoznika British Airways, ki bo letelo na londonski Heathrow.

Potrdili nadzornike in člane delovnih teles

Cerklje – Občinski svetniki v Cerkljah so na zadnji seji imenovali člane delovnih teles in nadzornega odbora. Kot je povedal predsednik komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Janez Korbar, je bil glavni kriterij pri imenovanju članov strokovnost. Na izbiro je bilo sicer malo kandidatov, zato prav veliko manevrskega prostora niso imeli, je še opozoril Korbar. Za člane nadzornega odbora je svet potrdil Roberta Rupnika, Viktorja Erzarja, Klemna Štera, Margit Grajzar in Jaka Ogrinca. Z izjemo Erzarja bodo vsi člani v nadzornem odboru občine sedeli prvič.

Nekdanji novinar v županski pisarni

Blaž Račič, ki bo naslednja štiri leta vodil Občino Jesenice, pravi, da mu bosta pri županskem delu pomagali tudi vztrajnost in kondicija, ki ju je pridobil na kolesarskih potovanjih.

Urša Peternel

Jesenice – »Kot novinar sem vztrajal pri visokih standardih, pogosto sem bil v svojih člankih kritičen. Zdaj si želim, da boste z enako mero novinarske pozornosti spremljali moje županso delo, da boste ohranili korektnost in kritičnost.« S temi besedami se je od gorenjskih novinarskih kolegov poslovil Blaž Račič, zdaj že nekdanji dopisnik Dela z Gorenjskega, ki je pred dnevi prevzel županso mesto na Jesenicah.

Štiriinštiridesetletni univerzitetni diplomirani politolog je novinec v politiki in marsikoga je z napovedjo županske kandidature presenetil. Ker ni kandidiral s podporo stranke ali liste (kampanjo sta izpeljala z bratom Zoranom), je najprej moral zbrati 160 podpisov občanov, kar mu je uspelo v le nekaj dneh. Ob tem je tudi delil »objeme za ponosne Jesenice«, in kot sam pravi, mu je prav ta osebni stik z občani omogočil tudi zmago na volitvah. V času predvolilne kampanje je obiskal prav vse krajevne skupnosti, nagovarjal občane na ulicah, mnoge je prepričal z biltenom, ki so ga po pošti dobila vsa gospodinjstva v občini. Po tesni zmagi v prvem krogu volitev je v drugem krogu z obljubo sprememb in svežo energijo prepričljivo premagal dolgoletnega župana Tomaža Toma Mencingerja. Z njim tudi zaradi Račičevega kritičnega pisanja o dogajanju v jeseniški občini (neusmiljeno novinarsko kritičnost do domačega kraja mu nekateri tudi zamerijo) večino časa nista bila na istem bregu. A sodelovati bosta morala tudi v prihodnje, saj je bil dosedanji župan izvoljen v občinski svet ...

Novi jeseniški župan Blaž Račič / Foto: Gorazd Kavčič

Račič, ki se v prostorni in sveže prepleskani županski pisarni ter v poslovni obleki še ne počuti povsem domače, pravi, da revolucionarnih sprememb v občinski stavbi za zdaj ne bo uvajal. Najprej mora spoznati sodelavce in se z njimi pogovoriti, je pa že napovedal, da bo po novem letu objavljen razpis za direktorja oziroma direktorico občinske uprave. Prav tako še ni izbral podžupanov. »Najprej si želim, da občinski svet sprejme strategijo razvoja občine za prihodnje obdobje, na osnovi te strategije in prioritet, ki jih bomo določili, pa bom v dogovoru s strankami in listami izbral tudi podžupane. Želim pa si podžupanov, ki imajo energijo, znanje, ki bodo lahko s pomočjo svojih strank ali list odprli tudi kakšna vrata na ministrstvih,« pravi novi župan, ki za zdaj nima (strankarskih) povezav v Ljubljani, prav tako v občinskem svetu nima svoje liste, kar mu po mnenju nekaterih lahko oteži županovanje. A sam pravi, da računa na podporo vseh občinskih svetnikov v dobro Jesenic. Strinja se, da glede na dane obljube v prihodnjih štirih letih od njega pričakujejo veliko, prav tako se zaveda, da je denarja za investicije vse manj, zato bo, kot pravi, še toliko bolj treba biti pazljiv pri izbiri ciljev in prioritet. Ob tem pa dodaja, da sprememb ne pričakuje čez noč, saj da gre za delo na dolgi rok. Pri tem mu bosta, je prepričan, pomagali tudi kolesarska vztrajnost in kondicija, ki ju je pridobil, ko je v preteklih letih prekolesaril dobršen del Evrope.

»Kolesarjenje razumem tudi kot metaforo za življenje. Na teh mojih potovanjih sem spoznal, da je včasih težko, včasih piha veter v prsi, včasih dežuje in si moker do kosti, včasih pa piha veter v hrbet in gre vse gladko. Tudi na Jesenicah si želim, da bomo imeli dosti tega vetra v hrbet, da nam bo skupaj z občinskim svetom uspelo ustvariti okolje, da bomo široko razpeli jadra in skupaj uresničili postavljene cilje,« še pravi novi župan, sicer oče osnovnošolke in odraslega sina, ki živi v partnerski zvezi s prijateljico Marto.

Optimizem je njegov pogon

Novi župan Občine Naklo Ivan Meglič je v ponedeljek zaprisegel na konstitutivni seji, županso funkcijo bo opravljal poklicno.

Suzana P. Kovačič

Naklo – Devetinpetdesetletni Ivan Meglič je odraščal na kmetiji v Zgornjih Dupljah. Kmetijo danes vodi njegov brat. Iz rodnega kraja se nikoli ni odselil, že kot mladenič je bil družbeno aktiven, kot pove: »Bil sem med ustanovitelji Kino kluba Duplje. Velika skupina mladih smo bili, snemali smo amaterske filme in leta 1980 prejeli priznanje za najuspešnejši slovenski filmski klub. Ko je Kino klub prenehal delovati, smo ustanovili Kulturno-turistično društvo (KTD) Pod krivo jelko Duplje, ki deluje še danes.« Več kot dvajset let, kar deluje KTD Pod krivo jelko, je njegov predsednik Ivan Meglič, ki je dejaven tudi v Prostovoljnem gasilskem društvu Duplje. Je poročen, oče treh otrok, po izobrazbi je inženir gradbeništva. Je direktor in projektant v Planing biroju Kranj. »Imam dva zaposlena, ki bosta v podjetju delala naprej,« je pojasnil novi župan, ki bo na hodnikih občinske stavbe v Naklem srečeval ženo Marijo, ki je zaposlena v občinski upravi. A kot je dejal, se žena aprila prihodnje leto upokoji.

Novi župan bo na hodnikih občinske stavbe v Naklem srečeval ženo Marijo, ki je zaposlena v občinski upravi. A kot je dejal Ivan Meglič, se žena aprila prihodnje leto upokoji.

Meglič je bil doslej izvoljen v vse mandate občinskega sveta, tri mandate je bil tudi podžupan. Za župana je kandidiral že v prejšnjem mandatu. Zdaj je zmagal v drugem krogu lokalnih volitev. »S predanostjo, delavnostjo se bom dokazoval, do vseh občanov bom imel enak, pošten odnos. In optimizem – brez tega ne gre.« Kandidiral je s podporo stranke SLS, ki je v Naklem že imela župana Ivana Štularja. »Z Ivanom sva v dobrih odnosih, imel bom pa drugačen stil vodenja občine,« je dejal Meglič, ki si z občinskimi svetniki obeta dobro sodelovanje, saj meni, da so imeli v predvolilni tekmi podobne programe. »Ob primopredaji poslov z nekdanjim županom bom najprej pregledal stanje projektov, v prvi polovici januarja moramo sprejeti proračun. Med prioritetami je dokončanje Glavne ceste s pešpotmi in pločniki v Naklem in postopna gradnja kanalizacije v Podbrezjah.«

Vsak kraj v občini ima svojo zgodbo, ki naj se neguje in ohrani, kot je tudi poudaril:« V Dupljah so Rokovnači, v Naklem poznani po kranjski klobasi in lokomotivi, v Podbrezjah povezani z znanimi Podbrežani in taborsko cerkvico. Le kako bi bilo, če bi v občini imeli samo en pevski zbor, ko pa po krajih pesem različno zveni?«

Ivan Meglič / Foto: Tina Dokl

In obljublja društvom malce polnejši mošnjiček. Podpira delovanje vaških odborov, a ne kot pravne osebe, ampak neformalno srečevanje ljudi, ki so pripravljeni narediti kaj za svoj kraj, ki bi imeli vpliv na razvoj kraja v sodelovanju z občinsko upravo. Izziv bo tudi umestitev novega športnega parka z nogometnim igriščem, o čemer so že razpravljali na sejah občinskega sveta, a Meglič opozarja, da bodo morali tudi športni funkcionarji ustvariti pogoje in navdušiti mlade, da bo nogomet v občini dolgoročno obstal. Kot še poudari, je naklonjen širitvi doma starejših občanov v Naklem in prizadevanjem, da bi dom postal samostojen zavod, na katerega bi občina imela večji vpliv.

Vile za zdaj ne bodo prodajali

Domačini upajo, da bo Ranzingerjeva vila v Begunjah, ki jo je Občina Radovljica spomladi neuspešno prodajala na javni dražbi, ostala v javni rabi. Društvo upokojencev skrbi za vilo z vrtom in ima v stavbi gostinski lokal.

Marjana Ahačič

Begunje – Tako imenovano Ranzingerjevo vilo, ki poleg graščine Katzenstein in ruševin gradu Kamen spada med znamenitejše zgodovinske stavbe v Begunjah, je leta 1897 zgradil zdravnik Juraj Catti s hrvaške Reke. Po njegovi smrti je posestvo kupil potomec znamenitih industrialcev in lastnikov glažut, po katerem je Ranzingerjeva vila dobila ime. Po drugi svetovni je bila posest skupaj z vilo nacionalizirana, kasneje pa so bili v njej prostori knjižnice in društva upokojencev.

Sto dvajset let stara Ranzingerjeva vila v središču Begunj, kjer imajo prostore in manjši lokal tamkajšnji upokojenci; domačini si želijo, da bi ostala v javni rabi. /Foto: Gorazd Kavčič

Zgradba, ki stoji med vrtcem in Avsenikovo domačijo v središču Begunj, ima v kleti, pritličju, nadstropju in mansardi okoli petsto kvadratnih metrov površin. Okoli vile so urejen vrt, dostopna pot in parkirišče, knjižnico pa so, ker stara stavba statično ni bila več varna, že pred leti preselili v takrat nove prostore nad gasilskim domom v neposredni bližini.

Lastnica vile, ki je sicer že dolgo potrebna temeljite obnove, je Občina Radovljica, ki je stavbo z zemljiščem spomladi po izklicni ceni nekaj manj kot tristo tisoč evrov skušala prodati na na javni dražbi, a neuspešno. Dogodek pa je domačine spodbudil k ponovnemu intenzivnejšemu razmisleku o tem, kaj si želijo v spomeniško zaščiteni stavbi, kjer ima zdaj prostore društvo upokojencev.

Domačini tako opozarjajo, da je lokacija stavbe praktična in primerna za dejavnosti, ki služijo potrebam kraja, Občina Radovljica pa po drugi strani opozarja, da so prostori za delovanje društev na voljo tudi v gasilskem domu, kjer že nekaj let gostuje knjižnica in kjer so tudi prostori krajevne skupnosti. Po dogovoru s slednjo naj bi tako občina do leta 2022 preuredila gasilski dom in v njem uredila manjšo večnamensko dvorano in društvene prostore. Svet krajevne skupnosti se je namreč jeseni odločil, da je dvorano bolje urediti v gasilskem domu kot v Ranzingerjevi vili.

»Ne vem še, kaj se bo po letu 2022 zgodilo z vilo. Najprej moramo zagotoviti pogoje za delovanje vseh društev in za njihove aktivnosti,« pravi radovljiški župan Ciril Globočnik. Predsednik Turističnega društva Begunje Peter Kolman pa pojasnjuje, da si v Begunjah želijo, da bi vila tudi v prihodnje ostala namenjena kraju in bi ji dali nove vsebine. »Je posebna stavba, ki ima svojo zgodovinsko in kulturno vrednost. Škoda bi bilo, če bi prišla v zasebne roke,« je ocenil Kolman in dodal, da bi jo lahko namenili tudi turistični dejavnosti in ji dodali vsebine, ki bi omogočale, da bi se zgradba, ki jo že vidno načenja zob časa, lahko s prihodki sama vzdrževala.

Plošča v spomin teritorialcem

V sredo, na praznični dan, so na stavbi Doma veteranov vojne za Slovenijo odkrili spominsko ploščo v zahvalo in spomin zgornjegorenjskim teritorialcem, vojakom in borcem za samostojno Slovenijo.

Marjana Ahačič

Radovljica – Ploščo, ki sta jo odkrila radovljiški župan Ciril Globočnik in predsednik zgornjegorenjskega območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Janez Koselj, je veteranska organizacija postavila ob petdeseti obletnici ustanovitve Teritorialne obrambe Slovenije.

Spominsko ploščo na stavbi Doma veteranov v Radovljici sta v sredo odkrila radovljiški župan Ciril Globočnik in predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska Janez Koselj.

»Naše združenje ni samo sebi namen, tu smo tudi zato, da se ohranjamo spomin na dogodke, ki so bili pomembni za Slovenijo, ne samo na vojaškem področju, ampak tudi sicer,« je ob odkritju poudaril Koselj in posebej omenil pohod v Prešernovo rojstno Vrbo, ki ga vsako leto ob ob 8. februarju, slovenskem kulturnem prazniku, organizirajo veterani. »Zavedamo se, kako zelo je za Slovence pomembna kultura, ki je bila tudi tista, ki nas je postavila na pomembno mesto med evropske narode.«

Pojasnil je še, da se je ideja o postavitvi spominske plošče porodila na jesenskem srečanju ob petdeseti obletnici ustanovitve Teritorialne obrambe. »Strinjali smo se, da je prav, da organizaciji postavijo stalno obeležje, v zahvalo teritorialcem tistega časa in opomin sedanjim generacijam,« je povedal Janez Koselj, ki je bil v Teritorialno obrambo razporejen takoj po prihodu iz služenja v jugoslovanski vojski že konec leta 1968, od leta 1972 je bil v organizaciji tudi zaposlen.

Most je varen, a ga je treba popraviti

Na najbolj slikovitem mostu pri cerkvi sv. Janeza Krstnika ob Bohinjskem jezeru odstopa kamnita obloga. Most je varen, a nujno potrebuje sanacijo.

Andraž Sodja

Ribčev Laz – Pod mostom, kjer Bohinjsko jezero izteka v drugo najkrajšo slovensko reko Jezernico, iz globokih razpok pod kamnito oblogo visijo ledene sveče, ki kažejo, da voda za oblogo pronica z vozne površine. Domačine skrbi, da bi ob prevelikem pritisku turističnih obiskovalcev, ki z mostu fotografirajo jezero, ta lahko odstopila in se zrušila.

Kot pravi bohinjski župan Jože Sodja, se pojavljajo govorice, da se bo most podrl, a to ne drži. »Zadnje preverjeno stanje je, da je most statično varen. Koncesionar je že pred dvema letoma zbral podatke, stanje poslikal in posredoval na direkcijo za infrastrukturo, tudi ministrica je s tem seznanjena in ve, da postopki tečejo. Zadnja informacija, ki smo jo dobili z direkcije za infrastrukturo, je, da pripravljajo projekt celovite sanacije mostu. Najprej pa se bodo lotili sanacije ograje, torej tega dela, kjer je vidna razpoka. Ta razpoka se je odprla tudi na vrhu in tu dejansko vidimo problem, da obloga mostu odstopa, vendar se zaradi tega most ne bo podrl. Največja nevarnost bi bila pri pluženju morebitne večje količine snega, ko bi lahko zaradi sile ograja popustila. Tudi o tem so na direkciji obveščeni, kako daleč so postopki, pa še ne vemo.«

Razpoke med betonsko konstrukcijo mosta in kamnito oblogo

Kot so pojasnili na direkciji za infrastrukturo, so ob izvajanju pregledov ugotovili slabo stanje objekta mostu pri sv. Janezu. »Trenutno se pripravlja projektna rešitev za sanacijo poškodb na objektu, ki jo je treba uskladiti tudi z Zavodom za varstvo kulturne dediščine. Takoj po pridobitvi njihovega mnenja oziroma soglasja pa se bo pristopilo k izboru izvajalca del ter sami izvedbi. Predvidoma bo objekt saniran še pred poletno turistično sezono.«

Most s cerkvijo je eden najpogosteje fotografiranih motivov v Sloveniji in tudi motiv grba Občine Bohinj.

Januarja o nadzornem odboru in proračunu

Marjana Ahačič

Žirovnica – Občinski svet Občine Žirovnica je na izredni seji prejšnji teden že imenoval člane delovnih teles. Svetniki so potrdili člane odbora za negospodarstvo in družbene dejavnosti, odbora za gospodarske dejavnosti in finance, odbora za prostor, varstvo okolja in gospodarsko infrastrukturo ter statutarnopravne komisije in sveta časopisa Občine Žirovnica. Članov nadzornega odbora še niso imenovali, saj so razpis za enega od treh članov odbora ponovili. Želijo namreč zadostiti pogoju, po katerem naj bi člani nadzornega odbora praviloma imeli ekonomska, pravna in tehnična znanja, najmanj tretjina pa mora imeti visoko ali univerzitetno izobrazbo ekonomske ali pravne smeri. Slednjega prvotno predlagani kandidati niso izpolnjevali, zato je občina ponovila razpis, ki je odprt še do ponedeljka, 7. januarja. Imenovanje novega nadzornega odbora je tako na dnevnem redu prve redne seje občinskega sveta Žirovnice v tem mandatu, ki je sklicana za 10. januar. Na seji bo občinski svet sprejemal tudi proračun Občine Žirovnica za leto 2019.

Božična potopa na Bledu in v Preddvoru

Na Bledu so v jezero tradicionalno potopili zvon, o katerem govori legenda iz 16. stoletja. V preddvorsko jezero Črnava so tokrat že devetnajstič potopili božično drevo, ki bo pod gladino svetilo vse do šestega januarja.

Neža Rozman, Maša Likosar

Bled, Preddvor – Le osem stopinj je kazal termometer v vodi na blejskem grajskem kopališču, ko so se gledalci zbirali, da bi na božični dan podoživeli tradicionalno legendo o potopljenem zvonu. Dogodek so tradicionalno pripravili člani Društva za podvodne dejavnosti Bled, blejski pletnarji in Turizem Bled.

Legenda pravi, da je nekoč na blejskem gradu živela vdova, katere moža so ubili razbojniki, njegovo truplo pa odvrgli v jezero. Takrat je zbrala vse svoje zlato in srebro ter dala uliti zvonček, ki naj bi zvonil v kapeli na otoku. Ta tja nikoli ni prispel, saj ga je s čolnarji in ladjico vred na poti potopil hud vihar. Še danes naj bi se ob tihih večerih slišalo, kako odzvanja z jezerskega dna. Vdova je po nesreči prodala vse svoje imetje in se preselila v samostan v Rimu, kjer je živela do smrti. Kasneje so na otoku dobili nov zvon, za katerega velja, da izpolni željo vsakomur, ki pozvoni z njim.

Več sto domačih pa tudi tujih obiskovalcev je spremljalo ognjeni in svetlobni šov, ki so ga pripravili člani skupine Čupakabra, božično vzdušje pa je pričarala operna pevka Andreja Geržina, ki je Sveto noč zapela v treh jezikih. Ob koncu so srečno novo leto zaželeli potapljači z Bleda, pridružili pa so se jim tudi potapljači iz drugih koncev Slovenije. Njihova voščilnica je bil ples z baklami okoli zvona in božičnega drevesca na jezeru, kljub opremi pa dolgo v mrzli vodi niso vztrajali. Zvonček se je nato počasi spustil na jezersko dno, kjer bo izpolnjeval želje v naslednjem letu.

Obiskovalci so na stojnicah lahko našli čaj in kuhano vino, s katerima so se pogreli, za lačne pa so poskrbeli člani Društva za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi, ki so postregli s – čim drugim kot praženim krompirjem ...

Potop – za odhod starega in prihod novega leta

»Potop osvetljenega božičnega drevesa simbolizira odhod starega leta in prihod novega, preganja temo in prinaša svetlobo v naša življenja,« pove Ernesta Koprivc, direktorica Zavoda za turizem Preddvor. Ta skupaj s Hotelom Alma Preddvor, člani potapljaškega društva Som in Gasilsko reševalno službo Kranj tradicionalno pripravi ter uprizori božično zgodbo o potopljenem drevesu, ki je po zgodovinskih podatkih stara že več kot dva tisoč let.

Predsednik Turističnega društva Preddvor Jože Ekar pojasni, da legenda pripoveduje o dveh preddvorskih kmetih, ki sta se trmasto prepirala za lastništvo nad gozdom. »Eden od njiju je v jezi vzkliknil, naj ga hudič vzame – in besede so se v trenutku uresničile, peklenšček je z borštom na hrbtu oddirjal proti goram,« pripoveduje Ekar in nadaljuje: »Ko je v cerkvi na Svetem Jakobu zazvonilo, je hudič izgubil moč in spustil breme na sosednji hrib. Naslednji dan je šel preverit svoj izplen in ugotovil, da v gozdu manjkata dve drevesci. Vrnil se je v dolino, da bi ju našel. Prvo je našel sam, drugo pa je izsledil s pomočjo ljudi, saj je to zasvetilo, ko se ga je dotaknila človeška roka.« Izgubljeno hudičevo drevesce so na dan božiča potapljači, tokrat se jih je v štiri stopinje hladno vodo podalo 17, potopili na dno jezera Črnava, kjer bo svetilo vse do svetih treh kraljev.

Poslušalci legende o potopljenem zvonu na Bledu so temu zagotovo zaupali številne želje, za katere upajo, da se jim uresničijo v prihajajočem letu. / Foto: Miro Zalokar

Potapljači so na dno preddvorskega jezera Črnava potopili božično drevo. / Foto: Tina Dokl

Popularna glasba prihaja v kranjsko ledno dvorano

V Drsalnem klubu Kranj danes zvečer pripravljajo tradicionalno drsalno revijo, na kateri bodo predstavili zgodovino popularne glasbe.

Vilma Stanovnik

Kranj – Kranjski umetnostni drsalci bodo tudi letos, podobno kot ob koncu vsakega leta, pripravili drsalno revijo. V ledni dvorani na Zlatem polju bo potekala danes, začela pa se bo ob 18. uri. Doslej so se po ledu že zavrteli kot Pirati s Karibov, z drsalkami na nogah so se sprehodili po državah sveta, pričarali leden zabaviščni park, keltske pripovedke, Disneyjeve risanke in še kaj. Tokrat pa so se odločili, da se od leta poslovijo ob ritmih, ki so zaznamovali zgodovino popularne glasbe.

Revija tako nosi naslov Glasba skozi čas, mladi drsalci pa bodo skupaj s trenerji predstavili, kako je na ledeni ploskvi videti zgodovina popularne glasbe. »Te dni kranjske umetnostne drsalke, med katerimi je seveda tudi kak mlad drsalec, že zelo pridno vadijo za revijo. Drsalni klub Kranj, ki obstaja že enajst let, z revijo tradicionalno sklene leto, ki se poslavlja. Veseli nas, da se bodo na drsalni reviji predstavili vsi – otroci, ki se z drsanjem šele spoznavajo, in tudi tisti, ki so v klubu že več let in ga ponosno zastopajo na različnih tekmovanjih pri nas in v tujini,« na revijo vabi predsednica Drsalnega kluba Kranj Polona Podnar.

Na današnji reviji bodo mladi drsalci skupaj s trenerji predstavili, kako je na ledeni ploskvi videti zgodovina popularne glasbe. / Foto: arhiv Drsalnega kluba Kranj

Živahne drsalne točke je za revijo sestavila ekipa trenerjev v sodelovanju z mladimi drsalci. »Kot je to navada, ob koncu vsakega leta vsi skupaj izberemo temo, ki se kot rdeča nit vleče skozi drsalno revijo. Tokrat smo se odločili, da zadrsamo skozi zgodovino glasbe. Slišali bomo pester razpon glasbenih točk in videli, da se lahko na prav vsako znano melodijo zapleše tudi na ledu,« pravijo v klubu in dodajajo, da se bo spored začel v sedemdesetih letih, ko je na vrhu glasbenih lestvic kraljevala tudi švedska skupina Abba. Zatem bo čas za Briljantino in vstop v osemdeseta, ki jih je med drugimi zaznamoval Michael Jackson. Vmes bo čas za energije polno Kung fu fighting, za pesem I'm so excited, za vselej odlične Queen in še za marsikatero znano pesem iz pestre zgodovine popularne glasbe. Po reviji bo na sporedu prosto drsanje, zato vabijo gledalce, naj s seboj prinesejo drsalke, rokavice in ostalo drsalno opremo, da se po koncu drsalnih točk skupaj zavrtijo na ledu. Vstopnine ni, pripravljajo pa tudi srečelov.

Na štefanovo za srečo živali in ljudi

V sredo, ko je godoval sv. Štefan, zavetnik živine in konj, so tudi v številnih krajih na Gorenjskem potekale blagoslovitve konj.

M. R., N. R., J. Ku.

Stara Loka – Blagoslov konj že po tradiciji pripravljajo v Nevljah, Zgornjem Tuhinju, Žireh, Dolenji vasi, Žirovnici, Naklem, Volčjem Potoku, Hrašah, Blejski Dobravi, Kupljeniku, Križu pri Komendi, Srednji vasi pri Šenčurju, na Štefanji Gori ...

Poleg konj tudi osli

Na parkirišču pod cerkvijo v Stari Loki so lastniki in ljubitelji konj v sodelovanju z domačim župnikom dr. Alojzom Snojem pripravili tradicionalno »žegnanje« konj. Župnik Snoj je tudi letos blagoslov podelil okrog tridesetim konjem in njihovim lastnikom – pa tudi trem oslom. Konjeniki so se začeli zbirati že v jutranjih urah v Moškrinu, do koder so prijahali s Križne gore in iz bližnjih vasi, nato pa skupaj krenili proti Pevnemu in v Papirnico, kjer so se jim pridružili še konjeniki iz širše okolice. Konje so okrasili z nageljčki in nato krenili proti Fari, kot domačini še vedno imenujejo središče Stare Loke, je razložil predsednik Kulturno-zgodovinskega društva Lonka Stara Loka Klemen Karlin. Obiskovalci so si v Stari Loki lahko ogledali sprevod vseh zbranih konjenikov, župnik Snoj pa jim je podelil blagoslov, da bi jih skozi vse leto obvaroval bolezni in nesreč ter da bi dobro služili svojim skrbnikom, skrbniki pa bi jim bili dobri gospodarji. Obenem je blagoslovil tudi sol, kar naj bi jih prav tako obvarovalo bolezni in nesreč, zemlji pa prineslo obilno rast, ter kruh, da bi vsi ljudje in živali imeli vse, kar potrebujejo za življenje. Ob koncu je župnik Alojz Snoj zbranim voščil tudi ob dnevu samostojnosti in enotnosti in dodal, da moramo biti ponosni na svojo domovino.

V Naklem je potekal blagoslov konj, ki ga v vasi prirejajo že vrsto let. Po blagoslovu so konjeniki ponosno odjahali še krog skozi vas.

Blagoslovili tudi otroške »konjiče«

Svetnik Štefan je bil prvi krščanski mučenec, zavetnik konj in živine, večkrat pa je upodobljen tako, da konji vlečejo njegovo krsto. S štefanovim so povezani različni običaji, kot je na primer ježa na konjih skozi vas ali okoli cerkve. Teh običajev se radi spominjajo tudi v Naklem, kjer že vrsto let poteka »žegen konj« in tudi letos so ga opravili na igrišču pri Domu Janeza Filipiča. Zbralo se je nekaj več kot deset konjenikov, ki so prijezdili iz Naklega in okoliških vasi. Blagoslov konj je opravil naklanski župnik Janez Zupanc, ki je jahačem zaželel varno ježo, predvsem pa, naj bodo konji in vsa živina varovani pred boleznimi, lakoto in drugimi nezgodami. Zbrane je nagovoril tudi župan Občine Naklo Ivan Meglič, ki je v svojem govoru zaželel predvsem obilo užitkov ob ježi in varno leto, ki prihaja. Blagoslov je tudi priložnost, da se konjeniki srečajo med seboj, ljubitelji konj in otroci pa si jih lahko ogledajo od blizu in kakšnega tudi pobožajo. V Naklem pripravijo tudi blagoslov otroških igrač, ki spominjajo na konje ali konjeništvo, obenem pa so organizirali tudi tekmovanje v ugibanju, kateri poni, ki se je udeležil blagoslova, je težji. Konjeniško društvo Naklo je vsem zbranim postreglo s sendviči, sladicami in toplim čajem, konjeniki pa so po končanem blagoslovu odjezdili še manjši krog po Naklem.

Lepo vreme privabilo veliko konjenikov

Blagoslov konj in soli je bil letos že sedemindvajsetič tudi pri podružnični cerkvi sv. Štefana na Štefanji Gori.

V Naklem otroci na blagoslov prinesejo igrače konjičke. Blagoslov jim je podelil župnik Janez Zupanc. / Foto: Gorazd Kavčič

V lepem, sončnem vremenu ga je pripravilo Konjeniško društvo Krvavec Cerklje s prizadevnim predsednikom Tonetom Gubancem, udeležilo pa se ga je kar štirideset konjenikov iz vasi pod Krvavcem in sosednjih občin. Najmlajši udeleženci, stari do deset let, ki so se s konji povzpeli do cerkvice na Štefanji Gori, so bili Miha in Karin Kepic, Lovro Kuhar, Ožbej Frantar, Jaš in Urh Jagodic. Konje je za varstvo pred boleznimi in nesrečami blagoslovil cerkljanski in šenčurski kaplan Marko Mrlak, vsi udeleženci so prejeli spominska darila konjeniškega društva, za vse udeležence pa so pripravili pogostitev.

V Srednji vasi jubilejni blagoslov konj

V Srednji vasi pri Šenčurju se je 25. jubilejne blagoslovitve pri podružnični cerkvi sv. Radegunde udeležilo 78 konj in dve konjski vpregi z zapravljivčkoma, blagoslovil jih je šenčurski župnik in dekan Urban Kokalj. V Srednji vasi pa tudi na Križu pri Komendi lastniki živine prinesejo k blagoslovu tudi lesene figurice svojih konj in druge živine. V cerkvi so ponesli okoli glavnega oltarja ročno izrezljane figurice konj in krav, ki so jih položili na oltar, ter molili za zdravje živine. Bogoslužje so polepšali pevci župnijskega mešanega pevskega zbora iz Šenčurja. Vsi konjeniki so ob jubileju prejeli tudi spominsko darilo.

Pri cerkvi v Stari Loki so trinajsto leto pripravili blagoslov konj in oslov. / Foto: Tina Dokl

Blagoslova konj v Srednji vasi pri Šenčurju se je udeležilo 78 konjenikov. / Foto: Janez Kuhar

Koledniki Kranjski furmani voščili srečo

Janez Kuhar

Cerklje – V sredo, 26. decembra, so Cerklje na povabilo Kulturnega društva Folklora Cerklje obiskali božično-novoletni koledniki Kranjski furmani, ki delujejo pri Akademski folklorni skupini Ozara s Primskovega v Kranju. Furmani že 24. leto v božičnem in novoletnem času hodijo od vrat do vrat z več kot tristo let starim obrednim koledovanjem ter prinašajo veselje in voščijo srečo. Ime so si nadeli po furmanih, ki so se nekdaj ustavljali v Kranju, na križišču trgovskih poti. Poustvarjajo slovensko ljudsko petje, s poudarkom na pesmih z Gorenjskega.

Številnim obiskovalcem v Cerkljah so se predstavili na trgu pred župnijsko cerkvijo. Zapeli so več ljudskih koledniških pesmi in ob ljudski glasbi godcev obudili stari običaj koledovanje ter voščili srečo in zdravje v novem letu. Člani KD Folklora Cerklje, ki ga vodi Irena Naglič, pa so obiskovalcem postregli z domačim pecivom in toplimi napitki.

Združujeta mlade podjetnike

Tržičanka Nina Knep in Kranjčanka Nika Škrjanec sta pred letom in pol z namenom spletnega ustvarjanja in podjetniškega povezovanja ustanovili spletno mesto Fletno Podjetno.

Nina Knep, Anja Korenč, Kristina Smodila, Nina Štefe in Nika Škrjanec na podjetniškem dogodku Fletno Podjetno – Kako služiti z lastno idejo / Foto: Tina Dokl

Maša Likosar

Šenčur – Spletno mesto Fletno Podjetno združuje podjetnice in podjetnike, ki želijo deliti svoje znanje in izkušnje. Novembra letos sta Nina Knep in Nika Škrjanec začeli tudi s sklopom podjetniških dogodkov, kjer mladi predstavijo primere dobre prakse, poslovno pot, izzive, s katerimi se srečujejo, in uspehe. »Nekomu, ki razmišlja o podjetništvu ali je že v podjetniških vodah, je na oseben in neposreden način najlažje približati podjetniške vsebine, ga spodbuditi ali mu odgovoriti na vprašanja,« pove Nina Knep in poudari: »Podjetništvo je danes v domeni mladih, ki že v rosnih letih lahko postanejo enakovredni in uspešni podjetniki.« Idejni vodji portala Fletno Podjetno želita dokazati, da dobra poslovna ideja, entuziazem in želja po uspehu lahko privedejo do dobičkonosnega posla. »Dejstvo je, da lahko živiš od nečesa, kar ti je ljubo in v čemer uživaš. Vseeno se je treba zavedati, da podjetništvo ni pravljica, potrebna sta čas in potrpljenje, biti moraš pripravljen na nepričakovane zaplete, a na koncu si nagrajen in upravičeno ponosen, ko se pohvališ s produktom, ki si ga ustvaril sam.«

Ustanoviteljici spletnega mesta Fletno Podjetno Nina Knep in Nika Škrjanec pripravljata že tretji tovrstni podjetniški dogodek, ki pa bo januarja prihodnje leto.

V tem mesecu sta v poslovnem centru Cubis organizirali drugi podjetniški dogodek, na katerem so tri mlade podjetnice s tremi različnimi zgodbami pojasnile, kako služiti z lastno idejo. Nino Štefe, Anjo Korenč in Kristino Smodila povezujejo socialna omrežja. Na teh omrežjih gradijo svoj posel, oglašujejo, širijo prepoznavnost in komunicirajo s strankami. Nina Štefe je letos marca celo pustila službo za nedoločen čas, se posvetila poslu in svoji blagovni znamki, ki v celoti temelji na socialnem omrežju. »Na spletu ni bilo mesta, kjer bi lahko shranjevali spomine in objavljali slike trenutkov, ko si vzamemo čas za kavo, zato sem ga ustanovila na socialnih omrežjih, od katerih danes dejansko živim in služim,« pojasni Štefetova. Novega projekta se je pred kratkim nekoliko drugače lotila Anja Korenč. »Najprej sem razvila idejo o blagovni znamki in o tem, kaj bo predstavljala, nato sem poiskala primeren produkt. Zelo pomembno je tudi vedeti, kdo so potencialni kupci. Na podlagi tega zasnuješ marketinško kampanjo, pri kateri imajo socialna omrežja v sodobnem času veliko, če ne ključno vlogo,« je povedala. Kristina Smodila je na samostojno podjetniško pot stopila pred 13 leti. Pravi, da je bilo tedaj mladim podjetnikom mnogo težje, ker družbena omrežja še niso bila toliko razvita, da bi lahko koristila podjetništvu. »Več truda in denarja si moral vložiti za prepoznavnost. Danes so omrežja podjetništvo poenostavila, postala so pomemben del oglaševanja vizualnih produktov, obenem pa ponudila tudi veliko raznolikih možnosti poslovnega uspeha in zaslužka.«

Ustanoviteljici spletnega mesta Fletno Podjetno Nina Knep in Nika Škrjanec pripravljata že tretji tovrstni podjetniški dogodek, ki bo januarja prihodnje leto.

Prvič skozi občinski proračun

Že kmalu po ustanovni seji so se občinski svetniki v Šenčurju sestali na prvi vsebinski. Obravnavali so proračun za leto 2019 in imenovali nove člane delovnih teles.

Danica Zavrl Žlebir

Šenčur – Občinski svet v Šenčurju je obravnaval osnutek proračuna za leto 2019. Prihodki naj bi znašali 11 milijonov, odhodki 13,2 milijona. Za naložbe bodo namenili kar 64 odstotkov proračunskih virov. Nekaj sredstev ostaja še iz preteklega leta, predvidevajo pa tudi, da bi se zadolžili za 1,2 milijona.

Svetniki so na župana Cirila Kozjeka in občinsko upravo naslovili vrsto vprašanj in pripomb. Med drugim je Simona Kuharja zanimalo, zakaj v upravi predvidevajo novo zaposlitev in za katero področje. Nov gradbeni zakon, ki poverja več nalog občinam, zahteva zaposlitev urbanista, tako da bo v naslednjem letu novo delovno mesto na področju okolja in prostora. Novi svetnik David Štrajhar je omenil, da Šenčur sekajo različne transportne poti (avtocesta, regionalna cesta, bližina letališča), zaradi česar je središče občine razvrednoteno. Moti ga tudi, da sosednja občina Cerklje razvojno prehiteva Šenčur. Valerij Grašič ocenjuje, da občina ne skrbi dobro za mlade in rekreativce, pri čemer omenja kolesarske steze. Želi si tudi, da bi bila občina bolj ambiciozna pri črpanju evropskih sredstev, nekatere občine imajo v predalu vnaprej pripravljene projekte, da se lahko vsak hip prijavijo na različne razpise, Grašič denimo omenja občino Žiri. Razmišlja tudi o morebitni odškodnini z bližnjega letališča, ki za Šenčur pomeni le hrup, nemir, odpadke.

Ambicioznejši pri evropskem financiranju

Župan Ciril Kozjek je v zvezi s črpanjem evropskega denarja odgovoril, da se ta možnost kaže pri čistilni napravi, kjer pa še vedno čakajo na odločitev države o aglomeracijah, ta bi lahko prinesla evropski denar občinama Šenčur in Kranj. »Trudimo se za evropski denar, povsod se prijavljamo na razpise,« zatrjuje župan. Tako za nepovratna sredstva kandidirajo za Blagnečo hišo, pri fundaciji za šport so kandidirali za športni park (in bili zavrnjeni), kandidirajo na Eko skladu. Evropskega denarja se nadejajo za mobilnost, največji projekt, ki bo evropsko financiran, pa je namakalni sistem za kmetijska zemljišča v občini Šenčur. O tem projektu in o Blagneči hiši so na željo novega svetnika na seji dali še dodatna pojasnila. V zvezi z letališčem pa župan pojasni, da se o problemih, ki jih letališče pomeni za prebivalce Šenčurja, pogovarja z več institucijami, povezanimi z letalskim prometom. Morebitne odločitve o odškodnini pa občina ne more sprejeti, kvečjemu to lahko storijo poslanci državnega zbora. Ni pa zakonske podlage, da bi občina dobila odškodnino, lahko jo dobijo le oškodovani posamezniki, je še pojasnil. Lahko pa zaradi težav z letališčem vršijo pritisk župani občin okoli njega (Šenčur, Cerklje, Kranj, Vodice). Slišali so tudi pojasnilo, koliko vlagajo v mlade in šport (občina financira programe s tega področja, urejajo športne objekte, zgradili so fitnes na prostem, v medgeneracijskem centru bodo dobre možnosti za mlajšo in starejšo generacijo, ob rekonstrukciji cest poskrbijo tudi za površine za kolesarje). Povečanje denarja v prihodnjem proračunu za športno dvorano pa razložijo s potrebo po zamenjavi luči prvič po petnajstih letih. Svetnik Sebastian Mohar pa je osnutek proračuna pohvalil kot ambiciozen. Naslednja obravnava proračuna bo januarja, župan Ciril Kozjek pa je svetnike seznanil o začasnem financiranju občine, dokler proračuna ne sprejmejo.

Svetniki so na svoji drugi seji v novem mandatu veliko časa posvetili tudi sestavi komisij in odborov.

Tudi letos sta krasila Vatikan

Slovenska mojstra floristike Peter Ribič in Sabina Šegula sta letos že šestič zapored sodelovala pri božični krasitvi bazilike svetega Petra v Vatikanu. Okrasila sta glavni oltar in balkon, s katerega papež podeljuje blagoslov.

Marjana Ahačič

Radovljica – Slovenska strokovnjaka za floristiko in hortikulturo dr. Sabina Šegula iz Vrbenj pri Radovljici in Kamničan Peter Ribič sta tudi letos skupaj z vatikanskimi vrtnarji ob božičnih praznikih okrasila baziliko svetega Petra v Vatikanu. »Tokrat smo uporabili nekaj manj različnih materialov kot običajno, zato dekoracija deluje bolj svečano. Za osnovno smo uporabili srebrno jelko, zlat evkaliptus, zlate in naravne storže in božje drevce. Dodali smo rdeče vrtnice in levkospermum, to je okrasna rastlina iz rodu protej, kot strukturno in oblikovno vez med temnimi cvetovi vrtnice in drobnimi svetlo rdečimi plodovi božjega drevca,« je pojasnila Sabina Šegula. Letos so prvič uporabili božične zvezde kot lončnice tudi za dekoracijo Berninijevih stebrov nad glavnim oltarjem, dekoracija pred kipom matere božje pa je kot vedno iz belih vrtnic, je še razložila. Za krašenje so med drugim uporabili štiristo rdečih in osemdeset belih vrtnic, trideset velikih šopov zlatega evkaliptusa, tristo stebel božjega drevca in 74 velikih božičnih zvezd, je še povedala Sabina Šegula. V Vatikan sta se mojstra po skoraj dveh mesecih priprav odpravila 21. decembra, baziliko sta okrasila v treh dneh. Še posebno sta vesela, ker sta poskrbela tudi za okrasitev znamenitega balkona, s katerega papež bere božično poslanico. »V velikonočnem času to vedno pripada Nizozemcem, ker krasijo trg, za božič pa jo krasiva midva. Božična poslanica, ki si jo ogleda milijarda in več ljudi, je v cvetličarskem smislu zagotovo jagodni izbor,« sta zadovoljna.

Mojstra floristike dr. Sabina Šegula in Peter Ribič v Vatikanu, kjer sta letos že šestič zapored sodelovala pri božični krasitvi bazilike svetega Petra.

Župan, ki ima iskreno rad Kamnik

Novi župan občine Kamnik je 34-letni Matej Slapar, ki ima kljub mladosti že vrsto izkušenj v lokalni politiki, a vsi, ki ga poznajo, vedo povedati, da je preprost fant z nogami trdno na tleh in prijatelji, ki ga spremljajo že od otroštva.

Jasna Paladin

Kamnik – Matej Slapar z ženo Simono živi v Mekinjah, na majhni kmetiji skupaj s svojimi starši, na kateri še vedno pomaga. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani ekonomist, do magisterija mu manjka le še magistrska naloga. »Tudi za to bo čas. Morda se bom zdaj lotil kakšne občinske teme,« nam pove, ko smo ga obiskali, tokrat še v podžupanski pisarni občine Kamnik. V župansko se je preselil 19. decembra, ko so imeli v Kamniku konstitutivno sejo in je tudi uradno postal župan – kot pravi sam – edinstvene občine, ki jo ima zelo rad in bi jo rad naredil še boljšo. Za župana se je potegoval že pred štirimi leti, a njegov čas je prišel zdaj. »Prihaja čas, ko tudi najpomembnejše funkcije v politiki zasedamo mladi. Smo bolj inovativni in v koraku s časom, a kljub vsemu tudi že z nekaj izkušnjami, zato je prav tako.«

Kot pravi, so mu bile od nekdaj bolj ljube konkretne akcije kot pa razglabljanje za 'šankom', zato se je pred petnajstimi leti tudi podal v lokalno politiko, saj je spoznal, da je le tako mogoče

Matej Slapar

udejanjiti ideje. Že leta 2006 je bil prvič izvoljen za občinskega svetnika in nato vse volitve za tem, vmes je bil tudi predsednik Krajevne skupnosti Mekinje in Športno kulturnega društva Mekinje. Ne skriva, da je navdušen športnik in za žogo si vzame čas, ko le lahko. Mnogi ga sprašujejo, kakšen vpliv ima nanj Matej Tonin. Priznava, da se je v politiko pred petnajstimi leti podal prav na njegovo pobudo in da nista le politična somišljenika v NSi, ampak tudi tesna prijatelja, ne nazadnje je tudi poročen s Toninovo sestro. »A razmišljam s svojo glavo,« pomirja vse, ki jih skrbi, da se bo pustil komu voditi. Zelo pomembna oseba v njegovem življenju je tudi žena, ki je bila ena prvih, ki ga je podprla pri kandidaturi. »Poleti sva imela veliko pogovorov o tem, v katerih so se najina mnenja iskrila, a oba se zavedava, da je županovanje način življenja, in ne služba. Ve, kako rad imam to občino in kaj vse si še želim narediti, in res sem vesel, da me je pri tem tako odkrito podprla. Zdaj sva skupaj na tej poti. Kakšen konec tedna si bo treba vzeti prost tudi za družino. Rad bi pa poudaril tudi to, da so me iskreno podprli in mi veliko pomagali pri kampanji tudi vsi moji prijatelji iz otroštva, ki so se zmage morda veselili še bolj kot jaz. Zato ostajajo pomemben del mojega življenja tudi sedaj.«

Večjih sprememb v občinski upravi ne napoveduje, in čeprav bo njegov način dela drugačen od predhodnikov, verjame, da bo uspešen s sedanjimi sodelavci. Kot poklicni župan ima te dni dopust, kar pa ne pomeni, da počiva, saj že plete politične povezave za uresničitev strategije razvoja Kamnika, ki si jo je zadal. In ko ga za konec vprašam, kako bo v politiki ohranil to svojo ljudskost, po kateri je znan, odločno odvrne. »Verjamem, da je povsem možno, da vse v mojem življenju ostane tako, kot je. Ne nazadnje je to odvisno od karakterja posameznika in res ne vem, kako bi lahko postal kar drug človek,« pravi in nam zaupa, da se tudi od zdaj naprej tradicionalnim petkovim večerom s prijatelji ne bo kar tako odpovedal.

Valantova zapušča dom v Preddvoru

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor – Z mesta direktorice Doma starejših občanov Preddvor naj bi odstopila direktorica Andreja Valant, potegovala pa naj bi se za vodenje doma starejših v Tržiču. Na vprašanje, ali to drži, nam je Valantova odgovorila, da res zapušča preddvorski dom: »Sprejela sem novo delovno mesto, kamor odhajam predvidoma ob zaključku prvega četrtletja leta 2019. Kar v tem trenutku lahko povem je le, da še vedno ostajam na področju socialnega varstva. Ni pa to dom za starejše.«

Na vprašanje, zakaj odhaja, nam ni odgovorila, pač pa zagotavlja, da je v preddvorskem domu delala z veseljem, da je ponosna na rezultate, ki so jih dosegli skupaj s kolektivom, in prepričana, da bo še naprej uspešno delal in dobro skrbel za stanovalce. »Dom starejših občanov Preddvor se lahko iskreno pohvali s kvalitetno opravljenimi storitvami, za kar gre največja zahvala in priznanje zaposlenim. Z veseljem in ponosom sem delala v njihovi sredini. Čas gre naprej in odločila sem se, da sprejmem novo pot in nove izzive. Seveda pa bo do mojega odhoda poskrbljeno, da bo zagotovljeno za nemoten prehod in nadaljnje poslovanje doma,« sklene Valantova.

Podarili defibrilator

Kranj – Pred telovadnico na matični Osnovni šoli Simona Jenka Kranj so pred kratkim slovesno prevzeli avtomatski eksterni defibrilator (AED), ki jim ga je podarila krajevna skupnost Vodovodni stolp. AED je prenosna elektronska naprava, ki je sposobna zaznati zastoj srca pri človeku, s pomočjo električnega sunka pa lahko srce ponovno požene in s tem reši življenje. Predstavlja dobrodošel dodatek pri oživljanju do prihoda reševalne ekipe.

Foto: Tina Dokl

Proslavili rojstvo Slovenije

Slovesnost ob dnevu samostojnosti in enotnosti na Sv. Jakobu je bila tudi letos dobro obiskana.

Maja Bertoncelj

Brezovica – Letos mineva 28 let od odločitve za samostojnost Slovenije in prav toliko od prvega srečanja na plebiscitni dan na Sv. Jakobu. Tako kot vsako leto je tudi letos ob dnevu samostojnosti in enotnosti na tem hribu v občini Medvode potekala slovesnost.

Začela se je z mašo za domovino, nadaljevala pa s kulturnim programom pred cerkvijo, ki ga je povezoval Urban Pipan. Bil je preplet del Ivana Cankarja in Toneta Kuntnerja, v njem pa so poleg Pipana sodelovali še recitator Anže Škofic in Moški pevski zbor Župnije Preska. Slavnostni govornik je bil upokojeni profesor slovenskega jezika na Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu Jože Kurinčič. »Na Sv. Jakobu se vsako leto zbiramo, da proslavimo rojstvo naše države. Ta hrib tako postaja drugi simbol slovenstva. Se še spomnite, kakšno veselje je bilo pred 28 leti. Tisočletje in več je naš rod rasel v vedno večji jezikovno-kulturni povezanosti, vedno bolj se je oblikovala zavest o pripadnosti slovenski narodni skupnosti, v želji po lastni narodni državi. Odločilen na tej poti je bil plebiscit leta 1990. Zbiramo se za to, da bi to veselje v sebi obnovili in utrdili. Gre za dan veselja, zato je smiselno, da na ta slovesni dan ne govorimo toliko o težavah, ampak o razlogih za veselje. Imamo izjemne naravne lepote, živimo na podnebno najbolj ugodnem področju zemeljske oble, smo med najnaprednejšimi narodi sveta, s sosednjimi narodi živimo v miru, Slovenija je danes ena narodnostno najbolj homogenih držav, poslovili smo se od političnega totalitarizma in počasi gradimo moderno demokratično družbo z levo in desno politično opcijo, kar najbolj ustreza dvojni človeški naravi. Čeprav nas je le za eno večje svetovno mesto, imamo vzpostavljene vse institucije razvite države. Kot kaže, je za nas maloštevilnost izziv, ne toliko ovira. Je pa ena žalostna stvar, mimo katere tudi na takšen dan ne morem. Mislim na to, da so nekatere hiše, mimo katerih smo prišli sem, na pol prazne ali celo zapuščene. Mislim na vasi iz moje rodne

Slavnostni govornik je bil profesor Jože Kurinčič. / Foto: Peter Košenina

Tolminske in tudi iz Benečije, v katerih je ostalo ponekod le še deset odstotkov prebivalstva, mislim na žalostno dejstvo, da Slovenci porabimo več plenic za ostarele kot za otroke. Gloda me vprašanje, za kaj in za koga sploh samostojna država, če pa kot narod izumiramo. Na vse to kljub vsemu odgovarjata upanje in vera, da se bo narod pravočasno prebudil, da se bo v naših družinah spet rodilo več otrok, da bodo prišleki, ki prihajajo in bodo še bolj množično prihajali, z navdušenjem sprejemali našo kulturo, naš edinstveni jezik in naše duhovno izročilo, skratka, da bomo vsi tukaj z veseljem prebivali,« je med drugim povedal prof. Jože Kurinčič.

Slovesnosti so se tako kot vsako leto udeležili številni predstavniki javnega, kulturnega, političnega in cerkvenega življenja iz Slovenije, zamejstva in izseljenstva. Med njimi je bil tudi Lojze Peterle, predsednik prve slovenske vlade.

Svet so zgodbe – kot njeni kolaži

Na slovitem Salonu lepih umetnosti v pariškem Louvru so sodelovali tudi štirje umetniki člani Likovnega društva Kranj. Strokovna žirija je v kategoriji slikarstva nagradila kolaža z naslovom Chronically late mlade kranjske slikarke Maruše Štibelj.

Maruša Štibelj ob nagrajenih delih z naslovom Chronically late / Foto: Branimir Ritonja

Na razstavi v Parizu: na levi del mariborskih umetnikov s slikarko Metko Kavčič, kiparjem Marjanom Mirtom in pobudnikom udeležbe slovenskih umetnikov na salonu Igorjem Orešičem, sledi četverica izbranih slikarjev iz Likovnega društva Kranj s Kajo Urh, Marušo Štibelj, Klavdijem Tutto in Klementino Golija / Foto: Branimir Ritonja

Igor Kavčič

Kranj – Na letošnji, že 157. mednarodni razstavi, ki jo je v prostorih Carrousela du Louvre v Parizu organiziralo francosko Nacionalno društvo za umetnost, so se med dvanajstimi umetniki iz Slovenije predstavili tudi štirje člani Likovnega društva Kranj – slikar Klavdij Tutta in slikarke Klementina Golija, Kaja Urh in Maruša Štibelj.

Vsakoletni decembrski Salon lepih umetnosti v Parizu, kot se imenuje ta slovita mednarodna likovna razstava, ima dolgo tradicijo, saj so ga prvič organizirali leta 1865. Na njem so razstavljali tudi zelo znani slikarji, ki so pisali zgodovino likovne umetnosti, od Pabla Picassa, Vincenta van Gogha, Amedea Modiglianija do Joana Miroja in Marca Chagalla. Kot prva Slovenka je leta 1891 na salonu sodelovala Ivana Kobilca. Slovenskih umetnikov na salonu vse do leta 2016, ko se je predstavilo 11 naših avtorjev, ni bilo. Takrat je bila večmedijska umetnica Eva Petrič nagrajena s srebrno medaljo, lani sta bila med nagrajenci kipar Marijan Mirt, ki je dobil zlato medaljo, in fotograf Branimir Ritonja, ki je prejel bronasto medaljo, letos pa je med slikarji nagrado strokovne žirije prejela mlada Kranjčanka Maruša Štibelj, ki se je predstavila z dvema kolažema, pravzaprav diptihom z naslovom Chronically late.

Vesela nagrade, ostaja realna

Nagrada na prestižnem salonu je vsekakor veliko priznanje za mlado umetnico. »Vse skupaj, ob razstavi v Parizu sem v tem času sodelovala še v glasbeno likovnem projektu, se je dogajalo zelo hitro, zato še nekaj dni po vrnitvi iz Pariza nisem povsem dojela nagrade,« pove Maruša Štibelj, hkrati pa dodaja: »Kljub vsemu ostajam na realnih tleh. Sem mlada umetnica in sem lahko vesela že, da me sploh nekdo predlaga za predstavitev na takem salonu. Nagrada strokovne žirije je še potrditev več. Ampak ko prideš domov, je tvoja realnost povsem drugačna. V Kranju, Sloveniji je treba biti vseskozi aktiven na različnih področjih likovne umetnosti, da kot slikar lahko preživiš.« Štibljeva se kolažu intenzivno posveča zadnjih šest let in je v nekaj ciklih že ustvarila prepoznaven slog, kot sama pravi, pa se predvsem želi kot slikarka še naprej razvijati.

Za kako pomembno razstavo gre, ta sicer poteka štiri dni v velikem razstavišču pod piramido muzeja Louvre, nam pove podatek, da na njej sodeluje več kot šeststo umetnikov, letos pa si je razstavljena dela ogledalo več kot 16 tisoč obiskovalcev. Največ avtorjev na salonu je sicer Francozov, ob njih pa razstavljajo še povabljene delegacije, med njimi tudi slovenska.

Avtorji se na razstavo uvrstijo ob predhodni selekciji. »Za prijavo in prvo selekcijo sem izbrala tri dela iz serije Kraji, ki jih želim videti. Ko sem dobila zeleno luč za udeležbo na razstavi, sem začela pripravljati dve deli, pravzaprav diptih, saj sem bila prepričana, da bom tako naredila boljši vtis.« Vedoč, da so razstavne stene črne, se je pri snovanju obeh kolažev posvetila tudi tej podrobnosti. Deli je naslovila Chronically late oziroma Kronično prepozni. »Ideja se je porodila ob mojih dobrih prijateljih, njim sliki tudi posvečam, saj so običajno pozni, kadar se dogovorimo za srečanje. Jaz sem vedno točna in jih čakam ter se jezim,« malo za šalo, še bolj pa zares pripoveduje Maruša, ki pa pri tem razmišlja tudi o odnosu današnje družbe do časa, v katerem živimo. »Zdi se mi, da probleme, s katerimi se srečujemo, vedno začnemo reševati, ko je za to že zelo pozno. Pa naj gre za okoljske probleme, begunce ... V obeh kolažih je zato več ur in oči z motnjo vida. Gre za kritiko na to, da nekaterih stvari preprosto nočemo videti takih, kot so, ampak si jih sami predstavljamo tako, da z njimi lažje živimo,« o motivnem svetu, ki ga slika v svojih delih pripoveduje mlada nadarjena slikarka.

Pri ustvarjanju jo vodi zgodba. »Težko bi slikala nekaj, kar nima nobene sporočilnosti. Svet je sestavljen iz zgodb, in če sem odkrila medij, kot je kolaž, in se skozenj lahko dovolj dobro izražam, zakaj ne bi tega medija izkoristila in vanj vpletla tudi sporočilnosti. Ne moreš spremeniti vsega sveta, lahko pa kaj spremeniš v mikro okolju. Skupek teh vpliva na globalni svet.« Sicer se Štibljeva poleg slikarstva ukvarja z oblikovanjem, ilustracijo, videom. Je umetniški vodja mednarodnega festivala kolaža Festivala Kaos, ki bo drugo leto v Kranju dobil svojo drugo izvedbo.

Da bo sicer Kronično prepozni nova serija, ki se ji bo temeljiteje posvetila, ko se vrne z enomesečnega potovanja v Nepal, še pove Maruša Štibelj, ki je pravkar oddala ilustracije za februarsko razstavo v Galeriji Prešernove hiše. Skupaj s kolegicama Kajo Urh in Veroniko Vesel Potočnik je namreč ustvarjala na temo Prešernove poezije. Kot nagrajenki iz Pariza pa so jo za razstavo njenih del povabili tudi v prostore Ministrstva za kulturo.

Novi stiki v Parizu

Salon je pozitivne občutke pustil tudi umetniškemu vodji Likovnega društva Kranj Klavdiju Tutti, ki se je odzval povabilu mariborskih umetnikov, da na letošnji razstavi sodeluje tudi nekaj umetnikov iz kranjskega društva. »Salon je bil odlično obiskan in za naš kranjski del razstavišča je vladalo kar precejšnje zanimanje. Med razstavljavci je bila zelo pisana mednarodna zasedba in lahko rečem, da smo v množici kakih tisoč razstavljenih del Kranjčani predstavili zelo kvalitetne slike.« Podobno razmišlja Klementina Golija: »Salon je bil dobro pripravljen. Občutek je dober, saj množica ljudi razstavišče obišče prav zaradi slik, tako ljubitelji slikarstva kot zbiratelji in galeristi. To je dokaz, k temu stremi tudi sam salon, da slikarstvo v klasičnih tehnikah in skulpture v likovni umetnosti še vedno zavzemajo osrednje mesto. Salon se ne orientira v nove medije in potrjuje, da klasična slika ni nekaj preživetega,« dodaja Klementina Golja, prav tako udeleženka salona.

Klavdij Tutta je v Parizu že navezal nekaj zelo konkretnih stikov za prihodnja likovna sodelovanja. »Naslednje leto smo povabljeni na Salon des Réalités Nouvelles, dogovoril pa sem se tudi za izmenjavo pariških umetnikov s slovenskimi umetniki v okviru Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov. Predstavili naj bi se v razstavišču Grand Palais des Champs-Élysées,« še pove Klavdij Tutta, katerega vizija je že dolga leta v mednarodnem sodelovanju: »Brez mednarodnih povezav na področju likovne umetnosti bomo Slovenci ostali mrtvi žep.« Dela, ki so bila na ogled v Parizu, bodo 11. januarja predstavili še na Vetrinjskem dvoru v Mariboru.

Razpis za priznanja naša Slovenija 2018

Kranj – Gibanje za ohranjanje slovenske kulturne in naravne dediščine Kultura – Natura Slovenija že devetič objavlja razpis za priznanja naša Slovenija. Doslej so prejeli že okoli tristo nominacij, priznanja pa je prejelo devetdeset prejemnikov iz Slovenije in zamejstva. Aktualni razpis je objavljen na www.kultura-natura.si, odprt bo do 8. februarja. Podelitev bo 2. marca 2019 v Kulturnem domu Alberta Sirka v Križu pri Trstu, kjer je tudi Ribiški muzej tržaškega primorja. Častni pokrovitelj je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Peter Jožef Česnik.

Koncert Musice vive

Radovljica – Mešani pevski zbor Musica viva pod vodstvom Jana Gorjanca danes, v petek, 28. decembra, ob 20. uri vabi na Božično-novoletni koncert v cerkvi sv. Petra v Radovljici. Na orglah jih bo spremljal Matic Podobnik. Vstop je prost.

Predstava Ta gosposka talnga

Igor Kavčič

Kropa – Kulturno društvo Kropa in Dramska skupina Čofta jutri, v soboto, 29. decembra, ob 19. uri vabita v Dvorano kulturnega doma v Kropi na gledališko predstavo Ta gosposka talnga v režiji Anžeta Habjana. Zefka, bodoča županja, nima zavor. Nič je ne ustavi. Razen nje same in lastne nepazljivosti. Parlamentarne in lokalne volitve v letošnjem letu so zgolj slučaj. V predstavi igrajo: Darinka Filipovič, Simona V. Grgurevič, Špela Habjanič, Alma Jelenc, Andraž Pavlič, Tone Fister, Dušan Kopušar, France Fister in Rok Filipovič. Vstopnine ni, prostovoljni prispevki zaželeni.

Kamničanke odbojkarske pokalne prvakinje

Končan je Pokal Slovenije v odbojki. Naslova sta se tretjič veselila Calcit Volley v ženski konkurenci in enajstič ACH Volley pri moških.

Maja Bertoncelj

Kranj – Kanal je gostil zaključni turnir odbojkarskega Pokala Slovenije za ženske in moške za sezono 2018/2019. Pri ženskah je pokal odšel v Kamnik, pri moških pa v Ljubljano.

Odbojkarice Calcita Volleya so naslov pokalnih prvakinj osvojile tretjič, znova po sezoni 2013/2014. V finalu so bile s 3 : 1 (-19, 25, 25, 25) boljše od Nove KBM Branik, ki so branile naslov. Gregor Rozman, trener Calcita Volleyja, je po tekmi povedal: »Še enkrat več se je pokazalo, da je odbojka ekipni šport. S tem ne mislim samo na tistih šest oziroma sedem, ki so na igrišču, ampak tudi na tiste, ki so izven njega. Uspelo nam je, da smo si to pozitivno energijo delili med seboj in to je tisto, kar dekletom ves čas govorim. Danes je bilo to odločilno. Po mojem mnenju je bil ključni drugi niz, ko smo prelomili tekmo.« Za najboljšo podajalko turnirja je bila izbrana Sara Najdič, za najboljšo igralko Iza Mlakar (obe Nova KBM Branik), najboljša srednja blokerka je Lucy Charuk, najboljša napadalka Katja Mihalinec in najboljša prosta igralka Leja Janežič (vse Calcit Volley).

V moškem finalu sta se pomerili ekipi ljubljanskega ACH Volleya in kamniškega Calcita Volleya. Slednji so tokrat morali priznati premoč Ljubljančanom. Izgubili so z 0 : 3 (-21, -19, -22) in ostajajo pri treh pokalnih lovorikah. ACH Volley je prišel do enajste, hkrati so ubranili tudi lanskoletni naslov.

Foto: Klemen Brumec

Odbojkarice Calcita Volleya so zmagovalke Pokala Slovenije za sezono 2018/2019.

Najboljši podajalec turnirja je Aleksandar Ivković, najboljši srednji bloker Sašo Štalekar (oba Calcit Volley), najboljši napadalec Matic Vrtovec (Salonit Anhovo), najboljši prosti igralec Jani Kovačič in najboljši igralec turnirja Timofi Poluian (oba ACH Volley Ljubljana).

Na Pokalu Slovenije v Kanalu je nastopila tudi druga ženska ekipa Calcita Volleya, ki je v polfinalu izgubila z Novo KBM Branik.

Trojna zmaga tekačic kranjskega Triglava

Rudno polje – Na Pokljuki so se v sredo tekači pomerili na državnem prvenstvu v sprintu štafet. Izjemno uspešno je bilo za TSK Triglav iz Kranja. V ženski članski konkurenci so njihove tekačice osvojila vsa tri mesta na stopničkah. Zlati sta Anamarija Lampič in Anita Klemenčič, srebrni Anja Mandeljc in Nina Klemenčič, bronasti pa Klara Mali in Sara Jazbec. Tudi med člani sta bila na vrhu tekača kranjskega Triglava, in sicer Luka Prosen in Janez Lampič. Miha Ličef in Luka Markun (ŠD Gorje) sta osvojila drugo mesto, tretja pa sta bila njuna klubska kolega Domen Potočnik in Miha Jan. Pred najboljšimi slovenskimi smučarskimi tekači je nastop na novoletni tekaški turneji.

Jeseničani danes doma

Kranj – Hokejisti nadaljujejo tekme v Alpski hokejski ligi. Danes ob 19. uri bodo hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice gostili EC KAC II, v nedeljo, 30. decembra, pa odhajajo na gostovanje k EK Zeller Eisbären v Zell am See. Jutri bodo doma tekmo Internacionale hokejske lige igrali hokejisti Triglava. Nasprotnik bo ekipa Celja.

Dekleta rada igrajo rokomet

V Rokometnem klubu Sava so minulo nedeljo pripravili božično-novoletni turnir, na njem pa so mlade rokometašice pokazale veliko znanja in borbenosti.

Vilma Stanovnik

Kranj – V dvorani na Planini so priložnost, da se pokažejo domačim in navijačem, dobile tudi mlade rokometašice. Zbralo se jih je več kot osemdeset. Poleg ekip Rokometnega kluba Sava so nastopila tudi dekleta iz Ženskega rokometnega kluba Tržič in Rokometnega kluba Olimpija.

V kategoriji mlajših deklic (letnik 2007 in mlajše) sta se pomerili ekipi Save Kranj in Tržiča, Tržičanke pa so zmagale s 13 : 10.

Med starejšimi deklicami B (letnik 2004 in mlajše) je ekipa Olimpije najprej s 17 : 9 premagala Savo Kranj in bila nato s 17 : 10 boljša od Tržiča. Na tretji tekmi je Sava Kranj z 18 : 9 premagala ekipo Tržiča. Za zaključek je sledila še tekma kadetinj (letnik 2002 in mlajše), ko sta moči združili Sava Kranj in Tržič, ki sta se borila proti Olimpiji. Boljše so bile Ljubljančanke, ki so zmagale z 21 : 8.

Turnir seveda ni bil namenjen zgolj tekmovanju, pač pa tudi druženju – in je letos potekal že peto leto zapored. »Še leta 2009 je klub z žensko ekipo igral v prvi slovenski ligi. Po umiku glavnega sponzorja Save, je izstopil iz vseh lig. Tako je bilo treba delo začeti na novo. Trenutno imamo v klubu štiri ekipe, in sicer od najmlajših deklic do kadetinj. V dogovoru z drugimi klubi iz regije, s Tržičem, Naklim in Škofjo Loko, bomo skušali drugo leto sestaviti skupno mladinsko ekipo, saj si želimo, da bi dekleta ostala v klubu in napredovala,« pravi predsednik Janek Rauter, ki si je s klubskimi prijatelji zadal cilj, da bodo spet imeli tudi žensko ekipo. »V klubu si ne želimo, da bi dekleta, ko bodo starejša, morala prenehati tekmovati, pač pa smo si zadali cilj, da bomo lahko za nastopanje prijavili tudi svojo žensko ekipo,« pravi predsednik Rauter, ki je zadovoljen, da so v klubu dobili nekaj sponzorjev, ki jim pomagajo, prav tako pomagajo starši. Več težav imajo trenutno s prostorom za treninge. »V klubu je okoli sedemdeset kategoriziranih deklet, poleg tega imamo po osnovnih šolah tudi mini rokomet. Enkrat tedensko imajo termin v dvorani Planina, enkrat v Vojašnici Petra Petriča, dvakrat pa v Naklem. Žal v Kranju dvoran primanjkuje, saj je veliko ekipnih športov, nova dvorana v Stražišču pa je za rokomet precej premajhna,« pravi Janek Rutar, ki si želi, da bi klub imel svoj dom, domačo dvorano.

Mlade rokometašice so se družile in tekmovale na božično-novoletnem turnirju. / Foto: Tina Dokl

Poškodba Eme Klinec

Ema Klinec je zaradi poškodbe že končala letošnjo sezono. Začela se bo novoletna skakalna turneja.

Maja Bertoncelj

Rateče – V Planici je bilo v nedeljo državno člansko prvenstvo v smučarskih skokih, žal tudi v znamenju padca in poškodbe Eme Klinec.

Članica kluba iz Žirov je po prvi seriji zanesljivo vodila, v drugem skoku pa pri doskoku padla in si pri tem poškodovala sprednjo križno vez v kolenu, poleg tega ima manjšo kostno-hrustančno udarnino notranjega dela kolena. Potrebna bo operativna rekonstrukcija vezi. V poln trening se bo predvidoma vrnila čez pol leta. Prvič je državna prvakinja postala Urša Bogataj (SSK Ilirija), Klinčeva je bila druga, tretja pa njena klubska kolegica Nika Križnar. Pri fantih je državni prvak Timi Zajc (SSK Ljubno BTC), drugi je bil Anže Semenič (NSK Tržič - FMG), tretji pa Bor Pavlovčič (ND Rateče - Planica). Ekipno je slavilo Ljubno pred kranjskim Triglavom, bron je osvojila druga ekipa SSK Ljubno BTC.

Glavni trener naše reprezentance Gorazd Bertoncelj je določil šesterico, ki bo zastopala slovenske barve na novoletni turneji. To so Timi Zajc, Domen in Peter Prevc, Jernej Damjan, Anže Semenič in Bor Pavlovčič. Turneja se začne jutri s kvalifikacijami v Oberstdorfu.

Emo Klinec so iz izteka Bloudkove velikanke odnesli na nosilih. / Foto: Peter Košenina

Krave z življenjsko mlečnostjo sto ton mleka

Društvo rejcev črno-belega goveda v Sloveniji je v soboto na občnem zboru na Rodici nagradilo rejce za posebne rejske dosežke in rejce devetnajstih črno-belih krav, ki so v zadnjem letu presegle življenjsko mlečnost sto tisoč kilogramov mleka.

Cveto Zaplotnik

Rodica – Po podatkih, ki jih je zbrala dr. Marija Klopčič, strokovni vodja društva, ki je tudi priznana rejska organizacija za črno-belo pasmo goved v Sloveniji, je doslej življenjsko mlečnost sto tisoč kilogramov mleka preseglo 127 črno-belih krav; 91 krav je potomk slovenskih bikov, 31 krav potomk tujih bikov, pet krav pa je iz naravnega pripusta. Prva krava, ki je za časa življenja dala več kot sto tisoč kilogramov mleka, je bila krava Vera iz črede Antona in Jureta Zidarja iz Ribnice, ki je to mejo presegla že 1994. leta. V zadnjih treh letih je v »klub + 100« vsako leto vstopilo več kot deset krav, letos je bilo takih 19, kar je bilo največ doslej. Med 19 kravami jih je bilo devet s širšega gorenjskega območja, njihovi rejci so Damjan Zore iz Zgornjih Pirnič, Slavko Studen iz Zaloga pri Cerkljah (dve kravi), Marko Orehovec iz Zgornjega Motnika, Nejc Dolenc iz Vrbenj, Bojan Svetelj iz Srednje vasi pri Šenčurju, Marjan Sajovic s Suhe pri Predosljah in Primož Logar iz Gorič (dve kravi). Med vsemi kravami iz gorenjskih hlevov je največ mleka na dan v življenjski dobi dala krava Trava iz hleva Slavka Studena, njeno povprečje je 30,52 kilograma na dan. Največ maščob je vsebovalo mleko krave Bimbe 52, ki je last rejca Primoža Logarja, povprečje je bilo 4,70 odstotka, največ beljakovin pa mleko krave Cipreše iz črede Marjana Sajovica, povprečje je bilo 3,79 odstotka. Krava Cota 21 iz hleva Bojana Svetelja je življenjsko mlečnost sto tisoč kilogramov mleka presegla pri 17 letih starosti, krava Trava iz hleva Slavka Studena pa pri dobrih devetih letih. In še zanimivost: evropska rekorderka je črno-bela krava z nizozemske kmetije z življenjsko mlečnostjo 200.111 kilogramov mleka, svetovna rekorderka pa krava s kanadske kmetije, ki je za časa življenja dala 216.819 kilogramov mleka.

Od devetnajstih krav, ki so v zadnjem letu dosegle življenjsko mlečnostjo sto tisoč kilogramov, sta bili po dve iz hleva Slavka Studena (Zalog pri Cerkljah) in Primoža Logarja (Goriče).

Na občnem zboru so podelili tudi nagrade za rejske dosežke – rejcem za najboljše črede po mlečnosti v lanskem letu ter za najboljšo prvesnico in najboljšo kravo. Na lestvici čred po mlečnosti je bila lani na prvem mestu čreda Slavka Studena iz Zaloga pri Cerkljah s povprečjem 13.855 kilogramov mleka na kravo, na drugem mestu čreda Gregorja Ročnika iz Šaleške doline s povprečjem 12.236 kilogramov in na tretjem mestu Matej Purgar iz Podbrezij, ki je v svoji čredi črno-belih krav dosegel povprečje 12.185 kilogramov. Najboljša prvesnica je bila lani iz hleva rejca Mirka Rimahazija iz Spodnjih Gorij, najboljša krava pa iz črede Miroslava Petroviča iz območja Maribora.

Rejcem so priznanja podelili ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec, generalna direktorica direktorata za kmetijstvo Tadeja Kvas Majer, prodekanja Biotehniške fakultete v Ljubljani Irena Rogelj in predsednik društva Gašper Napotnik.

Nagrajenci za posebne rejske dosežke (v drugi vrsti) – Mirko Rimahazi, Gregor Ročnik, Slavko Studen, Matej Purgar in Miroslav Petrovič – skupaj s podeljevalci priznanj Tadejo Kvas Majer, Aleksandro Pivec, Ireno Rogelj in Gašperjem Napotnikom.

Gorenjske krave z življenjsko mlečnostjo 100.000 kilogramov mleka

Rejec	Naselje	Krava	Leto rojstva	Prireja mleka v življenjski dobi *skupno (kg)	*na dan(kg)
Damjan Zore	Zgornje Pirniče	Ica	2005	100.191	20,86
Slavko Studen	Zalog pri Cerkljah	Tisa	2008	100.326	28,38
Marko Orehovec	Zgornji Motnik	Neca	2006	100.364	22,52
Nejc Dolenc	Vrbnje	Beka	2005	100.384	20,24
Bojan Svetelj	Sr. vas pri Šenčurju	Cota 21	2001	100.786	15,91
Marjan Sajovic	Suha pri Predosljah	Cipresa	2005	100.902	20,36
Primož Logar	Goriče	Arnka 36	2007	101.273	24,23
Slavko Studen	Zalog pri Cerkljah	Trava	2009	102.222	30,52
Primož Logar	Goriče	Bimba 52	2006	105.889	23,62

Najboljše gorenjske črede črno-belih (ČB) krav po mlečnosti v letu 2017

Rejec	Naselje	Število ČB krav	Mleko (v kg)	Maščobe (v %)	Beljakovine (v %)
Slavko Studen	Zalog pri Cerkljah	23	13.855	3,74	3,20
Matej Purgar	Podbrezje	49	12.185	3,42	3,14
Mirko Rimahazi	Spodnje Gorje	102	11.595	3,30	3,29
Nada Jamšek	Moste pri Komendi	58	11.362	3,33	3,25
Matija Zadrgal	Komenda	6	11.350	3,82	3,36
Ivan Šenk	Nova vas pri Preddvoru	53	10.924	3,81	3,28
Matjaž Rozman	Zadraga	41	10.795	3,80	3,18
Jakob Šter	Spodnje Duplje	62	10.649	3,87	3,23
Janez Zupan	Bohinjska Češnjica	75	10.587	4,71	3,18
Nejc Dolenc	Vrbnje	68	10.569	4,02	3,33

O dopolnilnih dejavnostih in trženju pridelkov

Kranj – V okviru projekta Od pridelka do izdelka, ki ga izvaja Kmetijsko gozdarski zavod Kranj v sodelovanju z Biotehniškim centrom Naklo, Društvom žensk z dežele občine Radovljica in Društvom kmečkih žena Kranj, bodo januarja tri brezplačne delavnice o dopolnilnih dejavnostih, o obdavčitvi teh dejavnosti in o tem, kako bolje prodati pridelek oziroma izdelek. Delavnice bodo v torek, 8. januarja, ob 9.30 v Kulturno-gasilskem domu v Gozdu - Martuljku, v sredo, 9. januarja, ob 9. uri v sejni sobi kmetijske zadruge v Naklem in v četrtek, 10. januarja, ob 15. uri v Kulturnem domu v Stari Fužini. Cilj projekta je spodbuditi in usposobiti kmete za pridelavo in predelavo sadja in žit na Gorenjskem.

Ohranjanje starih in odpornih sort sadja

Rateče – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj bo v petek, 4. januarja, ob pol desetih dopoldne pripravil v prostorih krajevne skupnosti v Ratečah predavanje o ohranjanju starih in odpornih sort sadja. Predavala bo kmetijska svetovalka in sadjarka Germana Pivk. Udeleženci naj na predavanje prinesejo tudi katero od sort jabolk iz svojega sadovnjaka.

Spodbujajo sodelovanje v kmetijstvu

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo dva javna razpisa za ukrep Sodelovanje, s katerima želi spodbuditi sodelovanje v kmetijstvu ter tudi med kmetijstvom in drugimi sektorji.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Z ukrepom Vzpostavitev in razvoj kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov, za katerega je namenjenih 3,6 milijona evrov nepovratnih sredstev, naj bi spodbudili sodelovanje kmetijskih pridelovalcev, predelovalcev in posrednikov, ki odkupujejo pridelke in jih prodajajo potrošnikom na lokalnem trgu. S tem bi izboljšali oskrbo z lokalno pridelano hrano na lokalnem trgu, ustvarili kratke dobavne verige, povečali delež lokalne hrane v obratih javne prehrane in prodajo ekoloških pridelkov, izdelkov, ki izvirajo iz pridelkov avtohtonih in tradicionalnih sort rastlin in pasem živali, novih izdelkov, uporabili različne prodajne poti ...

Ministrstvo je rok za oddajo vlog za ukrep Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete podaljšalo za pol meseca, do 31. januarja.

Drugi ukrep je Diverzifikacija dejavnosti na kmetiji, za katerega z razpisom zagotavljajo 1,5 milijona evrov nepovratnih sredstev. S tem ukrepom naj bi spodbudili sodelovanje med kmetijami in izvajalci programov izobraževanja, zdravstvenega, socialnega in invalidskega varstva, pri tem pa naj bi preverili možnosti za razvoj teh dejavnosti tudi na kmetijah.

Vloge za oba razpisa bo možno oddati v času od 14. januarja do 12. aprila prihodnje leto. Pogoji za pridobitev nepovratnih sredstev so sklenjena pogodba o medsebojnem sodelovanju, vzpostavitev partnerstva ter izdelava projekta z opredelitvijo ciljev, rezultatov, aktivnosti in stroškov.

Ustvarjalnost v inženirstvu

Poteka prvi izbor za inženirko leta, ki jo bodo izbrali 9. januarja. Med desetimi finalistkami sta tudi inženirki elektrotehnike Dora Domajnko iz komendskega podjetja RLS Merilna tehnika in Nina Zalaznik iz kranjskega Iskraemeca.

Aleš Senožetnik, Simon Šubic

Žeje pri Komendi, Kranj – Dora Domajnko, najmlajša med desetimi finalistkami za inženirko leta, je po srednji šoli najprej razmišljala o študiju fizike. »Sem bolj tehničen tip, tako da sem že vseskozi razmišljala o inženirskih, naravoslovnih smereh. Ko je po koncu srednje šole prišlo do tistega klasičnega vprašanja, kam naprej, sem najprej pomislila na fiziko, ki je srednješolcem že dobro znana. Na koncu pa sem se odločila za elektrotehniko, ki mi je bila blizu, saj tudi oba starša prihajata iz te stroke,« o odločitvi za pot inženirke elektrotehnike pravi Dora Domajnko, ki je v podjetje RLS prišla že kot štipendistka v času študija.

Vmes je zaključila že magisterij, trenutno pa se ukvarja z doktorsko nalogo. »Je zelo povezana s tem, s čimer se ukvarjamo v službi. Osredotočila sem se na segment anizotropnih magnetorezistivnih senzorjev, ki reagirajo na magnetno polje, vendar zaradi neželenega efekta, ki mu pravimo histereza, prihaja do napake, prostorskega zaostanka v meritvi. Cilj mojega doktorata je, da bi napako znali programsko predvideti in nato korigirati,« pojasnjuje sogovornica, ki se tudi v delovnem času srečuje s številnimi raziskovalnimi izzivi, saj je zaposlena na oddelku razvoja. »Ukvarjamo se predvsem z raziskavami na začetku verige razvoja izdelka. Delo nikakor ni rutinsko, kot bi kdo utegnil pomisliti, precej je priložnosti za nove ideje, ves čas stremimo k izboljšavam,« pravi mlada inženirka elektrotehnike, ki pa deluje v večinsko moškem kolektivu. Na oddelku je namreč poleg nje zaposlena le še ena ženska.

Pa opaža, da se razlike med spoloma odražajo tudi pri delu? »Vsak izmed nas je drugačen in v ekipo prinaša nekaj svojega, težko je reči, da je to zaradi tega, ker si fant ali dekle. Gotovo pa kakšno dekle več doprinese k pestrosti, vendarle so med nami določene razlike. Morda zaradi tega skupaj pridemo tudi do kakšne ideje ali rešitve več,« je v odgovoru previdna Dora Domajnko, ki pri svojih moških kolegih nikoli ni imela občutka, da jo kdo gleda zviška ali ne jemlje kot sebi enako.

V inženirskem poklicu je dovolj prostora tudi za ženske, zato to pot priporoča dekletom, ki jih naravoslovje vsaj malo zanima. »Če pustimo ob strani dejstvo, da po študiju nimaš težav z iskanjem službe, inženirski poklici dopuščajo dovolj prostora tudi za izražanje ustvarjalnosti. Večkrat si kdo misli, da če je kreativen, mora študirati kaj umetniškega, sicer ne bo mogel razviti svojega potenciala – vendar to ni nujno res. Veliko tega lahko izživiš tudi skozi inženirski poklic,« še dodaja sogovornica, ki sicer pozdravlja tudi projekte za popularizacijo tovrstnih poklicev med dekleti, kakršen je projekt Inženirke leta.

»Seveda pa bi bilo idealno, da takšnih pobud ne bi potrebovali. A statistika govori svoje, očitno je te poklice še treba promovirati in spodbuditi mlada dekleta, da se zanje več odločajo,« zaključuje kandidatka za inženirko leta, ki kljub pestri poklicni poti najde čas tudi za hobije, predvsem šport in glasbo.

Dora Domajnko

Inženirji izboljšujejo svet

Lahko rečemo, da je Nini Zalaznik, ki je v Iskraemecu zaposlena kot produktni vodja za pametne gospodinjske števce, inženirstvo položeno v zibelko, saj ima njena družina že tri generacije strojnikov, pa vendar je, kot pravi, inženirka elektrotehnike postala po naključju. »Sprva sem želela študirati medicino in sem tako informativno obiskala tudi fakulteto za elektrotehniko, ki ima močen oddelek za biokibernetiko. Na fakulteti so bili zelo prijetni, odprti in topli, zato se mi je odločitev za ta študij na koncu zdela čisto prava,« razloži.

Med študijem, diplomirala je na temo razporejanja električne energije v samooskrbnem gospodinjstvu, se je v okviru študentske izmenjave programa Erasmus leto dni izobraževala na Univerzi za tehnologijo Lulea na Švedskem. »Ena največjih prednosti študija na Lulei je bila ta, da smo se v kampusu družili študenti različnih smeri, s katerimi smo si nenehno izmenjevali znanje. Na enem od skupnih projektov, razvijali smo avtomobil na alternativni pogon, smo na primer sodelovali študenti tehničnega dizajna, elektronike, računalništva, ekonomije ... Vsak je torej v končni izdelek prispeval svojo kompetenco. Česa podobnega v Ljubljani, kjer so fakultete razmetane po vsem mestu, ni možno izvesti.«

Tudi po koncu enoletnega študija na Švedskem je ostala v Skandinaviji. V Danfossu na Danskem je namreč opravila devetmesečno pripravništvo. Sledila je zaposlitev v Bisolu, kjer je bila projektni vodja za postavitev solarnih elektrarn in produktni vodja za otočne solarne sisteme. Kasneje je delala v Metroniku, v prodaji frekvenčnih pretvornikov in mehkih zagonov, kjer je imela na svoje veselje priložnost »videti zares ogromne stroje« in od blizu spoznati težko industrijo. Poklicno pot je nadaljevala v zagonskem podjetju cyberGRID, kjer je delala v prodaji programske opreme za virtualne elektrarne. Tam se je prvič srečala s celotnim ekosistemom pametnih omrežij in rešitvami za le-te.

Zadnja tri leta je zaposlena v kranjskem Iskraemecu kot produktni vodja za pametne gospodinjske števce. Njeno delovno okolje je pretežno moško. Se mora zato kot ženska bolj dokazovati, jo pobaramo. »Na začetku so moški morda res nekoliko skeptični do žensk, ali sploh kaj znamo. Še zdaj me kdo nejeverno pogleda, ko mu razložim, da sem študirala elektrotehniko. A po treh letih v Iskraemecu ne občutim nobene razlike, tudi fantje so mi priznali, da sem se veliko naučila,« odgovori.

Nina vsakomur z naravoslovno žilico, ne glede na spol, toplo priporoča, da se odloči za inženirstvo. »Inženirji spreminjamo svet na bolje, saj izumljamo nove stvari, nove tehnologije. Da imamo telefon, računalnik, internet, elektriko, smo zaslužni prav inženirji,« s ponosom pove. Po njenem mnenju bi morali tehnične poklice predstavljati na bolj zanimiv način, razložiti, kaj vse lahko s to izobrazbo počneš, ne samo, kako študij zgleda. »Nekateri na primer mislijo, da si po študiju matematike lahko le učitelj matematike, kar pa sploh ni res. Imam kolegico, ki je za doktorsko disertacijo pisala algoritem za optimizacijo razporeditve kontejnerjev v pristanišču Kobenhaven. Če to ni kulsko, kaj pa potem je?«

Nina Zalaznik

Janov odnos s pozabljenim lesom

Luč sveta je ugledala nova poslovna zgodba, ki se je spletla v glavah treh fantov.

Suzana P. Kovačič

Kranj – Najprej je poslovna zgodba z lesom prevzela Jana Miheliča, ki tudi pozabljene kose lesa preobrazi v uporabne izdelke, unikatne mize. »Občudoval sem že ata pri delu z lesom, a so me poti odnesle drugam. Delal sem v pisarni, sanjal pa o lesu. Ustvarjati sem začel najprej v domači garaži, spoznal, da je to tisto, kar želim početi v življenju. In zapustil pisarno ... Les sem seveda moral najprej osvojiti, se z njim dodobra ''spoznati''. Pomemben mozaik v zgodbi je les, ki so ga ljudje zavrgli, na primer po rušenju stavb. Tudi taki kosi, ki so za mizarje skoraj neuporabni. En primer je hrastova miza, za katero sem les dobil iz dvesto let starega skednja. Dela je sicer bistveno več kot z novim lesom, a mi predstavlja izziv, da ga popravim in preobrazim v nekaj lepega,« je povedal Jan Mihelič, ki je za skupno poslovno idejo navdušil še fotografa Cirila Jazbeca in marketinškega poznavalca Štefana Grašiča. Trije prijatelji, ki se poznajo še iz mladih let, ko so še živeli v Tržiču. Jan Mihelič, Ciril Jazbec in Štefan Grašič so povezani v skupno zgodbo Iron x Wood; delavnico v prostorih nekdanjega kranjskega Ibija, in izdelke, to so za zdaj mize, so pred nedavnim tudi uradno predstavili.

Od leve Ciril Jazbec, Jan Mihelič in Štefan Grašič / Foto: Tina Dokl

Sava Re kupila KBM Infond

Pozavarovalnica Sava Re je kupila 77-odstotni delež družbe KBM Infond.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Družba Sava Re je prek spletne strani Ljubljanske borze v ponedeljek sporočila, da sta prodajalec Nova KBM in kupec Sava Re podpisala pogodbo o nakupu in prenosu 77 odstotkov osnovnega kapitala družbe za upravljanje KBM Infond. Kdaj bo prodajni postopek zaključen, je odvisno od izpolnitve odložnih pogojev, med drugim tudi od pridobitve soglasja pristojnih regulatornih organov.

Kot je znano, sta se za nakup večinskega deleža družbe KBM Infond poleg Save Re zanimala tudi Triglav Skladi in zavarovalnica Generali, vendar je Sava Re že od vsega začetka veljala za favorita, saj ima Zavarovalnica Sava iz skupine Sava Re v Infondu 15-odstotni lastniški delež.

Sava Re je zavarovalna skupina, ki je navzoča na več kot sto zavarovalnih in pozavarovalnih trgih sveta. Pozavarovalne storitve nudi več kot dvesto partnerjem po vsem svetu, v lasti ima več zavarovalnih in drugih družb ter je ena največjih zavarovalnih skupin na območju Jugovzhodne Evrope, z nakupom večinskega deleža družbe KBM Infond pa vstopa tudi na slovenski trg vzajemnih skladov. Za prihodnje leto načrtuje skupina 43 milijonov evrov čistega dobička.

Družba za upravljanje KBM Infond, ki je bila ustanovljena pred 25 leti, se danes z 12-odstotnim tržnim deležem uvršča na četrto mesto med družbami za upravljanje. V 22 skladih upravlja več kot tristo milijonov evrov od skupno več kot osemdeset tisoč vlagateljev. Široka paleta skladov omogoča vlagateljem dostop do različnih naložbenih možnosti: od delnic, obveznic in delniških strategij pa tudi do modernih naložbenih kombinacij.

Številne nesreče na cestah

Vilma Stanovnik

Kranj – Gorenjski policisti so čez praznike obravnavali kar 16 prometnih nesreč z materialno škodo. Izstopajo tri. Na Bledu so policisti v ponedeljek obravnavali voznika, in sicer zaradi trčenja v ograjo oškodovanca in pobega s kraja. Domnevnemu povzročitelju, ki nima veljavnega vozniškega dovoljenja, so zaradi suma prisotnosti alkohola v času nesreče odredili tudi strokovni pregled.

V ponedeljek popoldan so prometno nesrečo s pobegom obravnavali tudi jeseniški policisti. Voznika so našli, obravnavajo ga tudi zaradi nedostojnega vedenja do policistov in neupoštevanja njihovih zakonitih ukrepov.

V sredo so policisti v Cerkljah na Gorenjskem naleteli na prometno nesrečo z udeležbo dveh vozil. Okoliščine kažejo, da je voznik zaradi vpliva alkohola na nasprotnem smernem vozišču trčil v drugi vozilo. Povzročitelju je preizkus alkoholiziranosti pokazal 0,98 mg/l alkohola, nesrečo pa policisti zaradi prisotnosti alkohola obravnavajo kot kaznivo dejanje zoper varnost javnega prometa.

Minuli konec tedna so kranjski policisti na cesti Šenčur–Britof obravnavali trčenje voznika v drevo. Okoliščine kažejo, da je bil voznik v nesreči udeležen sam in je vzrok za nesrečo neprilagojena hitrost vožnje. Voznik je po trčenju ostal ukleščen v vozilu, rešili pa so ga gasilci. Odpeljan je bil v zdravstveno ustanovo. Po prvih podatkih je utrpel hujše poškodbe. Policisti so zoper voznika odredili še strokovni pregled, s katerim se bodo ugotavljali, v kakšnem stanju je vozil.

Odpovejte se pirotehniki

Vilma Stanovnik

Kranj – Kranjski policisti so minuli torek popoldan obravnavali nesrečo psa, ki je domnevno s skokom čez ograjo zaradi pokanja pirotehnike pobegnil z dvorišča. Pes je po trčenju z osebnim avtomobilom poginil.

Še pred tem dogodkom so v torek na Facebooku na strani Policijske uprave Kranj objavili kratko anketo, v kateri so uporabnike vprašali, kaj menijo, kako živali doživijo pok petarde oziroma pirotehnike. V enem dnevu je na vprašanje odgovorilo 471 uporabnikov. Med njimi se 460 ozaveščenih uporabnikov zaveda vpliva pokanja na živali, ki to početje dojemajo kot paniko, strah in beg. Le 11 uporabnikov je bilo takih, ki so v šali ali zares menili, da pok na živali nima vpliva.

»Zato ponovno opozarjamo, da v primeru, če uporabljate pirotehniko, izberite kraj, kjer ne boste motili drugih. Ne plaši živali, ne meči med ljudi, ne povzročaj škode, bodite uvidevni in obdržite vse prste. Odpovej se pirotehniki,« svetujejo policisti.

Na Kokrici trčil v mamuta

Kranj – V nedeljo je v križišču na Kokrici voznik zapeljal naravnost in trčil v mamuta. Mamut menda ni ogrožen, saj upajo, da se bo kip dalo popraviti. Voznika so policisti kaznovali z globo. »Domnevno je voznik zaspal za volanom, čeprav do tovrstnih nesreč prihaja tudi zaradi uporabe mobilnega telefona in drugih naprav med vožnjo ter nepozornostjo na promet,« ugotavljajo policisti.

Vlomi in ropi se kar vrstijo

Kranj, Domžale – V zadnjih dneh so gorenjski policisti obravnavali več vlomov v objekte. V dveh je bilo odtujeno premoženje manjše vrednosti, v enem primeru lastniki ne pogrešajo ničesar, v še enem pa se škoda še ugotavlja. O ropu zlatarne poročajo iz Domžal, kjer sta neznana storilca zbežala z več kosi nakita. V ropu je bila poškodovana prodajalka, od katere sta storilca zahtevala denar. Policisti ju še iščejo.

Nista poskrbela za varnost

Okrožno sodišče v Kranju je na pogojni zaporni kazni obsodilo Vinka Grubana in Damjana Megliča iz Gorenjske gradbene družbe, ker pred slabimi štirimi leti iz malomarnosti nista poskrbela za zaščito brežin dvometrskega jarka, kar je bilo usodno za delavca Kadila Bašića, ki je jarek kopal.

Simon Šubic

Kadil Bašić je nesrečno umrl med izkopavanjem kanalizacijskega jarka na Zgornji Beli 16. februarja 2015. / Foto: arhiv Gorenjskega glasa

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so prejšnji teden na pogojni zaporni kazni obsodili Vinka Grubana in Damjana Megliča iz Gorenjske gradbene družbe, ker sta po odločitvi sodnega senata odgovorna za delovno nesrečo 16. februarja 2015 na Zgornji Beli, v kateri je umrl gradbeni delavec Kadil Bašić. Med kopanjem jarka za fekalno kanalizacijo ga je na globini približno dveh metrov zasula zemlja. Po mnenju sodišča se je tragična nesreča zgodila, ker Gruban kot delovodja in Meglič kot vodja gradnje iz malomarnosti nista poskrbela za izvedbo predpisanih varnostnih ukrepov pri kopanju globokih jarkov, zato je oba obsodilo na pogojno kazen leta dni zapora s preizkusno dobo dveh let. Sodba ni pravnomočna, njuni obrambi sta tudi že napovedali pritožbi.

Okrožna državna tožilka Nadja Gasser je v končni besedi poudarila, da obdolženca nista odredila predpisanih varnostnih ukrepov pri kopanju jarkov v globini nad enim metrom, kot so zagatne stene, razpiranje ali ureditev brežin pod določenim kotom, kar bi preprečilo zrušitev zemeljskih plasti z bočnih strani dvometrskega jarka in osip izkopanega materiala. To je ugotovil tudi izvedenec za varstvo pri delu, ki je v izvedenskem mnenju zapisal, da bi morala obdolžena izkopavanje v takšni globini ustaviti, če sta videla, da se izkopavanje ne izvaja v skladu s predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih. Upoštevana niso bila niti navodila iz varnostnega načrta, po katerih bi morali jarke v globini 1,5 metra varovati s podpiranjem bočnih strani, globlje jarke pa razpirati. Nasprotno, je dejala tožilka, priče so povedale, da je Gruban kot delovodja celo odredil, naj se izkopavanje kanala nadaljuje brez sprotnega zasipanja, Meglič kot vodja gradbišča pa naj bi še uro pred delovno nesrečo dejal, da je material v redu in da se nič ne posipa. »Glede na navedeno ocenjujem, da je bilo kaznivo dejanje obema obdolženima dokazano. Res je, da je šlo v konkretnem primeru za način dela, ki se je že leta in leta izvajal na podoben način, o čemer so izpovedale tudi vse priče. K sreči se v vseh teh letih ni zgodilo nič hujšega, takšne sreče pa ni bil deležen Kadil Bašić, ki je v posledici malomarnega ravnanja, kot se očita obdolžencema, na kraju umrl,« je dejala tožilka, ki je predlagala izrek pogojne obsodbe, kakršno je sodišče na koncu tudi izreklo.

Zagovornika obdolženih Renato Frelih in Marija Hladin sta poudarila, da tožilstvo ni izkazalo vse znakov očitanega kaznivega dejanja, zato sta predlagala izrek oprostilne sodbe. Obramba je zatrjevala, da krivde za tragično nesrečo ne moreta nositi le obdolžena, ampak bi morala biti veriga odgovornosti precej daljša; vanjo bi morali vključiti še investitorja, projektanta, glavnega izvajalca in podizvajalca del, nadzornika, izdelovalca varnostnega načrta in tudi pokojnega Kadila Bašića. »Z zavrnitvijo dokaznih predlogov obrambe pa ni bilo ugotovljeno, ali so vsi udeleženci ravnali pravilno ali pa morda niso opustili določenih ravnanj,« je dejal odvetnik Frelih in dodal, da se je v kazenskem postopku ugotovilo, da je bila ne glede na varnostne predpise tako pri glavnem izvajalcu Gorenjski gradbeni družbi kot pri podizvajalcu Panovis stalna praksa, da se pri izkopu jarkov niso izvajali posebni varnostni ukrepi proti posipanju brežin, če so delavci ocenili, da ti niso potrebni. Odvetnik je še poudaril, da obdolženi Gruban, ki varnostnega načrta sploh ni poznal, obravnavanega dne ni mogel osebno nadzirati izkopavanja jarka, saj je tedaj nadziral izkop in opažanje nevarnega pet metrov globokega jaška na drugem delu gradbišča. Odvetnica Hladinova je ravno tako povedala, da tudi obdolženi Meglič kot vodja gradbišča ni mogel nadzirati vseh del hkrati, ob njegovem zadnjem ogledu izkopa pa ni bilo okoliščin, ki bi terjale izvedbo varnostnih ukrepov.

Predsednica sodnega senata Mateja Soklič je obsodilno sodbo utemeljila z besedami, da ne glede na preteklo prakso, da se tako globoki jarki niso vedno zavarovali, do smrti Kadila Bašića zagotovo ne bi prišlo, če bi sledili predpisom glede varnostnih ukrepov pri kopanju jarkov, ki bi jih morala odrediti ravno obdolžena Gruban in Meglič.

Za volan sedite le trezni

Gorenjski policisti so te dni iz prometa izločili več voznikov, ki so vozili pod vplivom alkohola, zato znova opozarjajo, da vozite izključno trezni.

Vilma Stanovnik

Kranj – V prazničnem času je še več priložnostni za nazdravljanje kot običajno, marsikdo pa ob uživanju alkohola pozabi, da pijan ne sme za volan. Tako so minule dni gorenjski policisti iz prometa izločili več voznikov, ki so vozili pod vlivom alkohola. Enemu od njih je preizkus pokazal rezultat 0,55 mg/l, poleg tega pa je bil pozitiven tudi na prepovedano drogo kokain. V Kranjski Gori je bil iz prometa izločen voznik z 0,50 mg/l alkohola in brez veljavnega vozniškega dovoljenja. Avtomobil, ki je bil sicer last druge osebe, ki je bila pred dnevi prav tako obravnavana zaradi vožnje pod vplivom alkohola in prepovedanih drog, so policisti zasegli.

Prometni policisti so v sredo dopoldan na Torovem izmerili hitrost vožnje voznika, ki se je peljal s hitrostjo 182 kilometrov na uro. Prav tako ni vozil na ustrezni varnostni razdalji in je nepravilno prehiteval. Voznik je bil pozitiven tudi na hitri test za prepovedane droge, strokovni pregled pa je odklonil. Policisti proti vozniku vodijo prekrškovni postopek. Iz prometa je bil izločen.

»V teh dneh je običajno veliko priložnosti za uživanje alkohola, vendar pa naj po pitju nihče ne sede za volan. Praznike uživajte ob zmerni količini kapljice, vozite pa izključno trezni. Če ste v družbi, pijanim kolegom in kolegicam preprečite, da bi sedli za volan, in jim priskrbite drug prevoz. Opozarjamo še, da morajo potniki pod vplivom alkohola sedeti na zadnjih sedežih,« znova opozarjajo policisti.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Okužena s »caminitisom«

V knjigi z naslovom Camino Francés – moj poskus pobega od »brezsmislov« sodobne družbe je avtorica Mojca Klug z bralci delila svojo izkušnjo s poti po Caminu v Španiji, na katero se je odpravila tik pred svojim petdesetim rojstnim dnevom.

Mateja Rant

»Prehodila sem Camino. Pa kaj? Skozi stoletja je to pot pred menoj prehodilo že toliko ljudi, da si jih ne morem predstavljati na istem mestu,« je v uvodu svoje knjige zapisala Mojca Klug in ob tem priznala, da si ne glede na to, da je to pot že opravila, še sama ne more natančno predstavljati, kaj pomeni prehoditi osemsto kilometrov v enem kosu. »Nekatere stvari v našem življenju so tako mogočne, da jih ne moremo dojeti, tudi ko jih že držimo v rokah.«

Ko je odhajala na pot, je bila stara 49 let, ko se je vrnila, pa leto več. Prav petdeseti rojstni dan se ji je namreč zdela ustrezna prelomnica v življenju, da uresniči željo, ki je v njej tlela že vsaj desetletje. »To je bilo moje darilo sami sebi,« je poudarila in dodala, da je očitno res nekaj resnice v tem, da se ženske v menopavzi bolj začnejo posvečati sebi in se »iskati« na duševni ravni. »To je čas, ko otroci odidejo iz ''gnezda'', poskušaš zastaviti stvari za drugo polovico življenja in delaš bilanco za nazaj; obenem se začneš bolj zavedati minljivosti in se spraševati, ali si naredil, kar si si želel, oziroma ali kaj obžaluješ,« je razložila in dodala, da se je vsemu temu pridružilo še spoznanje, da je na delovnem mestu izgorela in da je poklic, ki ga je opravljala z veseljem in vnemo, ne zadovoljuje več. »Učni programi niso prilagojeni hitremu tempu razvoja, ki smo mu priča danes. Otroke vzgajamo za voznike avtobusov, čeprav ta poklic čez petnajst let sploh ne bo obstajal, saj bodo avtomobili vozili sami,« je kritična do zastarelih učnih načrtov, po katerih delajo v šoli. Vse to jo je gnalo na pot, je poudarila, skupaj s tem, da je želela preveriti, kako v sodobnem času, ko se na dopust za en teden odpravljamo s kupom prtljage, preživeti le s tistim, kar nosiš s seboj v nahrbtniku.

Pred tremi leti se je tako prvič odpravila na pot po Caminu, da bi našla smisel v svojem življenju, in tako se je okužila s »caminitisom«, se pošali. »Ta način življenja, ta mir in prijetna praznina vsega brez hrupa in presežkov sodobne družbe te popolnoma prevzame.« Leto kasneje je tako prehodila še dobršen del portugalskega Camina z začetkom v Lizboni, o čemer je prav tako že napisala knjigo, ki še čaka na izid. »Naslovila sem jo Izdelovalka čipk, saj sem v enem od krajev na poti naletela na muzej čipk. Zdelo se mi je fascinantno, da na čisto drugem koncu Evrope najdeš nekaj, kar je zelo podobno tistemu, kar je značilno tudi za kraj, kjer živim. Te poti nisem prehodila v celoti in enako je pri čipki, ki ima luknjice, a je vzorec prav zato toliko pristnejši.« Ker se ji ni bilo več treba dokazovati, je namreč pot opravila z »luknjicami«, a brez slabe vesti, zato je bila še toliko slajša in lepša, je poudarila. Lani se je podala še na severni Camino in ga zaključila s Caminom Primitivom, ki velja za prvotno Jakobovo romarsko pot. V glavnem je hodila sama. »Čeprav sem sicer zelo družaben človek, pa sem v prostem času zelo izbirčna, v slabi družbi ne morem početi stvari, ki so mi v veselje. Zato raje izberem samoto.« Pot se ji je zdela kot odrešitev, po dolgem času je spet imela občutek, da je svobodna in da dela nekaj zase. »Kot žena, mama in defektologinja sem vedno skrbela za druge in se prilagajala drugim, drugim sem podredila tudi vse svoje cilje.«

»Čeprav sem sicer zelo družaben človek, pa sem v prostem času zelo izbirčna, v slabi družbi ne morem početi stvari, ki so mi v veselje. Zato raje izberem samoto.« Pot se ji je zdela kot odrešitev, po dolgem času je spet imela občutek, da je svobodna in da dela nekaj zase.

Preden se je prvič odpravila na pot, je prebrala ogromno literature na to temo. »Marsikaj od tega, kar sem našla v literaturi, se je med hojo izkazalo za resnično, tudi to, da je Camino res razdeljen na štiri tedne.« Prvi teden ji je predstavljal predvsem fizični izziv. »Osredotočen si zgolj na hojo, takrat se pojavijo prvi žulji, vnetja mišic in pokostnice ter druge poškodbe, čemur sem se sama uspela izogniti.« Drugi del poti poteka po neskončni ravnini in ta monotonost predstavlja predvsem psihološki izziv. »Ko premagaš to dvoje, pa se začne teden užitka, preden se spet vrneš v vsakdanje življenje, saj mnogi prehodijo le zadnji del poti in te na koncu zato znova spremljata vrvež in hrup; pred tem pa se resnično lahko posvetiš sebi, saj nisi več obremenjen s tem, ali boš zmogel, hoja postane rutina in tako lahko razmišljaš o sebi. Takrat sem prišla tudi do sklepa, da bi rada pisala.« Knjiga je tako v njeni glavi nastajala že sproti, ko je hodila, in po prihodu domov jo je spisala v pičlih petih tednih. Za večji izziv se je izkazalo najti ustreznega založnika, saj se je odločila, da knjige ne bo izdala v samozaložbi. Povezala se je z založbo Kopija-nova iz Maribora, za katero je sprva pisala članke z nasveti za starše, po dobrem letu sodelovanja pa je z njimi dosegla dogovor, da izdajo njeno knjigo, sama pa bo potem zanje še naprej pisala članke. Knjiga tako vsem, ki bodo še prehodili Camino, ponuja dragocene informacije o poti.

Mojca Klug / Foto: Tina Dokl

Pred tremi leti se je prvič odpravila na pot po Caminu, da bi našla smisel v svojem življenju, in tako se je okužila s »caminitisom«. »Ta način življenja, ta mir in prijetna praznina vsega brez hrupa in presežkov sodobne družbe te popolnoma prevzame.«

Camino, še priznava Mojca Klug, ji je povsem spremenil življenje. Med drugim zdaj drugače preživlja počitnice, saj prosti čas izkoristi predvsem za hojo. Naglica in gneča jo v prostem času vse bolj motita, zato raje izbira manj obljudene cilje. »Včasih sem bila ''nora'' na morje, brez plaže si nisem predstavljala dopusta, zdaj grem včasih vse poletje samo za kakšen dan na morje, raje grem v hribe ali ostajam doma na svojem vrtu.« Začela se je učiti portugalščino in španščino, tudi v hitrem vrtincu življenja, ki jo vsakič znova potegne vase, pa se je naučila vzeti si čas zase in tako najti svoj notranji mir.

Pogovor

Podjetnik Franci Ažman iz Lesc: »Vedno sem rad delal – in tudi danes je tako.« **Stran 18**

Pogovor

Žan Kranjec: »Ne počutim se kot kakšna legenda, sem pa ponosen na to zmago.« **Stran 19**

Zanimivosti

Igor Jagodic, ki prihaja z Visokega pri Kranju, živi za kuhinjo in svoje goste. **Stran 20**

Od petka do petka

Vernike so ob božiču slovenski škofje nagovorili tudi prek posebnih poslanic (fotografija je simbolična). / Foto: Gorazd Kavčič

Ob dnevu samostojnosti in enotnosti so v uradu predsednika republike odprli vrata predsedniške palače obiskovalcem. / Foto: Gorazd Kavčič

V Partizanski bolnici Franja so pred 75 leti sprejeli prve ranjence. / Foto: Gorazd Kavčič

Čas drug za drugega

Praznična dneva sta močno skrajšala tokratni delovni teden. V torek so verniki praznovali božič, v sredo pa smo zaznamovali dan samostojnosti in enotnosti.

Mateja Rant

Božične poslanice slovenskih škofov

Škofje katoliške in evangeličanske cerkve pred božičem po tradiciji vernike nagovorijo tudi prek posebnih poslanic. »Jezus tudi danes prihaja v naš čas in našo neodrešenost, da bi tudi mi spoznali, da Bog ni pozabil na nas. Tudi k nam prihaja, da bi v našo temo posvetila luč. Naj ta luč posveti v srce vsakega človeka, zdravega in bolnega, mladega in starega, učenega in preprostega, čisto vsakega. Rad bi, da bi v svetlobi te luči odkrili poti, ki vas bodo vodile do ljudi, do bratov in sester. Potem se v sveti noči ne bo rodil samo Jezus, ampak se bo po njem rodila tudi skupnost, v kateri nihče ne bo prezrt, nihče osamljen, nihče odveč,« je vernike nagovoril ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore. Mariborski nadškof metropolit Alojzij Cvikl je v svoji poslanici vsem, ki praznujejo božič, zaželel, da bi ob prazniku začutili božjo ljubezen in veselje do življenja, posebej tisti, ki božič praznujejo kot družinski praznik ter ohranjajo krščanske običaje in tradicije. »Vzemite si čas drug za drugega: starši za otroke, otroci za starše in stare starše ter vsi za sorodnike.« Evangeličanski škof Geza Filo pa v božični poslanici ugotavlja, da medsebojne odnose vse bolj bremenijo predsodki in nezaupanje, med ljudmi zijajo prepadi nasprotovanja in sovraštva, zato mnogi izgubljajo upanje. Želi si, da bi sporočilo božiča navdihnilo k novemu upanju, ki strah spremeni v veselje, med vse ljudi pa prinese morda nekoliko več sodelovanja ter medsebojnega razumevanja, gostoljubnosti in strpnosti do tistih, ki so drugačni ali so morda drugačnega prepričanja.

Pozval k medsebojnemu spoštovanju

Ob prazniku dneva samostojnosti in enotnosti so v uradu predsednika republike odprli vrata predsedniške palače obiskovalcem. Zbralo se jih je več kot petsto. Predsednik republike Borut Pahor je v svojem nagovoru zbrane pozval k medsebojnemu spoštovanju, razumevanju in spoštovanju različnosti ter si zaželel, da ta njegov poziv prenesejo tudi drugim. Poudaril je, da se bomo kot narod in kot država na domače in mednarodne dogodke lahko odzvali, če bomo znali premagovati in premoščati razlike, ki bi nas pri tem sicer onesposobile. »Če bomo drug drugemu v oporo, ni v prihodnosti nobenih narodnih in državnih izzivov, ki jih ne bi mogli skupaj obrniti v prid naših najmlajših državljanov, ki so danes tudi tu z nami.« Naša naloga je, da ohranimo mir in varnost za naše otroke, da bodo lahko s svojim znanjem svet oblikovali tako, kot bodo želeli, je še poudaril Pahor.

75 let Partizanske bolnice Franja

V leseni baraki v soteski Pasice v Dolenjih Novakih pri Cerknem so 23. decembra 1943 v oskrbo sprejeli prve ranjence. »Takrat se je na tem mestu začela rojevati zgodba o tovarištvu, pogumu in solidarnosti med domačini, osebjem bolnišnice in ranjenimi vojaki različnih narodnosti, ki so se v času druge svetovne vojne borili proti fašizmu in nacizmu,« so ob obletnici poudarili v Mestnem muzeju Idrija, ki upravlja Partizansko bolnico Franja. Partizanska bolnišnica predstavlja enkraten primer zdravstvene oskrbe ljudi v izrednih razmerah. »Z gradnjo bolnišnice je jeseni 1943 začel zdravnik Viktor Volčjak po nasvetu domačina Janeza Peternelja, s predano pomočjo domačinov pa je nato gradnja potekala postopoma vse do konca vojne, ko se je na dnu globeli ob potoku Čerinščica stiskalo štirinajst lesenih barak in več pomožnih objektov,« navajajo v Mestnem muzeju Idrija in dodajajo, da so jo že v času vojne poimenovali po partizanski zdravnici Franji Bojc Bidovec, ki jo je tudi največ časa vodila. V centralnem oddelku Franje, ki ga danes poznamo kot Partizansko bolnico Franja, se je zdravilo 578 težjih ranjencev, v desetih zunanjih oddelkih pa še okoli tristo lažjih. Med ranjenci so bili poleg Slovencev tudi pripadniki narodov iz nekdanjih Jugoslavije in Sovjetske zveze, Italijani, Poljaki, Francozi, dva Avstrijca ter dva Američana. Leta 2015, sedemdeset let po koncu vojne, je Partizanska bolnica Franja prejela znak evropske dediščine in s tem pomembno priznanje za vlogo, ki jo je odigrala v zgodovini in kulturi Evrope.

Parafirali stavkovni sporazum

Predstavniki policijskih sindikatov in vladne pogajalske skupine so v ponedeljek parafirali stavkovni sporazum, po katerem bodo policisti med drugim z novim letom pridobili en plačni razred ter višje dodatke za nočno, nedeljsko in praznično delo. Stavkovni odbor policijskih sindikatov je včeraj odločal, ali sporazum zadovoljivo rešuje njihove stavkovne zahteve in bi torej lahko sledil podpis sporazuma z vlado, ki bi končal več mesecev trajajočo policijsko stavko.

Slovenci v zamejstvu (644)

Celovec je tudi slovenski

Jože Košnjek

med sosedi

Za koroško glavno mesto je bilo iztekajoče se leto 2018 nekaj posebnega. Pred petsto leti je cesar Maksimilijan I. podaril mesto, ki je leta 1514 povsem pogorelo in sam ni imel denarja za obnovo, plemičem in stanovom. Ti so ga obnovili in utrdili, tako da je postalo politično, gospodarsko in kulturno središče Koroške. Sedanje mesto je letos tudi preseglo sto tisoč prebivalcev in postalo gospodarsko trdno velemesto.

Dolgoletni predsednik Krščanske kulturne zveze v Celovcu dr. Janko Zerzer je v Mohorjevi pratiki za leto 2019 zapisal, da vprašanje, ali je Celovec nemško ali dvojezično mesto, sploh ni problem. Nekateri politiki in zgodovinarji, na primer Martin Wutte, so absurdno trdili, da je Celovec povsem nemško mesto. To nikdar ni bilo res, saj so od 13. stoletja naprej v mestu in okolici govorili slovensko in opravljali slovenska bogoslužja. V drugi polovici 19. stoletja je bil Celovec središče slovenskega narodnega gibanja, piše dr. Janko Zerzer, saj so v njem delovali številni narodni buditelji in književniki: Urban Jarnik, Andrej Einspieler, Matija Majar Ziljski, Anton Janežič in Anton Martin Slomšek. V Celovcu je bila ustanovljena Družba svetega Mohorja, prva in kar nekaj časa največja slovenska založba. Da ima Celovec tudi slovenske korenine, potrjujejo tudi podatki. Leta 1846 je statistik in zgodovinar Karl Czoernig zapisal, da ima Celovec približno pol slovenskega prebivalstva. Do leta 1910 je število slovensko govorečih naraščalo. Raziskovalec Franc Merkač je v raziskavi ugotovil, da živi v Celovcu od deset do 15 tisoč oseb z zadovoljivim znanjem slovenščine. To je razveseljujoč podatek, vendar se kaže ob njem vprašati, v kolikšni meri ti ljudje slovenščino tudi praktično uporabljajo. V deželno glavno mesto so prišli, predvsem zaradi služb, živet ljudje iz Slovenije. Po letu 1972, ko se je mesto zadnjič širilo in zajelo približno sto okoliških vasi in zaselkov, pa so postali meščani tudi ljudje z znanjem slovenščine.

Dr. Janko Zerzer pa ob tem postavlja povsem umestno vprašanje, v kolikšni meri celovška mestna uprava v javnosti upošteva prisotnost slovensko govorečih meščanov. Le nekaj manj pomembnih ulic in trgov se imenuje po znanih Slovencih. Po zadnjih ugotovitvah dijakov Slovenske gimnazije ima v Celovcu sedež kar neverjetnih 67 slovenskih izobraževalnih, kulturnih, gospodarskih, političnih, verskih in drugih ustanov. Tudi zato je brezpredmetna razprava o prisotnosti Slovencev v mestu.

Foto: Jože Košnjek

Mohorjeva hiša je eno od slovenskih središč v Celovcu.

V petek, 4. januarja 2019, ob 20. uri se bo v Casineumu Vrba/Velden ob Vrbskem jezeru začel tradicionalni, že 67. Slovenski ples, najstarejša družabna prireditev Slovencev na Koroškem. Več o plesu in nakupu vstopnic vam povedo na elektronskem naslovu spz@slo.at ali po telefonu 0463/51 43 00 – 22.

Po svetu

Svet v letu 2018

Na tem mestu se skozi celo leto oziramo na dogajanja po svetu. Ob koncu leta pa naredimo še nekakšno inventuro. Popišimo na kratko izbrane dogodke, razdelimo jih na dve polletji in pod njima potegnimo črto ...

Miha Naglič

Kim Džong Un in Donald Trump v Singapurju 12. junija 2018; srečanje voditeljev Severne Koreje in ZDA obeta premik v reševanju korejskega problema. / Foto: Wikipedija

Svetovni pokal v nogometu so na tekmi s Hrvaško v Moskvi osvojili Francozi 15. julija 2018. / Foto: Wikipedija

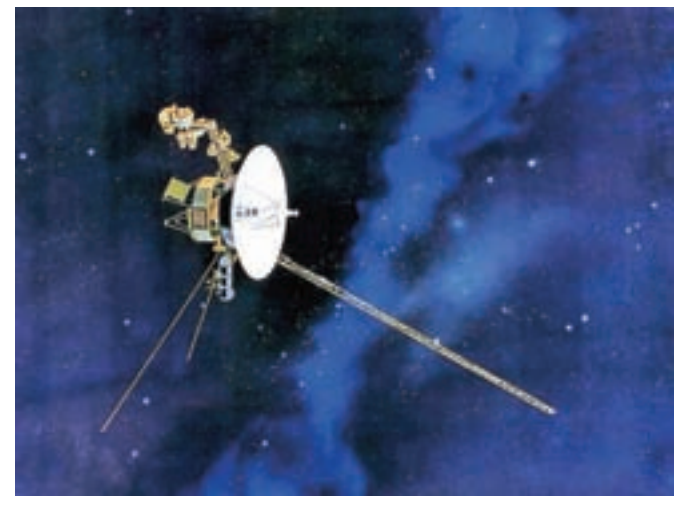

Vesoljska sonda Voyager 2, izstreljena 20. avgusta 1977, je 5. novembra 2018 zapustila osončje in postala drugi predmet človeške izdelave, ki je vstopil v medzvezdni prostor. / Foto: Wikipedija

Prvo polletje

Dne 6. februarja je ameriško zasebno podjetje SpaceX izvedlo uspešno krstno izstrelitev supertežke nosilne rakete Falcon Heavy, trenutno najzmogljivejše tovrstne rakete v operativni rabi. Od 9. do 25. februarja so v Pjongčangu v Južni Koreji potekale 23. zimske olimpijske igre; 4. marca sta rusko-britanski dvojni agent Sergej Skripal in njegova hči postala v Londonu žrtvi zastrupitve z živčnim strupom novičok; 28. marca je severnokorejski voditelj Kim Džong Un opravil prvi državniški obisk v tujini od prevzema oblasti leta 2011, in sicer pri kitajskem predsedniku Ši Džinpingu. Konec marca: Združeno kraljestvo in več kot dvajset evropskih držav ter Združene države Amerike so izgnali več kot sto ruskih diplomatov v odziv na incident z živčnim strupom v začetku marca, za katerega krivijo ruske oblasti. Dne 14. aprila so ameriška, britanska in francoska vojska izvedle koordiniran napad na vladne položaje v Siriji – v odgovor na domnevno uporabo kemičnega orožja v mestu Douma teden dni prej; 27. aprila je Kim Džong Un kot prvi severnokorejski voditelj vstopil na ozemlje Južne Koreje na meddržavno srečanje; 2. maja je baskovska teroristična organizacija ETA oznanila samorazpustitev in konec več kot petdeset let trajajočega boja za neodvisnost Baskije; 25. maja je v Evropski uniji stopila v veljavo Splošna uredba o varstvu podatkov, ki močno poostruje nadzor nad osebnimi podatki državljanov; 12. junija sta se na vrhu v Singapurju prvič v zgodovini srečala voditelja Združenih držav Amerike in Severne Koreje. Od 14. junija do 15. julija: svetovno prvenstvo v nogometu v Rusiji, naslov prvaka je osvojila francoska nogometna reprezentanca; 24. junij je Saudova Arabija ukinila prepoved upravljanja motornih vozil za ženske.

Drugo polletje

Dne 9. julija sta Eritreja in Etiopija uradno zaključili dvajset let trajajoč oborožen ozemeljski spor zaradi območja mesta Badme ob meji med državama; 17. julija sta Evropska unija in Japonska sprejeli gospodarski sporazum, s katerim je nastala največja prostotrgovinska cona na svetu v vrednosti tretjine svetovnega BDP-ja; 7. avgusta so Združene države Amerike enostransko znova uvedle sankcije proti Iranu zaradi iranskega jedrskega programa; 12. avgusta je pet obalnih držav – Rusija, Kazahstan, Azerbajdžan, Iran in Turkmenistan – podpisalo Konvencijo o pravnem statusu Kaspijskega jezera in končalo dvajsetletni spor o statusu. Istega dne je NASA izstrelila vesoljsko sondo Parker proti Soncu z namenom preučevanja Sončeve korone. Dne 30. septembra je v Makedoniji potekal referendum o spremembi imena države v Severno Makedonijo, s čimer naj bi rešili dolgoletni spor z Grčijo, a rezultat ni veljaven zaradi prenizke udeležbe; 8. oktober: Medvladni forum za podnebne spremembe je v svojem poročilu poudaril nujnost sprememb, s katerimi bi omejili globalno segrevanje na 1,5 stopinje Celzija nad predindustrijsko ravnijo; 20. oktobra je proti Merkurju poletela raziskovalna sonda BepiColombo, skupni projekt Evropske in Japonske vesoljske agencije, s predvidenim prihodom leta 2025; 23. oktobra so na Kitajskem odprli most Hongkong–Džuhai–Macao prek izliva Biserne reke, kar je najdaljša čezmorska povezava na svetu; 4. novembra so volivci Nove Kaledonije na referendumu zavrnili neodvisnost od Francije. Dne 5. novembra je sonda Voyager 2 zapustila Osončje in postala drugi predmet človeške izdelave (po predhodniku leta 2012), ki je vstopil v medzvezdni prostor; 16. novembra je 26. Generalna konferenca za uteži in mere sprejela nove definicije za kilogram, amper, kelvin in mol (v veljavi bodo od 20. maja 2019 dalje); 25. novembra je kitajski embriolog He Džjankuj oznanil rojstvo dečklic, ki jima je z etično sporno tehniko CRISPR spremenil genom za odpornost proti virusu HIV; 26. novembra je Nasina robotska sonda InSight uspešno pristala na Marsu, kjer bo preučevala zlasti geološko sestavo tal; 27. novembra je Ukrajina razglasila vojno stanje v odziv na incident z ruskim zasegom vojaških ladij v Kerškem prelivu pri Krimu; 10. decembra so v Marakešu predstavniki več kot 150 držav članic Združenih narodov potrdili t. i. Marakeško pogodbo, dogovor o varnih, urejenih in zakonitih migracijah ... (Vir: Wikipedija)

Ocena celega leta

V letu 2018 se je torej zgodilo marsikaj novega in izjemnega, a hkrati nič takega, kar bi usodno spremenilo življenja večine od sedmih milijard Zemljanov. Tretja svetovna vojna še ni izbruhnila, čeprav jo nekateri vztrajno podžigajo. Zaželimo si še mnogo za nas vsaj tako dobrih let, kot je bilo to, in privoščimo več miru in blaginje tudi tistim, ki ju nimajo.

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (48)

Dediščina za prihodnost

Mag. Marjana Žibert

GORENJSKI MUZEJ

Preteklost povsod pušča sledove. V naravi, naši okolici, pričevanjih, umetniškem ustvarjanju, duhovnem izročilu in običajih, s katerimi smo zrasli. Kakor ni človeka brez spomina in osebne življenjske zgodbe, tudi ni človeške skupnosti kot tudi ne hiše, vasi, mesta, pokrajine brez zgodovine. Naj bomo še tako prepričani, da živimo le danes za jutri, smo ujeti v preteklost, bližnjo in daljno.

Več tisoč let stari posodje in nakit, stare listine in kipi svetnikov, kmečke poslikane skrinje in staro meščansko pohištvo, čudovita ženska in moška oblačila iz vasi in mesta, množica orodij in pripomočkov, brez katerih našim prednamcem ne bi uspelo pridelati vsakdanjega kruha in preživeti, likovne stvaritve mnogih umetnikov, zapuščina, ki spominja na pesnika dr. Franceta Prešerna, na tisoče starih razglednic in fotografij, mnogo izdelkov, ki spominjajo na industrijski razcvet dvajsetega stoletja, plakati, ki so imeli vlogo medija, predmeti, ki opominjajo na krutost vojne. To in še mnogo več najdemo v zakladnici Gorenjskega muzeja, kjer že petinšestdeset let skrbno hranimo, proučujemo in interpretiramo ohranjene sledove preteklosti za čas, ki ga živimo, in za prihodnje rodove.

Izteka se leto, ko smo v Gorenjskem muzeju praznovali petinšestdeseto obletnico ustanovitve, hkrati zaključujemo evropsko leto kulturne dediščine. To leto smo si še posebej prizadevali, da smo opozarjali na dediščinske zgodbe, s katerimi živimo – pa naj bodo to igrače našega otroštva, nakit t. i. kranjske zlate dobe, grad Khislstein, Gaštejski klanec, naš dr. France Prešeren ali sestreljeno ameriško letalo nad Bohinjem. Naše dediščinske zgodbe smo si prizadevali predstaviti celostno, zato smo sodelovali z različnimi institucijami in posamezniki. Želeli smo, da bi skupnost in posamezniki spoznali čim več dediščinskih zgodb, zato smo vas nagovarjali tudi na teh straneh.

Iz zbirke Gorenjskega muzeja

Svoje mesto mora dobiti dediščina tudi v turizmu, kar za Kranj ostaja poseben izziv.

Naša dediščina nastaja doma in v naših skupnostih, ko se odločimo dragocen predmet, fotografijo, zgodbo, modrost ali hišo, staro tovarno – in še bi lahko naštevali – ohraniti za naše potomce. To je dediščina, s katero živimo in ji pripadamo. Mnogi svojo pripadnost dediščini izkazujete tudi z obiskom razstav in drugih dogodkov, za kar se vam iskreno zahvaljujem. Hvala tudi vsem, ki nas spremljate prek medijev in družbenih omrežij. Posebno zahvalo izrekam Gorenjskemu glasu, ki nas je v letu 2018 »gostil« na svojih straneh. Vsem pa želim vse dobro v prihajajočem letu z željo, da se srečamo v Gorenjskem muzeju.

Pogovor

Vedno sem rad delal – in tudi danes je tako

Franci Ažman

Franci Ažman je svoje podjetje ustanovil že pred več kot petdesetimi leti. Kljub temu da sta vajeti vsak na svojem področju že pred nekaj leti prevzela sin in hči, ostaja vpet v delo, ki je, kot pravi, zanj enostavno način življenja.

Marjana Ahačič

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je sredi decembra na Brdu pri Kranju podelila naziv obrtnika in podjetnika leta. Kot najstarejši obrtnik leta je letos priznanje prejel Franci Ažman iz Lesc, ki se je med obrtnike podal leta 1967, ko je se začel ukvarjati z avtoprevozništvom ter z gostiščem Tulipan ohranil družinsko tradicijo gostinstva. Danes podjetje vodi sin Klemen, gostilno pa hči Mojca.

Gospod Ažman, pred kratkim ste prejeli naziv najstarejšega obrtnika leta. Kako pri sedeminsedemdesetih še vedno ohranjate kondicijo za delo?

»Nobene velike filozofije ni zadaj: vedno sem rad delal – in tudi danes je tako. To, da grem vsak dan na delo, je moj način življenja. Za volan sicer ne sedem več ...«

Pa se spomnite, kdaj ste se zadnjič?

»No, za svoje potrebe lani, ko sem peljal na Dolenjsko, kjer imam vinograd in čebele, čemur v zadnjih letih posvečam kar nekaj časa in energije. Vinograd od človeka zahteva trdo delo. Vsakoletnih izpitov za poklicnega šoferja pa zadnja leta nisem obnavljal. Tudi v gostilno, ki jo vodi hči, grem redno. Me še zmeraj zamika, da bi šel za ''šank'' in pomagal, pa mi zaposleni rečejo, da so se oni šolali za to, da postrežejo goste, na meni pa je, da grem in koga prijazno pozdravim ... No, to res z veseljem naredim. Veliko prijetnih ljudi srečam takole med klepetom z našimi gosti.«

Svoje danes zelo uspešno podjetje AFM ste osnovali na prevozniški dejavnosti. Kako se je razvijalo?

»Sredi šestdesetih let sem začel z majhnim tovornjakom, ki sem ga pripeljal čez mejo iz Nemčije, ko sem še kot šofer delal za Žitovo pekarno, ki so jo ravno takrat odprli v Lescah. Prve mesece sem razvažal kruh v Bohinj in v Železarno Jesenice, nato pa s svojim tovornjakom še različno robo z železniške postaje v Lescah na različne konce Gorenjske. To je bilo v času, ko so to delo radovljiškim furmanom opravljali konji in vozovi. Nekaj časa sem tako vztrajal v dveh službah, ponoči sem vozil za Žito, podnevi pa zase, dokler me ni direktor poklical v pisarno in mi rekel, naj se odločim za eno službo, sicer se bom od utrujenosti za volanom prej ali slej ubil. Spomnim se, da mi je rekel, da so mi vrata v Žitu vedno odprta, če se odločim za lasten posel, pa si kasneje premislim. No, k sreči mi nikoli ni bilo treba nazaj ...«

Nastalo je veliko podjetje, ki sta ga vodila skupaj s pokojno soprogo Mimi, zdaj pa ga počasi prevzemata vaša otroka Mojca in Klemen.

»Leta 1977 sem začel z obrtjo. Zdaj je v podjetju 65 zaposlenih. Sin vodi transport in betonarno, hči pa gostinstvo. Prehod s starejše na mlajšo generacijo delamo postopoma, otroka delata vse bolj samostojno, sam pa pomagam obema; delno sem upokojen, imam pa še status obrtnika, v podjetju ostajam tudi kot lastnik. Sicer grem pa v podjetje vsak dan. Imam svojo pisarno z računalnikom, kjer spremljam delo. Z veseljem pa poprimem tudi kakšno enostavno delo v hiši in okoli nje. Pozimi na primer sem še zmeraj jaz tisti, ki zjutraj spluži novozapadli sneg.«

Se v tem obrtniki starega kova razlikujete od novodobnih menedžerjev? Da vam ni težko poprijeti za kakršnokoli delo v podjetju?

»Kaj pa vem ... Najbrž. Začel sem z enim majhnim tovornjakom in dvema rokama. Po par ton premoga in cementa sem preložil. Vozil sem kamione brez klimatskih naprav. Brisača okoli vratu in odprta okna, zunaj pa štirideset stopinj iz Zadra proti Velebitu ... Spomnim se dolgih in napornih voženj po nekdanji Jugoslaviji. Vozil sem za Tapetništvo Radovljica in bil v treh mesecih 32-krat v Dubrovniku! Nekoč sem tako peljal opremo za enega od tamkajšnjih hotelov. Ob devetih zjutraj je bilo odprtje, jaz sem pa zvečer ob sedmih naložil zavese in se odpravil na pot ... Ko sem ob šestih zjutraj prispel na cilj, so me že čakali in nato zavese obešali na okna tako rekoč naravnost s tovornjaka ... Odgovornost prevoznika je res zelo velika, napori pa tudi.«

Franci Ažman / Foto: Gorazd Kavčič

Pogosto razmišljate o tem, kaj bo s podjetjem, ki ste ga ustanovili, postavili na noge in nato vodili toliko desetletij, čez dvajset, trideset let ...?

»Seveda, zato še zmeraj hodim v pisarno. Vem, da sta oba otroka, vsak na svojem področju, zares zelo sposobna in delovna, včasih še preveč. Ampak kljub temu sem še vedno rad del te zgodbe.«

Medsebojna podpora je v obrtniških družinah še posebno pomembna, kajne?

»Brez pokojne soproge Mimi našega uspešnega podjetja zagotovo ne bi bilo. Ko sem začel, je imela kot poslovodkinja v nekdanjem trgovskem podjetju Murka dobro službo, a je po rojstvu sina ostala doma. Dela je bilo veliko, gradili smo hišo. Žena je bila nato pristojna za finance in nabavo v podjetju ter skrbela za družino. Po sedemnajstih letih dela se je upokojila.«

Kar trinajst let ste bili tudi predsednik radovljiške obrtne zbornice. Ko ste prevzeli vodenje, ste bili že uveljavljen podjetnik z veliko firmo. Kako to, da ste se vendarle odločili, da si naložite še to zahtevno nalogo?

»Že od vsega začetka sem bil vključen v delovanje Zbornice. Preden sem postal predsednik, sem bil dolgo vodja sekcije, tako da sem seveda vedel, v kaj se podajam. Ko je z mesta predsednika odšel Danilo Korošec, me je takrat spoštovani in uveljavljeni obrtnik Filip Urh pregovoril, da vodenje Zbornice prevzamem vsaj za tri mesece – ki so se nato raztegnili na 13 let. Predsednik Zbornice sem postal ravno v času, ko je Slovenija postala samostojna in se je tudi pri nas vzpostavil večstrankarski sistem. Uspešni obrtniki smo bili v tistem obdobju dobrodošli tako rekoč v vsaki od strank; mene so prepričali za vključitev v tedanji LDS in prišel sem v občinski parlament. Kmalu smo oblikovali obrtniško listo in naslednja dva mandata in pol sem bil v občinskem svetu že kot predstavnik obrtnikov. No, ko sem prevzel vodenje Obrtne zbornice, sem prišel tudi v upravni odbor Obrtne zbornice Slovenije, kjer sem predstavljal vseh sedem gorenjskih občin. Ko pogledam nazaj, vidim, da je bilo dela res veliko.«

Več kot petdeset let ste že obrtnik in podjetnik, več kot desetletje ste bili zelo aktivno vključeni v delovanje obrtne zbornice tako na območnem kot republiškem nivoju. Kaj glede na izkušnje menite, v kakšno smer se bo razvijalo obrtništvo v prihodnjih letih, desetletjih?

»Tisti, ki so pravi obrtniki, bodo zbornično organiziranost podpirali še naprej, zdaj je tudi zaradi zbornice vendarle v marsikaterem oziru lažje, kot je bilo, ko sem začenjal sam. Zbornice ponujajo široko paleto izobraževanj in informaciji, kar prav gotovo olajša delo. Organizacija ne bo propadla, se bo pa treba boriti. Veliko je odvisno tudi od tega, kakšne vlade bomo imeli. Upam, da se bodo vse zavedale, da je razvoj te države odvisen od gospodarstva. Obrtniki so zelo pomemben del gospodarstva. Včasih smo rekli obrtnik tistemu, ki je popravljal čevlje, zamenjal ključavnico, izdelal stol ... Danes imajo obrtniki zaposlenih po tristo ljudi! In ti, rečemo jim malo gospodarstvo, v Sloveniji vlečejo voz naprej.«

Kakšen nasvet bi danes dali mlademu obrtniku, če bi prišel do vas in vas prosil zanj?

»Kot sem povedal v nagovoru ob prejemu nagrade obrtne zbornice: Nikoli ne obupaj! Vedno pridejo ovire, a jih je treba premagati. Treba je vztrajati, tudi jaz sem.«

»Nekaj časa sem tako vztrajal v dveh službah, ponoči sem vozil za Žito, podnevi pa zase, dokler me ni direktor poklical v pisarno in mi rekel, naj se odločim za eno službo, sicer se bom od utrujenosti za volanom prej ali slej ubil.«

Pogovor

Ne počutim se kot kakšna legenda

Žan Kranjec

Slovensko moško alpsko smučanje ima dve veleslalomski zmagi na tekmah svetovnega pokala. Pod prvo je podpisan Boris Strel, pod drugo pa šestintrideset let kasneje Žan Kranjec. »Na vsake toliko me kdo spomni, kakšen zgodovinski uspeh mi je uspel. Ne počutim se kot kakšna legenda ali kaj podobnega, sem pa ponosen na to zmago,« pravi 26-letnik iz Bukovice pri Vodicah.

Maja Bertoncelj

Za alpskim smučarjem Žanom Kranjcem je izjemen zaključek leta 2018. Najprej je dosegel svojo prvo zmago v svetovnem pokalu, najboljši je bil v veleslalomu, nato je z enajstim mestom prismučal še do rezultata kariere v slalomu. Božič je preživel v krogu družine, že v sredo pa odšel na tridnevni trening veleslaloma in slaloma v Zagreb.

Kako nekaj dni kasneje gledate na svojo prvo zmago v svetovnem pokalu?

»Vsak dan razmišljam o mojih podvigih na zadnjih dveh tekmah. Velik uspeh zame je zmaga, tudi na slalomu sem zelo dobro tekmoval in dosegel svoj najboljši rezultat. Zadnji dnevi so posebni, vse je lepše. Zelo sem zadovoljen in upam, da nadaljujem v tej smeri.«

To je prva slovenska moška veleslalomska zmaga po šestintridesetih letih, po Borisu Strelu.

»Na vsake toliko časa me kdo spomni, kakšen zgodovinski uspeh mi je uspel. Ne počutim se kot kakšna legenda ali kaj podobnega, je pa lepo slišati, da sem v družbi slovenskih smučarjev, ki so kdaj stali na vrhu. Ponosen sem na to.«

Kateri so najbolj pomembni dejavniki, ki so vas pripeljali do tega?

»V prvi vrsti dobro smučanje. Tudi glava zagotovo naredi svoje. Že kakšno tekmo prej sem si želel res dobrega rezultata, da bi mi bilo lažje naprej, na naslednjih tekmah. Verjel sem vanj in na zadnjem veleslalomu pokazal dve dobri vožnji. Končno sem naredil tisto, kar znam, potem pa je prišla zmaga.«

Je bil to že optimalen nastop ali so še rezerve?

»Vedno so rezerve. Zelo težko, nemogoče je narediti optimalno tekmo. V Saalbachu to ni bila optimalna tekma. Kar sem naredil optimalno, je bil moj pristop v drugem teku. So se pa tudi meni dogajale napake. Tehnično, fizično, psihološko sem na zelo visokem nivoju, vedno pa so rezerve in v tej smeri bom delal naprej, da grem vedno višje.«

Kdaj ste bili v sebi prepričani, da lahko stopite na vrh?

Žan Kranjec je novo ime v družbi smučarjev z zmago v svetovnem pokalu. / Foto: Gorazd Kavčič

»Že lani sem verjel, da sem med najboljšimi. Bil sem nenehno blizu, dosegel ene stopničke, nikoli pa mi ni uspel ta največji met - zmaga. Da sem med najboljšimi, sem verjel tudi letos, kljub temu da nisem začel optimalno. Verjel sem v to, v pripravljalnem obdobju sem se zelo dobro smučal. Verjel sem do konca in na srečo je moja vztrajnost obrodila sadove. Z nobene tekme nisem odšel res zadovoljen in to mi je manjkalo. Po zadnjih dveh tekmah je to zadovoljstvo bilo.«

Kaj je bilo v Saalbachu dugače, da ste predvsem v drugi vožnji uspeli narediti to, kar prej niste?

»Že V Alta Badii sem dal stoodstotno vse od sebe, a nisem mogel pokazati tistega, kar znam. Morda sem zaradi prvih treh tekem, ko ni bilo vse optimalno, začutil v sebi tudi nekoliko jeze. Samo en način je za vrhunski rezultat in v Saalbachu sem to dobro naredil. Tudi pogoji so bili takšni, da sem lahko pokazal, kar znam. To je pripeljalo do vrhunskega dosežka, do prve zmage.«

Trener Klemen Bergant je poudaril tudi vašo dobro fizično pripravljenost.

»Fizično je bil veleslalom res naporen, proga je bila dolga, pogoji so bili težki. Težko je bilo ostati zbran do cilja. Dobra fizična pripravljenost je delo zadnjih let, ekstremne razlike se ne da narediti v eni sami sezoni. V pripravljalnem obdobju treniram na polno, kvalitetno in to na takšnih tekmah še bolj pride do izraza.«

V osnovni šoli ste poleg smučanja trenirali tudi judo. Vam pride kaj prav?

»Morda. Tudi pri judu moraš biti kondicijsko dobro pripravljen, močan v trupu. Zagotovo sem kakšne stvari odnesel tudi od juda.«

Na isti dan kot vi je drugič v sezoni zmagala tudi Ilka Štuhec. Ste vedeli za to, šli kaj lažje na start?

»Med prvim in drugim tekom sem gledal njeno vožnjo. Vedel sem, da je zmagala. Težko rečem, ali je to kaj pomagalo pri moji zmagi. Sem pa zelo vesel zanjo in ji zelo privoščim. Prehodila je težko pot. To je bil lep dan za celo Smučarsko zvezo Slovenije, za Slovenijo in za naju.«

Vam bo po tej zmagi lažje ali zaradi višjih pričakovanj tudi javnosti težje?

»Mislim, da mi bo po eni strani lažje, ker sem naredil rezultat, ki mi omogoča večjo sproščenost za naprej. Točno vem, kaj moram narediti za vrhunski dosežek. Tudi meni pa so se apetiti povečali.«

Najboljši rezultat v karieri ste z enajstim mestom dosegli tudi v slalomu. Ste sedaj tudi slalom vzeli za »svojega«?

»Slalom sem letos dvignil na višji nivo, a z mojo visoko številko nikoli ne veš točno, kaj je možno in kaj ni. V Madonni di Campiglio so bili pogoji odlični in morda mi je tudi to dalo dodatni zagon, da sem res pokazal, kar znam. To je super rezultat in mi daje dodaten zagon za naprej. Upam, da v slalomu čim prej naredim še kakšen dober rezultat, da se tudi številka izboljša. Potrebujem še en takšen rezultat za naslednje leto, ko se spremenijo pravila. Med sezono poleg svetovnega pokala na drugih tekmah ne bom startal.«

Kdo odloča o tem, na katerih slalomskih tekmah boste na startu?

»To, da ne startam na vseh tekmah, je odločitev trenerja, se pa o tem pogovoriva. Na srečo smo dobro izbrali tekme. V Saalbachu bi bilo z mojo številko nemogoče doseči dober rezultat, v Madonni pa je, kakor smo videli, veliko višjih številk uspelo priti naprej. Na srečo sem to izkoristil.«

Po novem letu bo slalom v Zagrebu. Boste na startu?

»Če bo proga dobra, bom zagotovo na startu, še posebej po tej dobri uvrstitvi na zadnji tekmi. Je pa tako, da ko si na startu, se s pogoji ne smeš obremenjevati.«

Bo zaradi tega rezultata kaj več slalomskega treninga?

»Še vedno bo največji poudarek na veleslaomu. Bom pa zagotovo, če se bo le dalo, naredil tudi kakšen slalomski trening. Pred Madonno ga je bilo res zelo malo, pa sem vseeno dobro smučal. Na slalomskih tekmah si ne nalagam večjega pritiska in zato se mi je morda tudi lažje sprostiti. Sem pa letos slalomsko formo dvgnil na višji nivo, na treningih sem se dobro vozil. Vedel sem, da sem lahko dober tudi v slalomu, a z mojo številko je potrebna tudi sreča.«

Kako umirite misli na vaš največji uspeh, kako poskrbite za sprostitev?

»Ko sem doma, skušam odklopiti od smučanja, se spočiti. Sezona je dolga in razmišljanja o smučanju bo še zelo veliko. Ta rezultat je zagotovo dober, ko pridejo treningi, tekme, pa se je treba osredotočiti na smučanje. Zaradi te zmage se kaj preveč sprostiti ne smem.«

Kakšni pa so vaši letošnji prazniki?

»Za božič klasično z družino, večerja... Za novo leto bomo sicer doma, a gremo potem hitro naprej na naslednje tekme.«

Ste imeli v domačem kraju že sprejem?

»Ne še. Mislim, da bo bolj primeren trenutek ob koncu sezone, ko bo več časa. Čestitk pa je bilo seveda veliko. Po Vodicah in okolici so postavili tudi plakate s čestitko in mojo sliko. Vsi so veseli in ponosni.«

Do konca sezone je še veliko tekem. Kako obdržati formo na visokem nivoju?

»Mislim, da sem lahko na večini tekem med najboljšimi. Naslednja je Adelboden. Lani sem bil tam peti. Teren mi ustreza, bomo videli, kakšni bodo pogoji. Optimalno se bom prpravil in iztržil največ, kar se da. Treba bo še naprej dobro trenirati, vsak trening skušati izpeljati optimalno. Z dobrim rezultatom dobiš še dodatne energije in je lažje zdržati sezono do konca.«

So pričakovanja višja tudi za svetovno prvenstvo?

»Apetiti so sedaj zagotovo visoki. Že prej so bili, a dokler ne dosežeš kakšnega vrhunskega rezultata, ni toliko realno razmišljati o najvišjih mestih. Za svetovno prvenstvo se ne obremenjujem toliko z rezultatom, kot bom skušal biti osredotočen na samo smučanje.«

Kako pomembna pa bo tekma v Kranjski Gori, ki bo na vrsti marca?

»Vsako leto je zame Kranjska Gora eden izmed vrhuncev sezone. Če bi izbiral med prizorišči, kje bi osvojil stopičke ali zmagal, bi zagotovo izbral Kranjsko Goro. Tam si želim vrhunsko odsmučati in pokazati, kar zmam. Želim si vrhunske uvrstitve.«

Žana Kranjca sta pri sedmih letih starša vpisala v Smučarski klub Domžale, da ga tam naučijo osnov smučanja, da bi lahko samostojno smučal na družinskih dopustih. V osnovni šoli je poleg smučanja treniral judo, spogledoval pa se je tudi z atletiko in se uspešno udeleževal šolskih tekmovanj. Od desetega leta je član Smučarskega društva Novinar.

Zanimivosti

Priželjc je še vedno eksotika

Igor Jagodic živi za kuhinjo in svoje goste. Prihaja z Visokega pri Kranju. Njegova kuharska pot se je počasi, a vztrajno vzpenjala. Od leta 2012 ga najdemo v grajskem stolpu Ljubljanskega gradu, kjer je prva kuhalnica restavracije Strelec. Letos je Slovenija dobila tudi slovensko samostojno izdajo svetovno priznanega kulinaričnega vodnika Gault&Millau, ki je Jagodicu podelil prestižni naziv chef leta 2019.

Alenka Brun

Igor Jagodic / Foto: Tina Dokl

Že ko je bil Igor Jagodic v srednji šoli, še vedno ni bil preveč navdušen nad izbranim poklicem kuharja.

»Takrat še ni bilo neke visoke kulinarike. Ni bilo restavracij, katerih kuharji bi bili izpostavljeni, bi bili zvezdniki. Čeprav se mi je zdel poklic kot tak v redu,« pove.

Po končani gostinski šoli je takoj sledilo pripravništvo na JGZ Brdo, kjer je spoznal Andreja Goljata, ki ga je s svojim pogledom in kuhinjo navdušil. Igorjevo popotovanje v svet kuhanja je dobilo nov zagon.

Po odsluženi vojaščini je nadaljeval v tej smeri: odločil se je za študij na višji strokovni šoli, vmes pa pomagal še v piceriji. Pravi, da je bilo super.

Po končanem študiju se je vrnil na Brdo, ostal eno leto, potem je odšel v Ljubljano. Tu se je pri prvi ponujeni službi nekaj zalomilo in tako je sprejel delo pomočnika šefa kuhinje v takratnem hotelu InterContinental, današnjem Levu. Kasneje je nekaj časa kuhinjo tudi vodil. Potem je prišlo povabilo na Bled; najprej za šefa kuhinje šolskega hotela Astoria. Po dveh letih je sledil Grand hotel Toplice, zgodba se je nadaljevala z Vilo Bled, pred šestimi leti pa se je vrnil v Ljubljano: za šefa kuhinje v restavracijo Strelec na Ljubljanskem gradu, kjer »domuje« še danes.

Jedi po naročilu

Da so jedi Igorja Jagodica začele dobivati njegov podpis, je trajalo kar nekaj časa. Kot je omenil, se je nad kuhinjo resnično začel navduševati, ko je spoznal kuharskega mojstra Goljata.

»Izjemno je bilo spoznavanje, kaj vse lahko iz hrane narediš. Takrat pač nisem toliko spremljal tujine, bolj me je zanimalo, kaj se dogaja na domači kulinarični sceni. Potem sem sčasoma pokazal zanimanje tudi za tujino, in ko je prišla prva priložnost, sem jo izkoristil – tako v smislu študija kot tekmovanj.«

Meni, da je bil zanj največji preskok, ko je iz Toplic odšel v Vilo Bled. »V Grand hotelu Toplice smo imeli zelo dobro restavracijo, vendar je ponudba a la carte oziroma po naročilu predstavljala le njen majhen del. Še vedno smo se najbolj posvečali bifeju, skupinskim menijem. Takrat sem bil tudi še v slovenski kuharski reprezentanci. Razmišljal sem bolj o tem, kako mora biti hrana videti, kakšne so privlačne bifejske plošče; ko pa sem prišel v Vilo Bled, sem se znašel v hotelu, kjer je bila restavracija le a la carte. Pristal sem v popolnoma drugačnem svetu in začel intenzivneje spoznavati kuharski svet okoli sebe in izven naših meja. Prvič sem šel tudi na izobraževanje v tujino – k Alainu Ducassu, potem v Nomo na Dansko. Takrat sem bil star trideset let in sem bil za današnje čase kar pozen. Danes ima mladina že takoj po srednji šoli možnost, da spozna svetovno kulinariko do potankosti. Naša generacija je začela s tem kasneje. Ampak dobro; imel sem možnost, da vidim nekaj najboljših restavracij po svetu, naučil sem se veliko in kuhinja v Vili Bled je hitro napredovala, dosegla nivo ter postala prepoznavna.«

Recepte si zapisuje

»Najprej naredim jed v glavi. Ko že točno vem, kakšen bo njen videz, se je lotim in jo dodeljujem toliko časa, dokler ni dovolj dobra za na mizo. Tik preden pa gre jed na jedilni list, si zapišem še recept. Tako da si z njim lahko pomagajo tudi kuharji, ki delajo v moji kuhinji. Sploh kar se tiče omak in sladic je receptura pomembna, ker tam moraš biti res natančen.«

So pa tako recepti kot sestavljanje jedilnega lista časovno rahlo pogojeni z njegovim razpoloženjem. Včasih je dovolj le pot iz Ljubljane na Gorenjsko, včasih pa za eno ali drugo Jagodic potrebuje teden dni ali celo več.

Pozabljeni kosi mesa

Tisti, ki so okusili njegove jedi, radi povejo, da so bili navdušeni nad predjedjo, pa sladica je bila spet izvrstna; ali da so kot glavno jed okušali že pozabljeni kos mesa, ki ga jim je chef Jagodic postregel na moderen način – in da je bila pa jed res odlična. Sem in tja ga je včasih celo kdo primerjal z znamenitim kuharskim mojstrom Hestonom Blumenthalom, ki je znan po tem, da rad eksperimentira. Smeje pojasni: »Ko sem začenjal, je bila zelo modna molekularna kuhinja, a sčasoma spoznaš, da je včasih škoda posvetiti toliko in toliko ur dela v kuhinji, da nekaj oblikuješ, narediš do te mere, da je mogoče krožnik le malce lepši, na okus pa vloženi trud niti nima vpliva. Sedaj mi je bolj pomembno, da je hrana na krožniku okusna; pri samem videzu jedi na krožniku pa sledim občutkom.«

Ko je bil Igor v Nomi, se je srečal z zanimivimi mesnimi okusi. »Priželjc je pri nas še vedno lahko rečem bolj kot ne eksotika. Včasih je bil izjemno priljubljen, danes ga pa še v mesnici težko dobimo. Ko sem prišel v Nomo, tam lepih kosov mesa sploh niso prodajali. Imeli so goveji file in še tega le za neko njihovo značilno jed. Kar so stregli toplih jedi, so bile glavne zvezde svinjski rep, goveja lička, volovski rep … – same take svari. Tako sem videl, da če je vse to pravilno pripravljeno, je lahko izjemno okusno. Kar pa seveda pomeni, da tovrstne jedi zahtevajo veliko časa in znanja. Ni dovolj, da jed skuhaš in postrežeš. S tem je res veliko dela, a na koncu lahko nastanejo noro dobre jedi.«

Chef leta 2019

Restavracijo Strelec obišče ogromno tujcev, a tudi slovenskih gostov ne manjka. Večina se odloča za degustacijske menije, jedilnega lista sploh ne pogledajo. »Morda imamo srečo, da smo ena takih restavracij, kamor ljudje pridejo z namenom; vedo, kam pridejo.« Strelec pa spada tudi med restavracije, ki jim je Gault&Millau Slovenija 2019 podelil štiri kuharske kape, Jagodica pa izbral za chefa leta 2019. V vodniku so zanj zapisali, da je velik estet, njegovi krožniki pa ponazarjajo stičišča med Alpami, Jadranom in Panonijo – preteklost se združuje z moderno tehnologijo, saj Jagodic nenehno razmišlja o prepletanju tradicije in novega. Je velik kuharski mojster, ki živi za kuhinjo in svoje goste in pooseblja vse vrednote, za katere se zavzema Gault&Millau.

Igor naziva ni pričakoval, tako se ga je razveselil še toliko bolj, ve pa, da ta s seboj prinaša tudi precejšnjo odgovornost. »To je velika potrditev, da smo na pravi poti; a obenem tudi obveza. Mislim, da že prihajajo gostje, ki nas do sedaj niso poznali. Marsikdo pride ali bo prišel tudi zato, da bo z veseljem rekel, da vseeno nismo tako dobri, kot nas hvalijo. In ravno zato moramo sedaj dokazati, da smo dobri oziroma moramo biti še boljši.«

Zanj je kuhanje način življenja

Kuharski poklic s seboj prinaša prav poseben izziv: usklajevanje zasebnega življenja s profesionalnim. Jagodic poudari, da je izjemnega pomena, da te življenjski partner razume, te podpira. »Dobro je, da se veliko družimo s kuharskimi kolegi, tako da je žena v stiku z drugimi ženami kuharjev, da vidi, da vsi nekako živimo na podoben način, da drugače enostavno ne gre: da mi služba vzame ves dan – in tudi ko nisem v službi, se včasih pojavi ogromno dela, ravno tako povezanega s službo. So meseci, ko si prost kakšen dan več, in če imaš za seboj dobro ekipo, potem lahko načrtuješ dopust celo vnaprej.«

Jagodic sodeluje tudi s srednjo gostinsko šolo v Ljubljani, kjer enkrat na teden poučuje kuharstvo, če ga povabijo, pa preživi kakšen dan tudi v kuhinjah drugih strokovnih gostinskih višjih šol.

Silvester bo deloven

Tudi letos bo njegov zadnji večer v letu deloven, je pa božični večer preživel v krogu družine oziroma se prepustil taščini kuhinji. »Včasih, ko sem bil prost, sem veliko kuhal tudi doma, sedaj – če se le da – to prepustim drugim.«

Zanimalo nas je še, ali ga je kdaj zamikalo, da bi ostal v tujini; in tudi o tem smo ga povprašali, ali bi se na primer odzval na povabilo kakšnega hotela – recimo v tropih – če bi ga povabili v svoje vrste.

»Sicer rad eksperimentiram, okušam, rad imam vse kuhinje, a v tej smeri nisem nikoli razmišljal, ker uživam v surovinah, s katerimi delam v Sloveniji.«

Če bi nehal kuhati, ne ve, kaj bi počel: »Če ne bi bil kuhar, niti ne vem, kaj bi bil drugega … Tovrstnega življenja se resnično navadiš.«

Jutranja juha

Ko smo Igorja Jagodica vprašali, kaj bi svetoval za praznično pa tudi posilvestrsko razpoložene jutranje želodčke, nam je zaupal recept za zanimivo jutranjo juho v stilu znanega koktajla Bloody Mary. Recept je za štiri osebe. Potrebujemo pol čebule, žlico olivnega olja, žlico paradižnikove mezge, 0,8 litra paradižnikove omake, liter zelenjavne juhe (lahko goveja ali piščančja), timijan, lovor, tri žlice vodke, sol, poper, sladkor, tabasco, 125 gramov kisle smetane in sredinski del stebelne zelene. Čebulo olupimo, nasekljamo in jo prepražimo na olju. Dodamo mezgo in jo malo prepražimo, zalijemo s paradižnikovo omako in dobro premešamo. Zalijemo z juho, dodamo začimbe in kuhamo približno štirideset minut. Zmeljemo s paličnim mešalnikom, po potrebi še enkrat začinimo in juho odstavimo s štedilnika. Vanjo umešamo vodko (juha po tem ne sme več vreti), jo nalijemo v krožnike in garniramo oziroma dekoriramo ali okrasimo z žlico kisle smetane, ki jo prej malo razmešamo, ter palčko ali dvema oprane stebelne zelene.

Na robu

Čistilo v juhi, 1. del

Ne vdam se!

Milena Miklavčič

usode

Mija je borka. Hoče biti drugačna od svoje mame, ki jo je v času balkanskih vojn »za nekaj dni« pustila pri sorodnikih, potem pa je za njo izginila vsaka sled. Danes živi nekje v Skandinaviji, kjer ima novo družino. Za hčerko, ki je v vojni izgubila tudi očeta, ji ni več mar.

Na otroštvo in odraščanje ima lepe spomine. Pri teti, ženski, ki je bila iz iste vasi kot njena mama, ji ni bilo nič hudega. Teta je bila poročena z domačinom, rudarjem, ki je kasneje zaradi odpuščanja izgubil službo. Živeli so sicer skromno, a srečno. Bratranca sta bila njena zaščitnika.

»Ne spomnim se enega samega žalostnega dne, da bi mi bilo tako hudo, da bi želela umreti. Morda kdaj ob rojstnem dnevu, ko sem hrepenela po maminem voščilu. A so tudi ta hrepenenja s časom izginila in je nisem več pogrešala,« pripoveduje Mija.

»Ko sem bila stara 18 let, sem si po dogovoru s teto spremenila priimek. Prevzela sem njenega, kar jo je zelo osrečilo. Maturo sem naredila z odliko. Za nagrado sem dobila kar nekaj denarja. Z bratrancem Rokom sva se odločila, da me spremlja na poti, nekakšnem romanju, ki sem ga morala opraviti. Z letalom sva poletela na Dansko, potem pa sva najela avtomobil – Rok je že imel vozniško dovoljenje – in se preko zanimivega mostu, ki je nekaj časa speljan tudi pod morjem, odpravila na Švedsko. Teto je zelo skrbelo za naju, nenehno sva se ji morala javljati z SMS-i.

Nekako sva mislila, da so tudi tam razdalje med posameznimi kraji in glavnim mestom Švedske podobne našim – slovenskim! O, kako sva se motila! Vozila sva se ure in ure, pa se nama je zdelo, da nisva še nikamor prišla! Mama je živela v nekem kraju, ki je bil še okoli sedemdeset kilometrov severneje od Stockholma! Vsega skupaj sva prevozila okoli osemsto kilometrov! Ko sva prišla v mesto, tik ob jezeru, kjer naj bi živela moja mama, sva bila na smrt utrujena. Najprej sva si poiskala prenočišče, saj sva eno noč prespala kar v avtu. Ni bilo poceni, a nič hudega. Bila sem trmasta kot konj, na vsak način sem jo želela videti. Malo pred peto popoldne sva vzela taksi in se odpeljala na naslov, ki sem ga imela. Ko smo se peljali mimo trgovine H&M, sva se z Rokom spogledala. Počutila sva se kot doma. Ustavili smo se pred nekim blokom, ki je bil obložen z živo rdečo opeko. Čez cesto je bil park in otroško igrišče. Zdelo se nama je, kot bi bila v bližini kakšna šola. V tistem trenutku, ko sem bila polna čustev, bi najraje sedla nazaj v taksi in se odpeljala domov. Grozno sem se počutila. Rok me prime za roko in mi jo stisne. S tresočimi nogami sem stopila do vhodnih vrat in pozvonila. Čez nekaj dolgih trenutkov se nekdo oglasi. Sklepala sem, da je vprašal, kdo je. V maminem materinem jeziku sem odgovorila, da ima obisk iz rodnih krajev. Ko sem to rekla, je nastala tišina. Čakala sva še več kot pol ure, a nikogar ni bilo, ki bi nama prišel odpret vrata. S sklonjeno glavo sem se vdala. Vrnila sva se malo po osmi uri. Sonce je bilo še visoko, saj naj bi zašlo šele veliko pozneje, okoli enajstih. Usedla sva se na klop in ponovno čakala. Ničesar nisva imela izgubiti. Tega, kar se je dogajalo v mojem srcu, ne znam opisati. Bil je nekakšna mešanica med radovednostjo, žalostjo, bolečino, jezo, hrepenenjem. Leta in leta sem si dopovedovala, da mi je vseeno zanjo. Na tisti klopi sem začutila, da sem lagala. Vedela sem, da ne bom mirna, dokler je ne vprašam, zakaj me je pustila, zakaj ji ni več mar zame. Nisva imela sreče. Skozi vrata ni ne vstopil ne izstopil nihče, ki bi bil podoben moji mami. Noč je potem minila brez sna. Do ranega jutra sem se premetavala v postelji kot riba na suhem. Okoli šeste ure sva se brez zajtrka izmuznila iz hotela. ''Samo še tokrat, potem greva domov,'' je bil odločen Rok. Imela sva srečo. Malo pred sedmo uro se je skupaj s še tremi drugimi pri vratih prikazala moja mama. Bila je ravno takšna kot na fotografiji, ki sem jo imela pri sebi. Stopila sem do nje in jo nagovorila. Prebledela je in me odrinila. ''Kdo ti je dovolil, da me špijoniraš?'' je siknila. Potem je dvignila roko, kot bi me želela udariti, a tega ni storila. Brez besed se je obrnila in stekla nazaj v blok. Čez nekaj trenutkov se je vrnila. V roki je imela ovojnico, v kateri je bilo okoli deset tisoč kron. ''Pusti me pri miru! Če se še kdaj prikažeš, te bo moj mož ubil,'' je še dejala in odhitela.

Od takrat je minilo že veliko let. Z Rokom sva se vrnila domov – kako, me ne sprašujte. Doštudirala sem, imela sem kar nekaj nesrečnih partnerskih zvez. Srečanje z mamo se je neizbrisno zapisalo v mojo dušo. Ne da bi se tega zavedala, sem iskala partnerje, ki so imeli otroke že iz prejšnjih zvez. Zdelo se mi je, da jim moram nadomestiti mamo. Nekaj mi je govorilo, da ženska, ki se loči, ki ne skrbi za otroke in se zanje ne žrtvuje, ni dobra mama. Da bi bili predsodki še večji, sem nekaj časa delala tudi na neki osnovni šoli. Kaj vse pa človek tam doživi! Počutila sem se, kot bi bila zaznamovana. Želela sem ''reševati svet'', delati dobro na vsakem koraku. Je ni bilo dobrodelne akcije, da ne bi sodelovala! Ves čas sem si govorila ''ne bodi kot mama'', bila sem kot obsedena s to mislijo. Moja draga teta me je imela preveč rada, da me ne bi podpirala. Še zmeraj pa je imela nekaj zvez in poznanstev, ki so bila dovolj nevtralna, da so o moji mami povedali to in ono. A nisem hotela poslušati. Brigalo me je! Zame je bila izmeček, za nobene olajševalne okoliščine nisem hotela niti slišati!

Po drugi strani sem na lastni koži doživljala, da tudi tu, med nami, živijo ženske, ki so odpovedale kot matere. Ko sem se pogovarjala s prijateljicami, sem poslušala grozljive zgodbe! V bistvu bi se na tem mestu moja zgodba morala šele začeti, a se mi je zdelo, da moram vse to okoli potovanja na Švedsko povedati prej, če hočem, da me boste razumeli.

V glavnem: imam fanta, Igorja, ki je s seboj pripeljal majhno deklico. Uradno bi moral biti otrok pri mami, a ni. Zanj enostavno nima časa. Kljub temu ji Igor daje skoraj polovico plače za preživnino, odplačuje pa tudi polovico kredita, ki sta ga vzela za nakup stanovanja. Svojemu deležu se je Igor odpovedal v korist hčerke. Iz dneva v dan bolj me jezi, ker je, ko beseda nanese na bivšo partnerko, slep, trapast in gluh. Za vsako napako, ki jo ženska naredi, ima tisoč opravičil. Skoraj zmeraj, ko denimo deklico peljem nazaj k njeni mami, čakava v avtu pred blokom, kjer stanuje, tudi po uro in več. Enostavno ne pride po otroka, četudi bi morala biti deklica že zdavnaj v postelji. Nekajkrat sem se po enournem čakanju obrnila in se odpeljala nazaj, a potem je bil ogenj v strehi! Ženska je trdila, da se je zamudila ''tri minutke'', jaz pa, da sem jo čakala uro in deset minut! Igor je včasih na robu z živci. Moje vztrajanje ob pravi resnici mu gre zato še dodatno na živce. Punčka, ki je zelo srčen otrok, se pri mamici uči grdih in prostaških besed, preklinjanja. Nekaj časa je obiskovala tudi otroškega psihiatra, a je njena mamica terapijo prekinila, češ da je škoda denarja. Najlepše je bilo med poletnimi počitnicami, ko je bila mala ves čas pri nama. Bilo je nepozabno, saj smo bili kot družina. Pred dnevi, ko je spet prišla k nama, je bila zelo spremenjena. ''Če mi daš pet evrov, te bom imela rada, drugače pa ne!'' mi je dejala. Skoraj bi me kap. ''Kdo te je to naučil?'' me je zanimalo. Usedla se mi je na kolena in me objela z ročicami okoli vratu. ''Mamin fant.'' Izvedela sem, da enako reče tudi sošolcem. Kar zjokala bi se, tako mi je bilo hudo. Iz dneva v dan bolj sem spoznavala, da bivša prek otroka nagaja Igorju. Pri kosilu je denimo vzela kozarec in ga namenoma vrgla na tla, da se je razbil. Odprla je okno, da je papiga zletela na svobodo. Zalotila sem jo, ko je čistilo za posodo hotela zliti v juho ... Potrpežljivosti, vsaj z moje strani, je bilo konec. Pritisnila sem na Igorja, da se skupaj z nekdanjo partnerico odločita za obisk pri svetovalki. Tako ni več moglo iti naprej ...«

(Konec prihodnjič)

Stane Rape in začetki slovenskega letalstva

Peter Colnar

Leta 1918 je ob razpadu Avstro-Ogrske v Sloveniji prišlo do ustanovitve prve slovenske letalske vojaške enote ljubljanske letalske stotnije. Med ustanovitelji letalske enote, ki je delovala tudi v bojih za slovensko severno mejo, je bil tudi letalec Stane Rape, ki se je rodil 29. 12. 1898 na Olševku pri Šenčurju.

Študiral je na ljubljanski filozofski fakulteti. Leta 1922 je doktoriral. Kot športni pilot akrobat in učitelj letenja ter organizator v letalstvu je med vojnama pospeševal klubsko dejavnost. Bil je dolgoletni tajnik slovenske letalske organizacije, se ukvarjal v letih 1928–1933 z gradnjo domačih letal, izgradnjo letališča v Ljubljani in jadralnega središča na Blokah. V letih 1933–1941 je bil predstavnik letalske družbe Aeroput in vodja letalskega centra v Ljubljani, s katerega so slovenski letalci vzpostavili prve mednarodne povezave v zračnem prometu.

Dr. Sandi Sitar je opisal dogodke, povezane z začetki slovenskega narodnega letalstva ob razsulu habsburškega cesarstva, ko je razpadla tudi avstro ogrska armada. Ko so se slovenski vojaki vračali domov, je večji del slovenskih letalcev takoj pomislil, kako zavarovati svojo pravkar osvobojeno domovino. Proti domu so se odpravili, če je bilo le mogoče, z letali. V Ljubljani in tudi v Mariboru so se prostovoljno vključili v tamkajšnji eskadrilji. To je bila prva enota, ki je nastala v kasneje oblikovani Jugoslaviji. V začetku je imela bolj slovenski kot jugoslovanski značaj.

Prvi letalec ljubljanske eskadrilje je postal narednik Mirko Plehan, ki je bil ob koncu vojne učitelj letenja v Celovcu. Prvega novembra 1918 je vzel iz zastraženega hangarja letalo. Pri tem so mu pomagali njegovi letalski učenci, večinoma slovanskega rodu. Skozi meglo in oblake je priletel nad Kranj in nadaljeval v nizkem letu do Ljubljane. V Šiški, kjer je stanoval, se je spustil na travnik. Ker je imelo letalo avstrijske oznake, je pilota pričakala nič kaj miroljubna skupina, s katero je bil tudi letalski poročnik Stane Rape, v naslednjem obdobju pomembna oseba za razvoj slovenskega letalstva. Drugi dan sta z Rapetom med poletom nad Lescami odkrila zapuščeno letalo in ga naslednjega dne pripeljala v Ljubljano. S tretjim letalom se jima je tam pridružil poročnik Franc Žarn. Naslednje letalo so dobili v Logatcu. Med prvimi piloti, ki so stopili v ljubljansko eskadriljo, našteva Plehan še Hirša, Grampovčana, Hauptmana, Kosa, Colnarja, Turka, Kvedra, Skoporca, Ramorja, Pohlina, Novaka, Legata, Pešla ... Ljubljanska in iz nje nastala mariborska eskadrilja sta sodelovali na koroški fronti v bojih za slovensko severno mejo.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Kranju se je 24. 12. 1882 rodil dermatovenerolog Pavel Šavnik. Bil je dekan zagrebške medicinske fakultete. Iznašel je suho sterilno »Šavnikovo iglo«.**
- **Na Jesenicah se je 25. 12. 1880 rodil jezikoslovec Janko Pretnar. Kot predsednik Jugoslovanske matice je bil leta 1925 med ustanovitelji Manjšinskega inštituta.**
- **V Stiški vasi pri Cerkljah na Gorenjskem se je 28. 12. 1839 rodil časnikar Ivan Železnikar. Od 1882 je bil urednik pri Slovenskem narodu v Mariboru.**

GG +

Razgledi

Novoletni spomin

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Novoletne čestitke obujajo spomine. Nostalgične. Vesele. Popotne. Na novoletni čestitki, oddani v Bremnu, ni običajnega božično-novoletnega motiva, ampak zasreženi Worpswede. To je vas, 28 kilometrov oddaljena od Bremna, ki jo zaznamujeta slikarstvo in umetna obrt. Kraj, ki ga ljubim že trideset let. Tu je bila leta 1905 ustanovljena prva znana nemška slikarska kolonija. Pod prijateljičino čestitko je tudi pripis: Glavni glasbeni direktor bremenske filharmonije je tvoj rojak Marko Letonja! Krasno!!! – O, sem ga videla dirigirati v Ljubljani – pred leti. Tisti novoletni dan v Worpswedeju je bil leden. Bilo je 13 stopinj pod ničlo brez snega. A vse je bilo v srežnih kristalih. »Pogret se gremo na postajo!« je rekla Ingrid, ko smo zapuščali Veliko dvorano umetnosti. Mene pa je prešinilo, da bi sedla raje h kakšni peči. Ingrid je nadaljevala: »Pred sto leti je bil Teufelsmoor (Hudičevo barje) od boga pozabljena pokrajina, obljudena z revnimi rezači šote. Zato je na razstavljenih slikah videti veliko človeških stisk v mrazu severa in tudi nostalgičnih pomladnih predvečerij in prostranega neba.

Postaja Worpswede se je zasvetila v prvem mraku, njena marelična barva je obljubljala toploto. HaWe (okrajšava za Hans-Wilhelm), Ingridin mož, je pojasnil, da je zadnji vlak pripiskal na postajo leta 1978, nato pa so v njej uredili restavracijio. Na nekdanjem okencu za prodajo vozovnic je bilo napisano I., II. in III. razred. Natakar nam je pojasnil, da je I. razred, ki je ves v belem, že zaseden. Bi se zadovoljili z II. razredom? Tam je zelo glasno, mi pa bi se radi pogovarjali. In pristanemo v III. razredu. Prasketanje iz kamina v II. razredu se preseli v naše skodelice, ko se v vročem čaju s pokljanjem topijo »kluntjes« koščki belega in rjavega kandis sladkorja. Pitje čaja po vzhodno frizijsko je obred. Srebrn pribor, tenak porcelan z vzhodno frizijsko skoraj bordo rdečo vrtnico na obodu skodelic in na dnu. Roke se mi pogrejejo, ko z dlanmi objamem skodelico. Ko nam prinesejo še prosojno ognjeno vodo, smo kmalu ogreti. Vprašam, kako da sta kraj in galerija tako obiskana na novoletni dan. »Worpswede ima veliko občudovalcev. Nekatere očara barje, druge idilika v toplejših letnih časih. Če sva sama za novo leto, vedno prideva semkaj. Ampak takega sreža kot je letos, pa še ne,« zatrdi HaWe. Seveda imajo na postaji tudi spominkarnico s čaji, drobnimi pejsaži in porcelanom. Mama zbira lepe skodelice in bo vesela frizijske vrtnice. Skodelica je še cela. Dolgoletno prijateljstvo tudi.

Solata »fjord«

Za 2–3 osebe potrebujemo: *100 g motovilca, 150 g prekajenega lososa, 80 g zrn granatnega jabolka, 1 limeto, oljčno olje, 1 žličko medu, sol, poper, narezan drobnjak, 100 g kozjega sira, črn kruh, lahko je tudi ajdov z orehi.*

Motovilec očistimo, operemo, osušimo! Losos narežemo na trakove. V skledi zmešamo motovilec, losos in zrna granatnega jabolka. Preliv napravimo iz soka limete, oljčnega olja, soli, popra in pridamo žličko medu ter prelijemo solato. Kozji sir nadrobimo in posujemo po solati. Ponudimo s črnim kruhom.

Pa dober tek.

Vaš razgled

Ena velikih pridobitev zadnjih let v igralskem ansamblu Prešernovega gledališča je igralec Blaž Setnikar. Z odličnimi vlogami, ki jih je na kranjskem odru nanizal v zadnjih letih, je pri publiki že dobil svoje mesto. Svojo igralsko potenco in izjemno energijo razdaja tudi v predstavi Ob zori, v kateri med drugim ..., no, kaj počne, uganite kar sami. Če pozorno pogledate, boste ob Blažu, ki s cvetjem po bučnem aplavzu odhaja z odra, videli dolgo »mizo« in ob robu te elektromotor, ki nečemu služi. Uporabite domišljijo ali pa, kar je še bolje, oglejte si odlično predstavo v katerem od prihodnjih večerov. I. K. / Foto: Tina Dokl

Tako kratke seje občinskega sveta, kot je bila prva, ustanovna ne v Škofji Loki ne kje drugje najbrž v naslednjih štirih letih ne bo več. In tudi tako enotne ne, ko so vsi svetniki soglasno dvignili zelene lističe za potrditev svojih mandatov. Si pa vseeno želimo, da bi bili večkrat tako enotni, če že odločitev ne morejo sprejemati na hitro in kratko. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (466)

Knjižno leto 2018

Miha Naglič

Zadnji knjižni podlistek v tem letu naj bo malo drugačen. To pot ni predstavitev ene od novih knjig, ampak inventura slovenskega knjižnega leta 2018. Kaj je bilo v svetu knjige najbolj vidnega? Društvo slovenskih pisateljev je dobilo novo predsednico – Aksinjo Kermauner, nasledila je Iva Svetino. V drugi polovici leta so umrli trije izmed najbolj vidnih književnikov. Dne 22. avgusta je umrl književnik, univerzitetni profesor, politik in diplomat Andrej Capuder, le dan za njim pa še Ciril Zlobec, kraški pesnik, pisatelj, publicist, prevajalec, novinar, urednik in politik. Dva meseca za njima, 23. oktobra, se je poslovil še Alojz Rebula, eden izmed najvidnejših slovenskih književnikov v Italiji. Naslednje, kar nas tu zanima, je vprašanje, kdo so avtorji, ki so letos za svoja dela prejeli najprestižnejše literarne nagrade. Prešernovo nagrado za življenjsko delo je prejel Boris A. Novak za Vrata nepovrata, monumentalni epos v treh knjigah. Kresnika, že svojega četrtega, je dobil Drago Jančar za roman In ljubezen tudi. Z Jenkovo nagrado je bil nagrajen Tone Škrjanec za pesniško zbirko Dihaj, Rožančevo nagrado za zbirko esejev Bleda svoboda pa je prejel Jasmin B. Frelih. Društvo slovenskih književnih prevajalcev (DSKP) je letošnjo nagrado Radojke Vrančič za posebno uspele prevode podelilo Sari Virk za prevod dveh del – Drugo nebo Maria Benedettija (2017) in Zgodbe, basni, utrinki Augusta Monterrosa (2017). Diana Pungeršič je dobila Stritarjevo nagrado za mlade in obetavne kritike. Tu je še večernica, nagrada za najboljše mladinsko delo, dobila jo je Anja Štefan za pesniško zbirko Drobtine iz mišje doline. Mira, nagrada Ženskega odbora Slovenskega centra PEN, je pripadla Stanislavi Chrobakovi Repar, zlatnik poezije pa Bini Štampe Žmavc. Časo nesmrtnosti (»velenjica«), nagrado za vrhunski desetletni pesniški opus, je prejel pesnik Iztok Osojnik. Schwentnerjeva nagrada je šla v roke Tinetu Logarju, Sovretov nagrajenec je bil Uroš Kalčič. Knjiga leta na 34. Slovenskem knjižnem sejmu je postal stripovski album Ivan Cankar: podobe iz življenja avtorjev Blaža Vurnika in Zorana Smiljanića. In ne nazadnje: Florjan Lipuš, pisatelj iz avstrijske Koroške, je postal prvi Slovenec z veliko avstrijsko državno nagrado ... (Povzeto po MMC RTV SLO). Sicer pa je slovenski knjižni svet najbolj zaznamovala stota obletnica smrti Ivana Cankarja. Priporočamo branje knjig, ki so izšle ob tej obletnici, in seveda ponovno branje Cankarjevih izvirnih del, razpetih med Erotiko (1899) in Podobami iz sanj (1917).

Ivan Cankar, Zbrano delo, izšlo v 30 knjigah v letih 1967–1976, DZS, Ljubljana

GORENJCI ZAVZELI ODER

V nedeljo se je zaključila sedma sezona televizijskega šova Slovenija ima talent. Letos smo imeli Gorenjci kar nekaj predstavnikov. V finale sta se uvrstila dva in oba na koncu pristala v superfinalu: pevec Tilen Lotrič iz Besnice pri Kranju ter učiteljica akrobacij in plesa ob drogu iz Bohinjske Češnjice Tjaša Dobravec. In letos je šla zmaga v ženske roke.

Alenka Brun

Tjaša Dobravec je navdušila s čutnostjo in akrobatsko lahkotnostjo, s katero se je lotila novega izziva na spiralnem drogu, ki se je vrtel.

Tilen Lotrič

Matic Cesar je ponovno stal na odru letošnjega šova, kjer je iz rok voditeljev Domna Valiča in Saše Stareta prejel nagrado za poseben letošnji talent.

Žal je zmagovalec šova Slovenija ima talent le eden, saj je Tilen Lotrič izjemen pevec in se je resnično veselil Tjašine zmage, čeprav se je zanjo potegoval tudi sam. Tudi svojega drugega mesta je bil vesel. Vidno je bil vzhičen: »Resnično sem vesel zanjo. Noro ji privoščim. Upam, da bova kdaj skupaj kaj naredila. Morda posnela videospot – karkoli ...«

Tjaša pravi, da zmage ni pričakovala – in ko se je ljudstvo odločilo in glasovalo za talentirano dekle iz Bohinja – so se ji po licih ulile solze sreče. Med smehom in jokom je po razglasitvi odgovarjala na vprašanja novinarjev tudi z vprašanjem, ali je vse to res, da niso le sanje. »Zmage nisem pričakovala, sem še v šoku od veselja in komaj čakam, da pridem domov.«

Tretji Gorenjec, ki je ponovno stal na odru letošnjega šova, je bil še en Bohinjec: Matic Cesar. Navdušil je oba voditelja šova in se uvrstil med nominirance v posebni kategoriji. Osvojil je denarno nagrado in naziv najbolj zabavnega. Za najbolj nevarne točke sta naziv prejeli dekleti iz Dua Kamikazete, talent z osebnimi zmagami pa je postal Ževža.

V velikem finalu pa smo letos spremljali osem pevskih točk, eno zračno-akrobatsko in eno twirling točko. Kdo bo zmagal, je bilo seveda tiho vprašanje in ugibanj ni manjkalo. Precej jih je zmago privoščilo energičnemu inoT-u, ki je navdušil z oponašanjem različnih glasbenikov; spet drugi so bili za pevca Tilna Lotriča, na gledalce v studiu je naredila vtis plesno-twirlinška točka Tima Udoviča, glasno so navijali za pevca Jašo Šabana ... Za naziv najbolj talentiranega letošnje sezone oddaje Slovenija ima talent pa so se potegovali še Tjaša Fajdiga, Tomica Banfić, Liana Piltz, Lara Kramberger in Veronika Steiner. In med desetimi finalisti je glas ljudstva odločil, kdo si zasluži nadaljevanje v superfinale, potem pa tudi, kdo je letošnji zmagovalec. In kot smo že zapisali, je bila izvoljenka ljudstva Tjaša Dobravec, ki nam je v finalni oddaji šova pripravila dih jemajoči nastop, tokrat na vrtečem spiralnem drogu. Čutnost in lahkotnost Tjašinega gibanja ter nežno praznično vzdušje, ki sta ga pričarali glasba in kulisa, so navdušili.

Skozi oddajo sta nas še zadnjič popeljala Domen Valič in Sašo Stare, ki sta tokrat pripravila tudi svojo plesno točko; žirija pa je bila še posebno zanimiva, saj se je Lado Bizovičar odločil, da bo dvojnik Branka Čakarmiša, čeprav je brez las bolj spominjal na Supermanovega nasprotnika Lexa Luthorja v obleki.

Za glasbeno presenečenje oddaje je poskrbela najprej žirantka Marjetka Vovk, ki je stopila na oder in v božičnem duhu zapela venček prazničnih pesmi; potem pa so združili glasbene moči še tekmovalci preteklih sezon – Isaac Palma, BQL, Lina Kuduzović, Luka Basi, Nika Zorjan in Luka Sešek – ter nastopili z božično obarvanim, sicer poletnim hitom Vroče.

Za piko na i pa so poskrbele simpatične in dolgonoge »Božičke«, ki so na željo obeh voditeljev šova žirantom prinesle vsakemu svoj darilni paket, v katerem je bil božični pulover: za vsakega žiranta svoje barve in s svojim zabavnim motivom. Pa vesele praznike!

Zmagovalka Tjaša Dobravec v družbi svojega fanta Roela Stiensa iz Belgije

Žiranta Branko Čakarmiš in Lado Bizovičar sta imela tokrat enako frizuro ...

Glasbene moči so združili tekmovalci preteklih sezon – Isaac Palma, BQL, Lina Kuduzović, Luka Basi, Nika Zorjan in Luka Sešek, na fotografiji v družbi z glasbeniki, zakoncema Vovk oziroma žirantko Marjetko Vovk in Raayem.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Teden bo praznično obarvan in na splošno se vas bo držala dobra volja. Seveda se boste čisto zadnje dni spomnili na darila, ki jih še niste uspeli do konca kupiti. Na vas se bo spomnil nekdo, ki ste ga sami že skorajda dali v pozabo.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Ker na pravih prijateljih svet stoji, se boste docela potrudili in se z njimi čim več družili. Skupni interesi in podobno razmišljanje bo pripeljalo do zanimivih projektov. Na službenem področju pa te dni raje ne delajte posebnih načrtov.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Miselno ste stalno na preži, in čeprav ste prepričani, da vam je uspelo misli preusmeriti, če ne drugega zato, da se odpočijete, vam podzavest tako močno deluje in nima smisla, da se prepričujete o nasprotnem. Nekdo vas bo zelo lepo presenetil.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Radi se držite svojega domačega okolja in nič kaj preveč vam ne dišijo potovanja, a tokrat bo zmagala večina in za nekaj dni boste zapustili domače ognjišče. V družbi zanimivih in novih ljudi se boste proti pričakovanju dobro počutili.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Čeprav ste prepričani, da se vam ne more več zgoditi kakšno presenečenje, vas ob koncu tedna oziroma leta čaka prav to. Situacija, v kateri se boste znašli, bo od vas nekako zahtevala, da se čustveno odprete in pokažete, kdo v resnici ste.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Komaj ste dočakali težko pričakovani dopust, že ste ugotovili, da tudi to ni dovolj, da bi se resnično odpočili in zadihali. Potrebujete še kar nekaj dni, da ugotovite, da se vam nikamor ne mudi in da prestavite na manjše obrate.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Ta teden boste ves prosti čas posvetili sebi, ni pomembno, ali z rekreacijo, ki vam veliko pomeni, ali pa s polež avanjem. Vse uradne zadeve vas bodo počakale in ni bojazni, da bi karkoli šlo narobe. Le ne pozabite na vaše najbližje.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Sprememba okolja vam bo zelo odgovarjala in lahko se zgodi, da boste dopust še podaljšali za nekaj dni. Le zakaj ne, saj ne bo prav nobene ovire. Okolica vas bo navdajala s pozitivno energijo in nabrali si boste novih kvalitetnih moči.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Obremenjevali se boste in se spraševali, ali in kaj vse ste pozabili opraviti. Šele ko boste večkrat vse premislili, se vam bo uspelo posvetiti praznikom in vsem čarom zadnjega dneva tega leta. Dobili boste posebno osebno darilo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Niste oseba, ki bi uživala in hrepenela po novostih, saj se radi držite svojega ustaljenega ritma in s tem pričakujete, da nič ne more iti narobe. Ker bodo drugi brez vaše vednosti naredili načrt tudi za vas, vas čakajo sama presenečenja.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
V teh prazničnih dneh vas čakajo razni opravki, ki so seveda prijetni in pozitivni. Vsak dan sproti boste znali poiskati veselje in srečo v duši. Svet je lep in mi z njim. Na področju ljubezni se vam bo izpolnila neka posebna želja.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Žal je tako, da boste morali najprej urediti vse obveznosti, ki ste jih s pridom prelagali, ter pozabili, da se bliskovito bliža konec leta, in šele nato se lahko v celoti posvetite raznim praznovanjem, ki vas čakajo. Zelo boste veseli in presenečeni.

TA JE DOBRA

Izgubljena denarnica

Na Radio Gorenc med oddajo v živo pokliče poslušalec:
»Dober dan, Janko iz Tržiča tukaj.«
Voditelj: »Pozdravljeni Janko, kaj bo dobrega?«
Janko: »Danes zjutraj sem na parkirišču pred trgovino našel denarnico z veliko denarja in dokumenti.«
Voditelj: »Koliko denarja pa je v njej?«
Janko: »Malo več kot štiri tisoč evrov in dve kartici.«
Voditelj: »A se da iz dokumentov razbrati, kdo je lastnik?«
Janko: »Da. To je neki Ferdo Meglič iz Kovorja.«
Voditelj: »In kako lahko gospod pride do vas?«
Janko: »Saj ne kličem zato. Rad bi le, da človeku zavrtite kakšen dober komad.«

Medveda na zimskem spanju

Medveda se odpravljata na zimsko spanje. Ko tako ležita v votlini in opazujeta naravo, prvi reče: »Ima me, da bi enkrat ostal buden čez zimo.«
»Zakaj pa?«
»Zato, ker bi rad videl tiste norce, ki listje nazaj na drevesa obešajo.«

Blondinke iščejo novoletno smrečico

Tri blondinke se odpravijo v gozd po novoletno smrečico. Ves dan jo iščejo in iščejo, a nikakor ne najdejo primerne. Nakar ena izmed njih že precej utrujena in sita iskanja izjavi: »Jaz sem že zelo utrujena in res se mi ne da več iskati smrečice. Dajmo, vzemimo kar eno brez okraskov.«

Dve snežinki

Se srečata dve snežinki.
»Stara, kam pa kam?«
»Mah na Krvavec. Tam je tak mir ... Pa ti?«
»V Koper, delat paniko ...«

LAŽJI SUDOKU

3	4				5			9
		6	7			3		8
	5		9	3			7	
8				6		4	3	
		5	2		1	6		
	7	1		9				5
	9			7	4		8	
7		2			8	9		
5			3				1	6

Rešitev:

5	8	4	3	2	9	7	1	6
7	6	2	1	5	8	9	4	3
1	9	3	6	7	4	5	8	2
6	7	1	4	9	3	8	2	5
4	3	5	2	8	1	6	9	7
8	2	9	5	6	7	4	3	1
2	5	8	9	3	6	1	7	4
9	1	6	7	4	2	3	5	8
3	4	7	8	1	5	2	6	9

TEŽJI SUDOKU

6					1			
5					2		4	
	3		9	8			5	
3		2					8	
7	9		3		5		1	2
	1					9		3
	4			9	7		3	
	7		4					9
			6					

Rešitev:

9	5	3	6	1	8	4	2	7
2	7	1	4	5	3	8	6	9
8	4	6	2	9	7	1	3	5
4	1	5	8	2	6	9	7	3
7	9	8	3	4	5	6	1	2
3	6	2	1	7	9	5	8	4
1	3	7	9	8	4	2	5	6
5	8	9	7	6	2	3	4	1
6	2	4	5	3	1	7	9	8

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Lokalna novica je kraljica

Podarite naročnino na Gorenjski glas.

Časopis izhaja vsak torek in petek in v vaše domove prinaša novice z Gorenjske. Za več informacij pokličite na 04 201 42 41, pišite na: narocnine@g-glas.si ali se oglasite pri nas na Nazorjevi ulici 1 v Kranju.

Gorenjski Glas

SESTAVIL: F. KALAN
PRIPOVEDNO PESNIŠTVO
KARBOLNA KISLINA
STROK. ZA IRANSKO KULTURO
ZIDNA ODPRTINA
IGRALKA MIRANDA
ROK KOSMAČ
KORNER
JUŽNOAMERIŠKO SADNO DREVO
GORENJSKI GLAS
MESTO NA OBALI
PRIPADNIK TAJNE POLICIJE
DRŽAVA V AFRIKI / MUSLIMANSKA HALJA
ČESNALO
PRIPADNIKI UNIATSKE CERKVE
ALPSKI VRH V FRANCIJI
VELIKAN
TINA GORENJAK
POKRIT BALKON
PEVEC PESTNER
OBMORSKO LETOVIŠKO MESTO V ITALIJI
NAŠ PLANINEC (FRANC)
AMERIŠKA PEVKA IN IGRALKA (IRENE)
ČUDODELNIK
NAUK O ENERGIJI
MESTO V DALMACIJI
BOŽJEPOTNIK / PRIPADNIK ŠIITOV
NOVINARKA BRIŠKI
RIM. BOGINJA JEZE / LITURGIČNO OBLAČILO
ALBERTO TOMBA
OBARVANA AROMATSKA SPOJINA / PASTA
VRSTA TKANINE, DŽINS
ŠPORTNIK, KI GOJI ATLETIKO
OGOREK
MESTO V SLOVENIJI / SKLAD. HAČATURJAN
GORENJSKI GLAS
AVKCIJA, LICITACIJA
BAMBUSU PODOBNA TRSTIKA / DUNAJSKI PLES
EMMA THOMPSON / SOPROGA GORBAČOV
VRATA, DURI (ZAST.)
ARALSKO JEZERO / UŠESNI KAMENČEK
SPOJ ROKE S TRUPOM
PEVEC VIDMAR / ULANCI
BARTOLOV ROMAN
JADRANSKI OTOK / GORA V JULIJCIH
ŽIGA ČAKŠ
TELESNI POLOŽAJ
RIBIŠKA VRVICA
SLIKAR SAMOUK
TRGOVSKI DNEVNIK, STRAZZA
JEZA, SRD
TROJANE (LAT. ZAPIS) / MESTO NA OBALI
IZOTOP RADONA (An)
ANJA TOMAŽIN / BICIKLIST
GORENJSKI GLAS
ČELADA S KONICO NA VRHU
POLITIČNO ZATOČIŠČE / SMUČAR EDALINI
PERZIJSKI VLADAR / MODEL VOZILA DAEWOO
PIJAČA IZ HMELJA
REKA NA HRVAŠKEM / TALNA PODLAGA
IRENA VRČKOVNIK
AVIATIK, PILOT / MORSKI RAK
REČNA RIBA, KORESELJ / LISTNATO DREVO
PEVKA FALK / SLIKAR JAKOPIČ
SPORA
ITAL. REŽISER (SERGIO)
ORGAN DRUŠTVA, KOMITE
ŠKARJE ZA REDČENJE LAS
UKRAJINSKI PLES
RISALNA PRIPRAVA / MANJ RODNA PŠENICA
OPTIČNA PRIPRAVA NA PODMORNICI
GNUS / ŠKODLJIVA ŽUŽELKA, BRAMOR
MOČVIRSKA RASTLINA
UREJENOST / MODEL VOZILA KIA
SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI
MESTO NA JUGU FINSKE
AREA, POVRŠINA
MOČAN VETER / POLOŽAJ PRI ŠAHU
OLIVER BOHM / BORUT LESJAK
MODEL VOZILA HYUNDAI
ATENSKI ZAKONODAJALEC
ŽIVO BITJE NA ŠTIRIH NOGAH
HIP, TRENUTEK / RAZČLENJEVANJE
BORILNI MEČ / GLASBENIK SMOLAR
NASELJE PRI BLEDU
IGRALEC RANER
GL. MESTO INDONEZIJE / SMUČAR RAEBER
PERNATA ŽIVAL / MIT. KRALJ V ARGOSU
NAŠA ROKOMETAŠICA (DEJA)
AKTINON EFILIRKE KINON OSTRAVA TAMPERE
JESENSKI MESEC
DRŽAVA V J. AMERIKI / ELEKT. PREKINJALO
ŠPORTNO VESLO
BOLNIŠKA HRANA / BIKOBOREC
MESTO NA ČEŠKEM
POLOVICA ČETRTINE / ANT. RAČUNALO, ABAK
KOŠARKAR LORBEK
NERODA, MOTOVILO
KAREL TOMAN
AKVARIJSKA RIBICA / VRH V MAKEDONIJI
GLASBENIK KLINAR / LUKA V JEMNU
AFRIŠKI HRAST
JADRANSKI OTOK / PEVKA PAVONE
DRŽAVA V ZDA / NEMŠKI FILOZOF (IMMANUEL)
RAFAEL TERPIN / PEVKA MINNELLI
NAŠ REŽISER (MITJA)
ZBIRKA DRAGOCENOSTI / 1 + 1 = ?
RIMSKI HIŠNI BOG / IGRALEC VALIČ
LUKA V JUŽNI ITALIJI
GL. MESTO BANGLADEŠA / IVAN ČARGO
TUJA VALUTA / IRENA AVBELJ
STOPNJA PRIDEVNIKA
TEŽNJA PO ENOTNOSTI
ŠIROKA PLATNENA SRAJCA (NAREČNO)
FILMSKA ZVEZDA
KRALJICA PRI ŠAHU

Nagrade: 1. nagrada – vzglavnik Slovenska postelja, 2. in 3. nagrada – knjiga Melanda

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 16. januarja 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	2019			

DRUŽABNA KRONIKA

JERBAS DOMAČIH

Kot vsako leto je tudi letos Agencija Media butik v sodelovanju z Občino Gorenja vas - Poljane zadnjo nedeljo pred božičem v telovadnici OŠ Poljane pripravila koncert Jerbas domačih. Letos že enajstič. Program je bil glasbeno izjemno pester, kot osrednja gostja pa je na odru nastopila Helena Blagne.

Alenka Brun

Helena Blagne letos obeležuje tridesetletnico svoje izjemno plodne in uspešne kariere. Lani se je pevka po ustvarjalnem premoru v velikem slogu vrnila na slovensko sceno s skladbo o brezpogojni ljubezni Ti boš vedno prvi, ki jo je publika hitro vzela za svojo. Pesem smo slišali tudi na Jerbasu, poleg seveda njenih znanih uspešnic. Helena je decembra razprodana, zadnje čase pa jo lahko spremljamo tudi na igralskih odrih. Trenutno v zelo priljubljenem in zabavnem muzikalu Menopavza.

Z »možvajnem za pečjo« sta tokrat za povezovalni del simpatičnega glasbenega dogodka skrbeli stari znanki: Olga Šubic in Ela Tavčar. Olga v vlogi gospodinje, Ela pa kot njena soseda, ki pride na obisk in potem skupaj modrujeta. Pogovor je med drugim tekel tudi o domačih pridelkih. Za humorno besedilo pa je ponovno poskrbela Tončka Oblak, ki pri Jerbasu sodeluje že od samega začetka.

Jerbas domačih se vsako leto začne s pesmijo Cvetje v jeseni in tokrat so jo v uvodu zaigrali Francetovi orgličarji, ki prihajajo iz Škofje Loke in obeh dolin. Na odru smo prisluhnili še Strmini Express, ki je »spod Blegoša«, kot pove njihov Janez Dolenc. Jutro na Blegošu in Tista deklica sta njihovi zadnji pesmi. Slednja je polka, ki je luč domačega glasbenega trga ugledala komaj pred dobrim tednom dni. Na glasbeni oder se je vrnil ansambel Blegoš, ki bo drugo leto praznoval že trideseti rojstni dan, večina njegovih članov pa prihaja iz Kranja. Akordi so prepevali tudi o Slovencih, ki imajo veliko srce; pred leti pa so za dosežke na področju narodno-zabavne glasbe, kulture in promocije prejeli srebrno priznanje Občine Postojna. Veliko navdušencev v Poljanski dolini imajo simpatični Murni, ki se zavzemajo za ohranjanje starejše ljudske glasbe z moškim petjem. Prisluhnili smo Špadnim fantom, absolutnim zmagovalcem letošnjega Števerjanskega festivala; zadnji pa so na odru Jerbasa nastopili člani ansambla Braneta Klavžarja, ki so po sedmih letih – na začetku letošnjega leta, ki se izteka, ponovno obudili ansambel. V njihovi sredini pa najdemo tudi župana Občine Tabor Marka Semprimožnika.

Francetovi orgličarji: Nika Lotrič, Nataša Zadnik, Jernej Oblak, Olga Oblak, Marija Zadnik

Polovica ansambla Murni, simpatična člana Miha Gunzek in Denis Govedič

Ansambel Strmina Express

Ansambel Blegoš

Tončka Oblak, Olga Šubic, Ela Tavčar in Saša Pivk Avsec

Helena Blagne je nastopila kot osrednja gostja.

VRTIMO GLOBUS

Miley in Liam srečno poročena

Miley Cyrus (26) in **Liam Hemsworth** (28) sta si izmenjala poročne zaobljube na svojem domu v Nashvillu. Med svati so bili le ožji sorodniki in prijatelji. Eden izmed njih je na družbenih omrežjih delil fotografijo, na kateri mladoporočenca režeta torto, v ozadju pa so bili vidni baloni z napisom »gospod in gospa«. Par se je spoznal med snemanjem filma Zadnja pesem. Leta 2012 sta se zaročila in zaroko leto kasneje preklicala, sedaj pa so vse zamere pozabljene.

Poslovila se je Ethel Ayler

Umrla je **Ethel Ayler,** znana po vlogi v seriji Cosby. Stara je bila 88 let. Igralka je v bogati, pet desetletij trajajoči karieri nastopila v muzikalih Preprosto nebeško in Jamajka ter filmih Devet tednov in pol ter Telesni stražar, v televizijskih nadaljevankah Družinske vezi, Martin, Prijatelji, Južni Brooklyn, Pod rušo in Sedma nebesa.

Bo Heidi tretjič skočila v zakonski jarem?

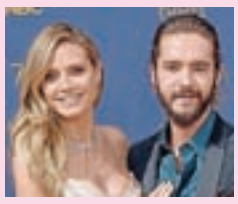

Supermanekenka **Heidi Klum (45)** se je po letu dni zveze zaročila s članom rokovske zasedbe Tokio Hotel **Tomom Kaulitzem (29).** Sodnica šova Amerika ima talent je veselo novico oznanila na Instagramu in pod fotografijo zapisala: Rekla sem da. »On je najbolj prijazen, ljubeč, pozoren človek. Srečnica sem. Ne vem, kdaj sem se nazadnje počutila tako srečno,« je dejala Heidi, ki bo tako že tretjič stopila pred oltar.

Rihanna napovedala nov album

Rihanna (30) je brez posebne drame mimogrede sporočila, da bo v prihodnjem letu izdala nov album. To bo njen deveti studijski album. Ko je na Instagramu oglaševala novo lepotno linijo, ji je oboževalec postavil vprašanje: Kdaj pa lahko pričakujemo nov album? Pevka pa je preprosto odgovorila: 2019. Rihanna snema reggae album ter se posveča skrivnemu projektu s Childishem Gambinom. Njen zadnji album Anti je izšel leta 2016.

Romana Cafuta poje pri Ansamblu Braneta Klavžarja že od začetka, medtem ko je Nina Kovšca pri Špadnih fantih iz Vipavske doline pevka eno leto, saj so bili prej moška zasedba. / Foto: A. B.

Pot bohinjskega karakterja

Prva nota, ki jo zaznamo, je zrel in resen okus brinja, ki postopoma preide v cvetlične note. Te dopolnjujejo zeliščnost, toplota in rahla pikantnost. Zaključi se z nežno sladkobo in nadaljuje v saden, svež pookus, ki je dolgotrajen in prijeten. Je večplasten in svež.

Alenka Brun

Bohinjska Bistrica – Takšen je bohinjski Karakter. Gin, ki ni samo produkt, temveč projekt treh nadobudnih Bohinjcev s Kamenj, Stare Fužine in Bohinjske Bistrice – Timoteja Rožiča, Urbana Bajriča in Matica Bezjaka. Timotej Rožič, ki ga kličejo Timi, je kuharski mojster z izjemnim potencialom, Urban Bajrič je bodoči strojni inženir, Maticu Bezjaku pa leži logistika.

»Na začetku nismo razmišljali o ginu. V Bohinju smo pač želeli nekaj narediti in smo najprej pomislili na našo trdinko,« razlaga Rožič. »Še preden pa je koruza začela rasti, smo že prišli na idejo, da bi iz nje lahko delali alkohol. Raziskovali smo naprej in ugotovili, da bi lahko naredili gin in mu dodali lokalne rožice in zelišča.«

Pravijo, da je narediti gin enostavno, a vseeno ni čisto tako. Fantje so svoj in tisti pravi okus iskali kar nekaj časa. / Foto: osebni arhiv (Gregor Skoberne)

Matic Bezjak, Urban Bajrič in Timotej Rožič / Foto: A. B.

Začeli so iz nič

Prvi poskus gina je bil bolj kot ne polomija, a to fantom ni vzelo zaleta. Ugotovili so, da najprej potrebujejo pravi kotel. Ponovno so se lotili raziskovanja, kotel našli, nakar vsi trije pritrdijo, da še dobro, da so se vsega lotili v obratnem vrstnem redu, saj ko so se odločili, da resneje pristopijo k zadevi in so se začeli prebijati skozi papirnate zidove, se Bajrič nasmehne, verjetno, če bi vedeli, kaj jih čaka, še enkrat v to ne bi šli.

Ko so fantje imeli kotel, so s pomočjo prijateljev in očetov v Bohinjski Bistrici preuredili staro garažo. Menijo pa, da če bo šlo tako naprej, bodo kmalu potrebovali večji prostor za skladišče.

Bezjak nadaljuje: »Od začetka nismo imeli pojma o ginu. Začeli smo iz nič. Najprej smo nabavili paleto ginov, raziskovali, iskali razlike med njimi, okušali in spet raziskovali. Za gin je namreč osnova nevtralni alkohol – mi uporabljamo žitnega; edini obvezni dodatek so brinove jagode, vse ostalo je poljubno. Zato na svetu tudi obstaja toliko različnih ginov in okusov. Naš gin vsebuje naravne sestavine in nobenih dodanih ekstraktov. Gin, v katerega dodaš ekstrakt, namreč potem ni več t. i. dry gin, je nedestiliran gin. V trgovini tovrstne gine najdemo na spodnji polici, ker so poceni. Potem smo spoznavali načine priprave začimb za destilacijo, načine destiliranja in na koncu ubrali neko hibridno tehniko priprave začimb – maceracijo – kjer začimbe v alkohol namočimo tri dni pred destilacijo.« Timi Rožič vskoči: »Imamo posebno košaro za nežne rožice, lupine citrusov, ker če jih namočiš ali so preveč časa izpostavljene visoki temperaturi, dobiš marmeladni, ne ravno najbolj svež okus. Če daš to v košaro, pa hlapi poberejo ven le najboljše stvari.«

Foto: osebni arhiv (Gregor Skoberne)

Urban Bajrič in nastajanje »karakterja«.

V osnovi naj bi bilo gin dokaj enostavno narediti

No, da ravno tako lahko pa spet ni, odgovori Bajrič. »To je teorija, praksa je drugačna. Morda ga je lahko narediti, da narediš dober gin, pa traja. Naš gin je sicer dokaj klasičen t. i. London dry gin, pri katerem po destilaciji ne dodajamo ničesar drugega razen vode. Posebnost je pa ta, da tekom destilacije dodamo ogromno svežega ribeza – rdečega in črnega, brusnice, materino dušico, ruševje ...« Da za gin pravzaprav ni omejitve, razen da mora imeti več kot 38 odstotkov alkohola in da so v okusu dominantne brinove jagode, še pove Rožič.

Karakter danes fantje pripravljajo na tri različne načine, a preden so prišli do končnega, najbolj všečnega okusa je minilo kar nekaj časa in s pomočjo precej »poskusnih zajčkov« so na koncu dobili Karakter. Skoraj dve leti je trajalo, na trgu pa so od julija letos, pravijo.

Timi Rožič: »In vsakič, ko ga skuhamo, je v 98 odstotkih isti.«

To ni brinjevec

Mimogrede pa tudi domačini spoznavajo, da to ni brinjevec, velikokrat namreč ljudje mislijo, da to je. »In če želimo imeti dober, unikaten gin, takega, ki izstopa iz množice, potem ne more biti vsakič res dober. Velikokrat lahko narediš nekaj iz glave, pa je na koncu super; dostikrat pa dobiš idejo na prvo žogo, narediš trideset različnih verzij in šele v petintridesetem poskusu zadeva uspe,« zaključi Rožič.

Vsak pusti svoj pečat

O imenu za svoj gin so fantje kar nekaj časa razmišljali in na koncu se je rodilo spontano. So pa že v osnovi tako naravnani, da so in želijo pri tej zgodbi sodelovati s čim več ljudmi; tako da vsak pusti svoj pečat, doda svoj »karakter«. In kam bi ga Timi Rožič postregel – glede na to, da je doma v kulinariki? »Kot čistega z ribezom, pa v koktajlih in h kakšni sladici, vendar ne čokoladni, kaki bolj sveži.«

In kaj bo prinesla prihodnost? Trije Bohinjci ne razmišljajo toliko o njej, nikakor pa se ne želijo omejevati.

Petrove jaslice

Janez Kuhar

Križe – Predbožični čas je čas, ko svojo ustvarjalnost in domišljijo sprostijo številni, ki uživajo v izdelavi jaslic. Jaslice je doma v Križah pri Tržiču že kot otrok postavljal tudi Peter Guček, najprej skupaj z očetom. To so bile manjše jaslice, kot jih običajno srečujemo po domovih. Stare jaslice so bile izdelane iz mavca, letos pa se je Peter odločil, da izdela nove, večje, iz lipovega lesa. Izdelal je že 45 figuric v velikosti okoli 25 centimetrov. Jaslice bodo na njegovem domu postavljene do svečnice.

Peter Guček se z rezbarstvom ukvarja že dvanajst let. Pridobil je sloves odličnega ljudskega rezbarja, med drugim tudi na področju izdelave jaslic.

Nove jaslice, ki jih je izdelal Peter Guček iz Križev pri Tržiču

Le še malo prostih prenočišč

Ribčev Laz –V Bohinju so po informacijah Turizma Bohinj hoteli in penzioni okrog božiča v večini zasedeni 60- do 70-odstotno, nekateri pa tudi 100-odstotno. Zasebne nastanitve so zasedene nekoliko slabše. V času novoletnih praznikov, najbolj pa med 29. decembrom in 2. januarjem, je večina kapacitet v Bohinju stoodstotno zasedena, proste kapacitete se najdejo le posamično zaradi dnevnih sprememb. Prevladujejo domači gostje, od tujih pa Nemci, Britanci, Italijani, Hrvati in Srbi. Kljub pomanjkanju snega je delno že odprto smučišče Vogel, prav tako Soriška planina, na Pokljuki pa so urejene tekaške proge. V času praznikov bo na vsa tri športno-smučarska središča vozil tudi ski bus iz vseh bohinjskih vasi. Poleg aktivnosti na smučeh so na voljo tudi drsališča, številni organizirani pohodi, zabava za otroke in odrasle ter kulinarična doživetja.

PREJELI SMO

Po vodni ujmi v Jelendolu

Vodna ujma.
Tako daleč in hkrati tako blizu.
Na pragu našega doma si se razbesnela in pokazala svojo moč.
Nemočni smo opazovali in želeli naj hitro mine ta presneta noč.
Jutro se svita, odpira pogled,
v srce te zadene ta krut realen svet.
Vodna ujma.
A nisi sam.
Tam, nekje daleč in hkrati tako blizu je tisti nekdo,
ki ti v težkih trenutkih poda roko.
Pot ti pokaže, objem podari
in iskrica upanja znova zaživi.
(Katja Kelbič)

ZAHVALA
30. 10. 2018 je naš dom, v vasi Jelendol, prizadela vodna ujma.
Trenutek, ko se sesuje svet.
A za vsakim dežjem posije sonce.
Naše sonce ste bili vi, ljudje dobrih src.
Želeli bi se vam zahvaliti,
da ste nam v teh težkih trenutkih požrtvovalno priskočili na pomoč in nam stali ob strani.
Velik hvala, vsem skupaj in vsakemu posebej.

Imate veliko srce, naš poklon.
Družina Meglič iz Jelendola

Maša in slavnostna akademija

Srednja vas – Pred desetimi leti, 28. decembra leta 2008, je bil odprt Dom sv. Martina v Bohinju. V hvaležnosti za prehojeno pot bo to nedeljo, 30. decembra, ob 10. uri v župnijski cerkvi sv. Martina v Srednji vas v Bohinju, sveta maša. Sveto mašo bo daroval ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore. Po sv. maši bo slavnostna akademija v cerkvi sv. Martina.

Razstava jaslic na Miljah

Na Miljah je v Hiši čez cesto do svetih treh kraljev, 6. januarja, na ogled peta razstava jaslic.

Janez Kuhar

Slovenske jaslice s tremi klepetuljami in zlobnimi jeziki Ane Korenč

Milje – Na ogled je 23 jaslic Dragice Markun ter 18 kompletov jaslic slovenske in jutrovske verzije Ane Korenč, mojstrice slovenskih glinenih jaslic iz Virmaš pri Škofji Loki, ki jih razstavlja na povabilo Dragice Markun. »Slovenska verzija pomeni, da so izdelane z značilnimi slovenskimi oblekami in ozadjem. Jutrovske pa so izdelane z ogrinjali, haljami, rutami in tudi ozadje mora biti temu primerno,« nam pove Ana Korenč ter nadaljuje: »Jaslice morajo imeti svetopisemsko osnovo, morajo biti estetske, kulturne, lahko pa vsebujejo tudi etnološke vzorce, domače značilnosti ali pa značilnosti okolja. Vsaka garnitura jaslic pove svojo zgodbo.«

Zunanja postavitev jaslic je nekaj posebnega, skalovje za postavitev je podaril Vinko Fajfar s Srednje Bele. Dvoje glinenih jaslic je postavljenih v prostoru pred hišo, 21 pa v kmečki veži. Na ogled so tudi vrtljive lesene jaslice, izdelane ob nemško-češki meji. Na ogled so tudi več kot sto let stare papirnate jaslice Julke Zorman iz Dvorij, posebno lepe pa so tudi več kot sto let stare jaslice, za katere je hlevček izdelala Mina Oman iz Žabnice, ovčke je daroval Vili Kogovšek iz Ljubljane, pastirce in sveto družino pa Rezka Činkule Maučec iz Ljubljane. Na ogled so tudi jaslice, ki jih je Dragica dobila po naključju na smetišču.

Razstava jaslic je na ogled do 6. januarja, in sicer v petek med 17. in 19. uro, v soboto med 10. in 12. uro ter v nedeljo med 15. in 17. uro.

Tokrat največje jaslice

Anton Čebulj iz Vesce se s postavljanjem jaslic ukvarja že skoraj vse življenje. Tokrat je postavil svoje največje doslej.

Aleš Senožetnik

Vesca pri Vodicah – Po številnih slovenskih domovih so božično zgodbo ponazorili z jaslicami, a malo kje imajo tako velike kot na domu Antona Čebulja iz Vesc. Na kakšnih šestih kvadratnih metrih je pravi svet v malem. V ozadju je Betlehem, spredaj pa kamni, mah in različne korenine tvorijo podeželsko pokrajino. Božično vzdušje pa pričarajo Konjediceve figure, med katerimi so najstarejše stare že več kot šestdeset let in jih je Anton Čebulj podedoval po starih starših.

Lično urejene jaslice dopolnjujejo lučke, ki svetijo med kamenjem, in celo vodni izvir, ki žubori med njimi. »Že zelo dolgo postavljam jaslice, tokrat pa smo postavili največje do zdaj. V pomoč sta mi bila sin Marko in vnuk Matevž ter tudi žena Zora,« pravi sogovornik, ki je za letošnjo postavitev potreboval kar teden dni. »Samo kamenja je za dve samokolnici. Večinoma sem ga prinesel s Sv. Jakoba, nekaj pa iz okolice Vesce. Mah pa sva z vnukom nabrala na Jezerskem,« še pravi Čebulj, ko se ozira na lično urejeno stvaritev.

Kot pravi, moraš imeti za postavljanje jaslic smisel in veselje. »To ti mora biti prirojeno,« je prepričan. Bo že držalo, saj je potomec znanega slovenskega slikarja Matije Koželja.

Za postavitev letošnjih jaslic je Anton Čebulj potreboval teden dni časa.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
SILVESTROVANJE TERME TUHELJ in MADŽARSKE TOPLICE: 30. 12.–2. 1. 2019., **TRST:** 8. 1., **KOPALNI ŠMARJEŠKE – AKCIJA** 21. 1., **MADŽARSKE TOPLICE:** 7.–10. 2., 28.2–3.3., **PUSTOVANJE, STRUNJAN:** 10.–13. 3., **LENDAVA:** 10.–13. 3., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 14.–21. 3., **UMBRA IN ASSISI:** 29.–31. 3. **VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 2019. www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI

Na Šmarjetno goro

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 3. januarja, na pohod na Šmarjetno goro. Zbor je na avtobusni postaji ob 9. uri.

Prekmurje in Porabje

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v nedeljo, 6. januarja, na Pohod trej kralof na pouti po dolaj pa bregaj v Prekmurje in Porabje (Slovenija, Madžarska). Skupne zmerne hoje bo tri do štiri ure (12,4 kilometra). Zaradi prestopa meje imejte s seboj veljavni osebni dokument. Informacije in prijave zbira do petka, 4. januarja, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

RAZSTAVE

Tomo Zupan – veliki prešernoslovec

Naklo – Kulturno-umetniško društvo LIK Naklo vabi v sredo, 2. januarja, ob 17. uri v Pavlinovo galerijo Kulturnega doma Janeza Filipiča. Raziskovalec krajevne zgodovine Damijan Janežič bo predstavil Toma Zupana prek prezentacije z obširnim slikovnim gradivom. Ob koncu bo vodil po razstavi in predstavil Zupanova literarno-zgodovinska dela.

Povlje krasijo Petrove jaslice

Domačin Peter Stare jih je pred domačo hišo postavil že osemnajstič, vsakič malo drugače.

Jože Košnjek

Povlje – Povlje, prijetno vasico nad Trstenikom, pod Tolstim vrhom, s čudovitim pogledom na kranjsko ravnico in še dlje proti Ljubljani, tudi letos krasijo jaslice. Pred domačo Romijevo hišo jih je že osemnajsto leto zapored postavil upokojenec Peter Stare. Za vsako leto pravi, da so zadnje, vendar se pred novim božičem z veliko ljubeznijo loti dela in tako nadaljuje družinsko tradicijo postavljanja jaslic. Včasih so bile v hiši, sedaj pa že blizu dvajset let zunaj, pred hišo. Vsako leto so Petrove jaslice drugačne. Ali spremeni okolja ali se odloči za drugačno postavitev ali zamenja figure. Letos jih je in v jasli postavil deset let stare, malo večje kot pretekla leta. Romijev Peter je vesel vsakega obiskovalca. Za vsakogar najde prijazno besedo. Rad pove zgodovino svojih jaslic, za katere ve že precej ljudi. Da imajo na Povljah čudovite jaslice, opozarja tudi kažipot na odcepu za Povlje, na cesti med Trstenikom in Bašljem.

Petrove jaslice si radi ogledujejo tudi otroci iz domače vasi.

PREDSTAVE

Predstava, ki gre narobe

Ljubljana – Z gledaliških desk West Enda in Broadwaya na oder Festivalne dvorane v Ljubljani prihaja nagrajena gledališka komedija Predstava, ki gre narobe v režiji Jureta Ivanušiča, in sicer v petek, 28. decembra, ob 20. uri ter v ponedeljek, 31. decembra, ob 20. uri.

Veselo po domače

Folklorno društvo (FD) Bled že dvajsetič prireja prireditev Veselo po domače, ki bo v soboto, 29. decembra, ob 20. uri v Festivalni dvorani na Bledu. Nastopili bodo Ansambel Robija Zupana, Ansambel Bitenc, Ansambel Petra Finka, kvintet Smrtnik, Otroška folklorna skupina Ovsiše, Jerneja Terlikar, Duo Nota, Erazem in Miro ter folkloristi Folklornega društva Bled. Za humor bosta skrbeli Majda in Maruša, vodenje prireditve pa so zaupali članoma FD Bled Mateji Repe in Milanu Debeljaku. Tudi letos bo imela prireditev humanitarni značaj. Nanjo povabijo gojence Doma Matevža Langusa iz Radovljice in domov starostnikov iz Radovljice in Jesenic; prost vstop pa omogočijo tudi tistim, ki si vstopnic ne morejo privoščiti.

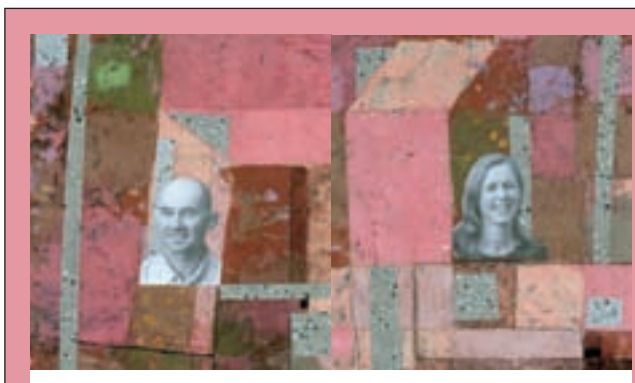

Janez Logar **Jaz, midva, mi** Mojca Logar **Več kot sanje**

Dve knjigi v eni. Janez piše o notranjem svetu človeka in o odnosih v zakonu in v družini. Predvsem, kako lažje zaživeti. Mojca poudari lepoto mame velike družine, žene, učiteljice in raziskovalke bližnje in daljne okolice. Skupaj želita povedati, da je v zakonu in družini lahko zelo lepo. Lepo je skupaj spoznavati drug drugega, našo deželo in potovati po svetu.

180 strani, 145 x 205 x 18 mm, trda vezava

20 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

461 strani
155 x 220 mm
mehka vezava

25 EUR + poštnina

Uspešnica Ogenj, rit in kače niso za igrače je zabeležila več kot enajst tisoč prodanih izvodov, tri leta zapored kraljuje na prvem mestu po branosti v slovenskih knjižnicah, predstavljena pa je bila na več kot osemstotih literarno-pogovornih dogodkih.
Sedaj je izšel drugi del knjige Ogenj, rit in kače niso za igrače – Babice, hčere, vnukinje. Tako kot prvo tudi to odlikujejo objektivnost, primeren besedni zaklad in spoštljiv odnos do pripovedovalca. Avtorica želi biti le zapisovalka slišanih zgodb in nič drugega.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 29. 12.
16.00 MARY POPPINS SE VRAČA
21.15 JUŽNI VETER
19.20 ZDAJ ALI NIKOLI
16.45 AQUAMAN
13.00 SPIDER-MAN: NOVI SVET, sinhro.
12.45, 15.10 ASTERIX: SKRIVNOST ČAROBNEGA NAPOJA, sinhro.
14.20 GRINCH, sinhro.
18.20 BOHEMIAN RHAPSODY
20.45 ZVEZDA JE ROJENA

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 29. 12.
17.40, 20.20 MARY POPPINS SE VRAČA
15.00, 21.10 JUŽNI VETER
17.30, 19.50 BUMBLEBEE
17.50, 20.00, 22.15 ZDAJ ALI NIKOLI
18.00, 20.50, 22.10 AQUAMAN
12.30, 16.10 ASTERIX: SKRIVNOST ČAROBNEGA NAPOJA, sinhro.
14.20 ASTERIX: SKRIVNOST ČAROBNEGA NAPOJA, 3D, sinhro.
12.50, 15.10 SPIDER-MAN: NOVI SVET, sinhro.
13.00, 15.50, 16.40 GRINCH, sinhro.
13.50 GRINCH, 3D, sinhro.
12.40, 14.40 BOŽIČEK IN DRUŠČINA
18.30 BOHEMIAN RHAPSODY

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 28. 12.
18.00 MARY POPPINS SE VRAČA
20.00 TISTI ČAS LETA

Sobota, 29. 12.
18.00 ASTERIX: SKRIVNOST ČAROBNEGA NAPOJA, 3D, sinhro.
20.00 AQUAMAN

Nedelja, 30. 12.
17.00 ASTERIX: SKRIVNOST ČAROBNEGA NAPOJA, sinhro.
19.00 MARY POPPINS SE VRAČA

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 28. decembra
19.30 David Ives: VENERA V KRZNU (v dvorani PGK)
20.00 Kahlil Gibran: PREROK (v Stolpu Škrlovec)

Sobota, 29. decembra
19.30 Ivan Cankar: OB ZORI (v dvorani PGK)

Nedelja, 30. decembra
17.00 Boris A. Novak: KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO (z obiskom Dedka Mraza, v dvorani PGK)

Ponedeljek, 31. decembra
19.00 Vinko Möderndorfer: TRI ŽENSKE (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 28. decembra
19.30 Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora: Novoletni koncert

Ponedeljek, 31. decembra
20.00 Koncert: Manca Izmajlova: Silvestrski poljub

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

PRAZNIČNI DELOVNI ČAS:

PONEDELJEK, 31. DECEMBRA 2018
od 8. do 13. ure

Srečno 2019
Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FORD Focus, letnik 2009, ohranjen, garažiran, nekaramboliran, prvi lastnik, tel.: 041/204-618 18003859

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 18003627

DRVA, bukova in gabrova, možna dostava 5 m3, tel.: 031/616-879 18003854

SMREKOVE in bukove butare za kmečko peč ali za podkurit, tel.: 041/274-891 18003852

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 18003629

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 18003846

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico do 101 EUR ceneje. Optika Aleksandra Qlandia Kranj, Kamnik, Jesenice, Tržič. Pokličite brezplačno 080 1331, www.optika.si 18003430

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

ZA simbolično ceno prodam kužka mešančka, starega 5 mesecev, tel.: 04/25-21-083, 031/298-719 18003853

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

AGROIZBIRA Čirče nudi ugodno olja, antifriz, dele za obnovo motorjev, stekla za kabine, kardane, LED luči. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18003838

V AGROIZBIRI Prosen Čirče vam nudimo najcenejše akumulatorje s 3 letno garancijo in brezplačno montažo. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18003837

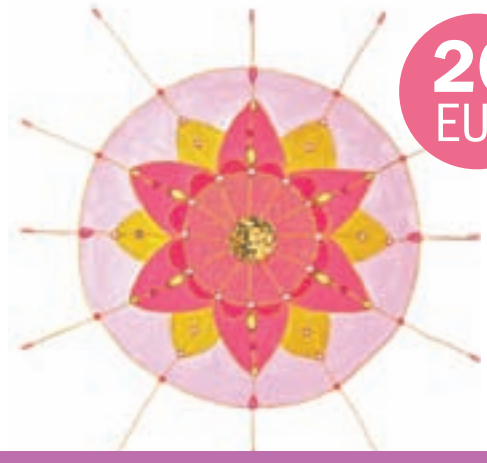

20 EUR

Nena Veber: **Zdravje in Jaz – Prijatelja**

Ljudje smo celostna bitja, zato je prav, da se celostno posvečamo svojemu zdravju in dobremu počutju. V knjigi najdemo zgodbe in primere, vaje in tehnike, ki nam pomagajo: skrbeti za fizično in psihično dobro počutje, razumeti, kako smo povezani z naravo in se ritmi in cikli narave odslikavajo v našem telesu in njegovem delovanju, poskrbeti za svoje zdravje, da bova »Zdravje in Jaz – Prijatelja«.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Za dostavo po pošti se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Lunin koledar po mesecih s setvenimi podatki vas bo v letu 2019 oskrboval z napotki za izvajanje različnih aktivnosti (sajenje in setev po navodilih Miše Pušenjak, strokovnjakinje za zelenjadarstvo., hujšanje, sekanje posameznih vrst lesa in drugo) v skladu z luno. V bukvah je tudi HOROSKOP ZA LETO 2019 , ki bo v znamenju MERKURJA – vladarja razmišljanja.

52 strani, 235 x 320 mm, cena koledarja je

7,30 EUR + poštnina

Koledar lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

LOTO

Rezultati 103. kroga – 26. decembra 2018
6, 8, 14, 18, 21, 23, 32 in 30

Loto PLUS: **7, 8, 13, 15, 22, 29, 36 in 11**
Lotko: **1 7 8 4 7 5**

Sklad 104. kroga za Sedmico: **250.000 EUR**
Sklad 104. kroga za PLUS: **50.000 EUR**
Sklad 104. kroga za Lotka: **100.000 EUR**

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

PRAŠIČA za zakol, domača krma, teža 130 kg, tel.: 031/256-001 18003857

KUPIM

BIKCA simentalca, starega od 3 do 10 tednov, tel.: 051/441-722 18003858

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh - nove višje cene, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in telička. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 18003625

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO trgovko/ca za delo v trgovini s tehničnim materialom. Delo je izmensko. Ponudbe pošljite na klemen@kamm.si. Kamm d.o.o., Poslovna cona A 19, Šenčur 18003856

IŠČEM

IŠČEM DELO - čiščenje stanovanj in pomoč v kuhinji, v Kranju, tel.: 040/347-997 18003855

DUO »Za mal dnarja«, poskrbi za narodno in zabavbo glasbo s humorjem za vsako priložnost, tel.: 031/595-163 18003489

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 18003628

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18003618

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18002997

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18003626

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 18003619

www.gorenjskiglas.si

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je v 92. letu sklenila naša draga

Zofija Pušavec

po domače Prinčeva mama s Hudega

Pogreb bo v soboto, 29. decembra 2018, ob 15. uri na pokopališču v Kovorju.
Žara bo na dan pogreba od 10. ure dalje v mrliški vežici v Kovorju.

Žalujoči vsi njeni

ZAHVALA

V 65. letu se je od nas poslovil

Brane Bajt

p. d. Šurkov Brane iz Zminca

Ob boleči izgubi našega Braneta se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, še posebej ŠD Utrip, KS Zminec in prijateljem BAZE za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče ter denarno pomoč. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. Antonu Fajdigi za lepo opravljen obred, pevcem za zapete pesmi, gospe Jani Petrovčič za prelep govor ter pogrebni službi Hipnos. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

Ane Sivec

se vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom zahvaljujemo za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje in sveče.
Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da se je v 69. letu od nas poslovila ljuba žena, mami in mama

Pavla Bohinc

roj. Cuderman

Datum in ura slovesa bosta objavljena naknadno na Radiu Kranj.
Pogreb bo na željo pokojnice v družinskem krogu.
Spominjali se je bomo z ljubeznijo in hvaležnostjo.

Žalujoči vsi njeni
Zgornji Brnik, Orehovlje, decembra 2018

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je v večnost zaspala draga mama

Štefanija Ferjan

roj. Pikš, p. d. Grosova mama z Luž, stara 97 let

Pogreb bo v soboto, 29. decembra 2018, ob 13. uri na pokopališču v Šenčurju. Draga mama bo na dan pogreba od 9. ure dalje ležala v poslovilni vežici v Šenčurju. Ohranimo drago mamo v lepem spominu.

Žalujoči: sin Franci z družino in hči Veri z družino

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...

V 93. letu se je poslovila naša mama, babica, prababica, sestra in teta

Justina Pogačnik

iz Podnarta

Pogreb bo v Otočah.
Datum in uro bomo sporočili naknadno.

Žalujoči vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

Antonije Oman

roj. Cegnar, iz Žabnice 18

Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje. Posebna zahvala dr. Arnejškovi, Tomažu in Primožu, gasilcem, Komunali Kranj in g. župniku za lepo opravljen poslovilni obred, ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in darovali darove za cerkev v Žabnici.

Vsi njeni
Žabnica, decembra 2018

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni ...

ZAHVALA

V 79. letu nas je prezgodaj zapustil dragi mož, ati, stari ata, pradedek, tast, brat, stric

Jožef Glavan

p. d. Šimnov s Poženika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za besede tolažbe, izrečena sožalja, molitve ter darovane sveče in svete maše. Hvala Čebelarskemu društvu Cerklje in DU Cerklje. Posebna zahvala generalnemu vikarju in kanclerju Božidarju Metelku in ekonomu prelatu dr. Janezu Grilu ter g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala pogrebni službi Jerič, nosačem, zvonarjem, pevcem in trobentaču. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ga na zadnji poti pospremili v tako velikem številu.

Žena Zofka, hčerki Andreja in Sonja z družinama, sin Jože, vnuki Matic, Kaja, Nik, Pia, Žiga, Eva in pravnučka Mia
December 2018

Čeprav tvoj glas se
več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
ATI, z molitvijo
se te spominjamo mi vsi.

ZAHVALA

Ob izteku cerkvenega leta se je v 82. letu izteklo tuzemeljsko življenje dragega moža, očeta, tasta, starega očeta, dedka, brata, strica in bratranca

Ivana Ropreta

šoferja avtobusa v pokoju z Visokega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom in znancem za izrečena sožalja, stiske rok, darovane sveče in svete maše. Najlepše se zahvaljujemo gospodu župniku Cirilu Isteniču za občuteno darovano sveto mašo in pogreb. Prav tako se zahvaljujemo gospodu župniku Urbanu Kokalju in gospodu župniku Mihi Lavrincu za somaševanje. Hvala Marijinim častilcem z Visokega, pevcem kvarteta Ultima in gospodu Tonetu Habjanu za zaigrano Tišino. Hvala tudi njegovemu bratrancu gospodu Mirku Poličarju za besede slovesa. Posebna zahvala pa njegovi zdravnici dr. Eriki Tratnik za dolgoletno zdravljenje in zdravstvenemu osebju oddelka 700 na Kliniki Golnik, ki so mu lajšali bolečine v zadnjem tednu življenja. Zahvala tudi članom ZŠAM Kranj. Ne nazadnje hvala prav vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, ga prišli pokropit, zanj molili in ga tako množično pospremili na njegovi zadnji poti. Ati, počivaj v miru!

Žalujoči: žena Milka, hčerka Ljuba z družino, vnukinji z družinama, pravnuki in sestra Ivanka z družino

Anketa

Najlepši spomini leta

Maša Likosar

Smo pred koncem leta 2018 in ob sklenitvi dvanajstmesečnega obdobja se radi ozremo nazaj, obudimo spomine in naredimo načrte za prihajajoče leto. Kaj se nam je lepega zgodilo v iztekajočem se letu, se nam je uresničila kakšna želja?

Foto: Tina Dokl

Miran Štular, Zg. Jezersko:

»Hčerka je začela študirati, sin se je vključil v srednješolsko dogajanje. Prvič sem pretekel ultramaraton po hribih in s tem dosegel vmesni cilj do končnega, to je udeležba na Ultra Trail du Mont Blanc.«

Darja Delavec, Preddvor:

»Vse stvari v letu so se zgodile po pričakovanjih in načrtih. Leto 2018 si bom zapomnila po odličnih potovanjih in službenih uspehih. Kandidirala sem v občinski svet in bila izvoljena za svetnico.«

Tjaša Debelak, Preddvor:

»Najlepši spomini iztekajočega se leta so izleti v hribe. Zaključila sem študij in takoj dobila službo, kar je bilo zelo nepričakovano. Vesela sem, ker mi je družina stala ob strani in bila ponosna name.«

Nejc Žura, Kranj:

»Smo v času, ko delo ni samoumevno, ampak smo lahko srečni, da ga dobimo, zato je bilo to leto zame prelomno, ker sem končno dobil službo. To je bilo najlepše, kar se mi je lahko zgodilo v življenju.«

Minka Zupin, Tupaliče:

»Najpomembnejše so mi vrednote, zato sem vesela, da smo bili v iztekajočem se letu zdravi in smo se imeli radi, v novem letu pa pričakujem več medsebojnega razumevanja in sreče.«

Sedaj verjamejo tudi v Božička

Tik pred božičnimi prazniki se je sreča pri žrebu v naši nagradni igri za zveste naročnike nasmehnila Francu in Luciji Brišar z Zalega Loga, ki sta se glavne nagrade še kako razveselila, saj imata nova kopalnico in sta si želela tudi nov pralni stroj. Glasov Božiček je uresničil njuno željo.

Vilma Stanovnik, Mateja Rant

Zali Log – Potem ko smo minuli petek v novih prostorih Gorenjskega glasa med zvestimi naročniki, ki so na naš časopis naročeni najmanj deset let, izžrebali glavno nagrado, pralni stroj Electrolux, smo novico o tem najprej želeli sporočiti nagrajencema, Francu in Luciji Brišar z Zalega Loga v Selški dolini. V petek dopoldne sta bila oba v službi, zato se je na telefon oglasila Lucijina mama Julka.»Ko je mama, s katero živimo skupaj v hiši, izvedela, da sva bila izžrebana, me je takoj poklicala v službo in mi povedala, da sva dobila nagrado Gorenjskega glasa. Najprej sem pomislila, da sem morda za darilo dobila Glasov izlet. Nato mi je razložila, da sva imela srečo pri žrebu za zveste naročnike in da dobiva nov pralni stroj. Tako sem bila presenečena in vesela, da sem v službi za nekaj trenutkov kar obsedela. Ker delam v merilnici Nika v Železnikih in sem ravno takrat merila okrogle podložke, nenadoma nisem nič več zadela. Šla sem do sodelavke in ji povedala za žreb. To je bil naš zadnji letošnji delovni dan in vsi sodelavci so mi čestitali. Bili so prav tako veseli kot jaz,« je ob našem obisku minuli ponedeljek, ko smo pripeljali pralni stroj na Zali Log, pripovedovala Lucija Brišar. Mož Franc, ki je zaposlen pri Transturistu, je bil v službi, nasmejani pa so si novo pridobitev prišli pogledat Lucijina dvojčica Nataša, najmlajša hčerka ter mama in ata.

Lucija Brišar se je razveselila pralnega stroja, za katerega je že imela prostor v novi kopalnici. Čestital ji je vodja oglasnega trženja pri Gorenjskem glasu Marjan Potočnik.

Medtem ko sta vodja oglasnega trženja pri Gorenjskem glasu Marjan Potočnik in direktor trgovine Stik iz Škofje Loke Roman Oman pralni stroj prinesla po stopnicah v nov prizidek hiše, kjer si Lucija in Franc urejata stanovanje, smo imeli drugi čas za klepet. »V stari hiši nas je trenutno šest. Poleg mame in ata v njej prebiva naša družina. Mlajši hčerki sta še doma, starejši sin se je že odselil. Seveda je treba veliko prati, posebno ker je hčerka alergična na pršice. Ker smo imeli v majhni kopalnici prostora le za manjši pralni stroj in je ta veliko pral, se je pogosto pokvaril. Nazadnje nam je serviser povedal, da ga ne bo več popravljal in bo treba kupiti novega. Ker z možem v prizidku hiše opremljava svoje stanovanje in sva letos naredila novo kopalnico, sva sklenila, da bo to ena od investicij v novem letu. Sedaj pač ne bo potrebna, saj imava nov, moderen pralni stroj, ki sva ga res vesela. Mama pravi, da sedaj lahko verjamemo tudi v Božička,« je smeje pripovedovala Lucija, ki se še dobro spomni, koliko časa so naročeni na naš časopis.

»Z možem sva polletno naročnino na Gorenjski glas dobila za poročno darilo. Ko se je pol leta izteklo, sva sklenila, da časopis ostane. Tako je pri hiši že 28 let. Najraje preberemo, če piše kaj o naši ali sosednjih vaseh ter tudi o okoliških krajih. Zlasti mama, ki je na Zali Log prišla iz Bohinja, pozorno prebere vse o Bohinju. Radi prebiramo različne zgodbe, vedno rešujemo križanke. Najbolj skrbno časopis prebirata mama in ata, pa tudi midva z možem prebereva večino člankov. Otroci berejo malo manj, imajo pač internet,« je tudi povedala Lucija Brišar.

Z ženo sta vesela mešalnika

Tretje nagrade, namiznega električnega mešalnika, sta se razveselila Jože in Marija Osterman z Olševka. Jože Osterman, ki je v ponedeljek osebno prišel po mešalnik, je priznal, da je sicer vedel za našo akcijo, a ni niti pomislil, da bi bil lahko izžreban, saj se zaveda, da so možnosti za to izredno majhne. Kljub temu sta z ženo nagrade zelo vesela, saj mešalnika doslej niti nista imela. »Sva se pa že pogovarjala, da si bova zdaj lahko pripravila kakšen napitek iz sadja,« je razložil Osterman, ki pravi, da ima sicer v življenju kar srečo. »Največja sreča pa je najbrž to, da mi pri 63 letih ni treba jemati nobenih tablet,« se posmeje. Za zdravje skrbi tako, da se vsaj dvakrat na teden ne glede na vreme peš odpravi na Štefanjo goro, ukvarja pa se tudi s čebelarstvom.

Jože Osterman z namiznim mešalnikom

Anton Čuden z Zgornjih Laz, ki mu je žreb namenil likalnik, še ni prišel po nagrado.

vremenska napoved

Danes bo sprva nekaj več oblačnosti, popoldne bo sončno. Jutri bo delno jasno, po nižinah pa precej megleno. V nedeljo bo pretežno oblačno. Jutra bodo mrzla, čez dan bo razmeroma toplo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
-5/7 °C	-4/5 °C	-4/6 °C

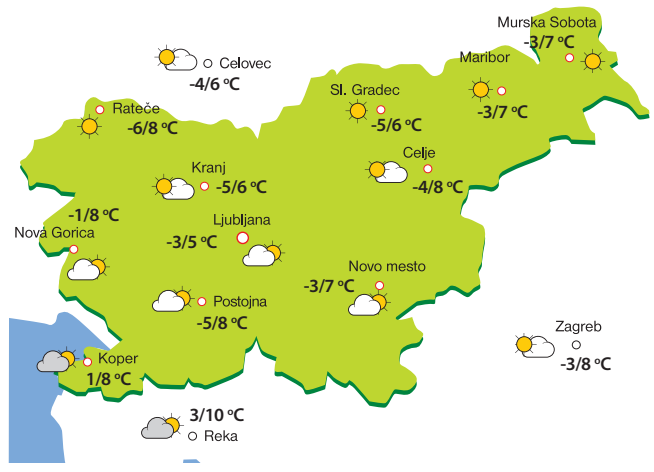

Najbolj »decembrsko« je žensko ime Silvestra

Kranj – V preteklosti je otrok po stari ljudski navadi največkrat dobil ime tistega znanega svetnika, čigar god je bil najbližji njegovemu rojstnemu ali krstnemu dnevu. Da je to res, potrjujejo tudi v državnem statističnem uradu, kjer ugotavljajo, da se med prebivalci, rojenimi v decembru, nekatera imena pojavljajo precej pogosteje kot med tistimi, ki so se rodili v drugih mesecih. Tako je bila vsaj petina moških z imenom Silvester, Silvo, Štefan, Miklavž in Nikolaj ter ravno tolikšen delež žensk z imeni Silvestra, Štefanija, Štefka, Silva, Nikolaja, Božica, Otilija, Evica in Viktorija rojenih v decembru. Pri nekaterih imenih je ta delež še višji. Najbolj »decembrsko« je žensko ime Silvestra, saj je bilo kar 56 odstotkov vseh žensk s tem imenom (po podatkih z začetka letošnjega leta) rojenih v decembru, trideset med njimi pa prav na zadnji dan leta.